

Jugoslavija kot absurd

Kako se počutite kot državljani države, v kateri teroristi, ki jih ne bodo nikoli polovili, streljajo na oklepni avto človeka, ki bi moral 15. maja po vseh zakonih postati prvi mož te države, vendar se že vidi, da mu ne bodo dovolili, da bi po moči in vplivu vsaj približno dosegel svoja dva tudi precej nemočna predhodnika? Gotovo bedno, vendar je to samo kamenček v mozaiku grozljivih (ne)verjetnosti, ki jih prinašajo izredne razmere. Živimo namreč v izrednih razmerah, čeprav v torek dopoldne, ko nastajajo te vrstice, to še ni bilo tudi uradno sporočeno.

Jugoslovanska ljudska armada si vse hitreje jemlje ali dobiva pooblastila, ki jih od državnega predsedstva ni uspela dobiti oziroma izsiliti v marcu. Pri jemanju zaved v roke ji prideta prav tako Tuđmanova vse večja nemoč kot zverinske akcije srbskih teroristov. Samo vprašanje časa ter prave prilike je bilo, kdaj bo ubit prvi vojak, njegova smrt pa valorizirana v večjo stopnjo tako imenovane bojne pripravljenosti. Samo na videz je absurdno, da je

vse, kar se zgodi v Jugoslaviji, voda na mlin uradno sicer neobstoječega armadnega vrha. Jugoslavija je namreč absurd od Triglava do Gevelje. Na dlani je, da si JLA, ki je postala kljub čekanju o departizaciji pomemben, če ne celo najmočnejši jugoslovanski politični subjekt, lahko v vsakem trenutku utrga jabolko z drevesa oblasti. To bo s tihim soglasjem Zahoda (spominimo se Poljske) najbrž tudi storila, vendar bo po tistem dnevu še kakšen dan.

Za JLA sta namreč nevarni že moč in samostojnost, ki ju je imela večer. Z na novo prigrabljenimi ali v stiskah pridobljenimi pooblastili pa bi se generali lotili urejanja države po točkah zloglasne okrožne politične uprave zveznega sekretariata za ljudsko obrambo. Ta med drugim zahteva vrnitev vojsčkom upravičeno tako ljubega socializma in komunizma, vsesplošno jugoslovanstvo in izolacijo od gnilega Zahoda. Nekaj podobnega si žele tudi sovjetski vojski, jugoslovanski ko-

legi so s svojimi načrti in idejami evropski priključek na najbolj črn sovjetski dogmatizem. S tako grobimi slovesom od komaj stesanih, vendar tako vabljenih zibelk demokracije se že takoj ne bi strinjali tudi prenekateri Črnogorec in Srb, da o drugih jugoslovanskih narodih in narodnostih niti ne govorimo. Razen tega vojaška diktatura ne more razrešiti nobenega jugoslovanskega problema, med katerimi bo še lep čas nacionalno vprašanje najbolj vroč kostanj.

V prihodnjih dneh lahko pričakujemo, da se bo vojaški vrh odločil, neje polotil Slovenije. Uvod v to sta tako imenovana vojaška zakona, ki bi Sloveniji vzela iz rok poveljstvo nad teritorialno obrambo in razporejanje vojaških nabornikov. Pri uveljavljanju teh aktov in drugih pooblastil naša republika lahko doživi usodo Hrvaške, se prebudi v vidno okupacijo JLA. Za nadaljnje zaostrovanje in še večja pooblastila bi po potrebi poskrbel kakšen mrtev civil ali vojak. Vojaška okupacija Republike Slovenije ima lahko samo en rezultat: dokončen in nepreklicen odhod naše republike iz Jugoslavije. V Jugoslaviji divja brez števila sovraštva. Vsa bodo le blede senca v primerjavi s sovraštvom, ki ga bodo okupatorji pokazali Slovinci. Kdor je videl Split, je videl vse.

M. BAUER

GIP Pionir za delom celo v Sibirijo

Podpisana pogodba, vredna 8 milijonov dolarjev

NOVO MESTO — 25. aprila je novomeški GIP Pionir podpisal pogodbo za adaptacijo 19 tisoč kvadratnih metrov velike zlatarne in za gradnjo 16-etažne stolpnice s 120 stanovanji v Krasnojarsku v Sibiriji. Cel investicijski projekt, za katerega se je dogovoril Metalkin Inženiring, s katerim je Pionir v 10 letih uspešno izvedel že več projektov v Sovjetski zvezi, je vreden 58 milijonov dolarjev, od tega pa znaša vrednost Pionirjevega dela posla dobrih 8 milijonov dolarjev.

Zlatarno in stanovanjsko stolpnico v Krasnojarsku morajo dograditi do oktobra prihodnjega leta. Rok je zelo kratek, saj so razmere za gradnjo v Krasnojarsku težke, gradbišče pa od doma oddaljeno nad 8 tisoč kilometrov. Potrebna po posebna organizacija gradnje in vrsta ukrepov, da bodo podaljšali le petmesečno gradbeno sezono. Pogodba je za Pionir zelo pomembna. Zagotavlja konvertibilno in sprotno plačevanje, Pionir je dobil tudi desetodstotni avans, zaposlili pa bodo okrog 200 svojih delavcev. Z deli bodo začeli že v maju, od doma bodo peljali svojo opremo in materiale za zaključna dela, osnovni gradbeni materiali pa bodo ruski. Preskrbo gradbišča naj bi kot v Sočiju prevzel Mercator, delavci pa naj bi ob plačnem prebivališču in hrani dobili mesečno v žep dvojno domačo plačo.

Trenutno ima Pionir v tujini še več gradbišč. V Sovjetski zvezi gradijo velik sanatorij ob Črnem morju za zdravljenje žrtev Černobila, raziskovalni biokemični center, porodnišnico Solikam-

• In nedavna stavka? Plače so res nizke, priznava direktor Guštin, a tudi če bi imeli denar, višjih ne bi smeli izplačati in vodstvo nima kaj popuščati strajkaščem. Denarja seveda ni, tako da ga z veliko težavo in z zamudo zagotavljajo za izplačilo celo takšnih plač in v bližnji prihodnosti ni videti, da bi bilo kaj bolje.

sk in hotel v Rigi. Konec maja naj bi predali investitorju hotel Krak v Krakovu na Poljskem, za katerega so temeljni kamen postavili šele lanskega julija. Dogovarjajo pa se za gradnjo še večih hotelov verige Juventur na Poljskem in sicer v Zakopanah, v Varšavi ter v Miedzydrojih. Dela na Poljskem so posebno ugodna, ne le zaradi dobrega plačevanja, ampak tudi zato, ker Pionir z njimi zaposli vse svoje službe od inženiringa naprej, prav v Krakovu pa je bilo pri opremitvi hotelov preskrbljeno delo še za Novoles.

Dela na tujem so za Pionir preživene pomena, saj se je domači trg podobno kot za vse gradbeništvo tudi zanj skrčil na minimum. Zato se v Pionirju seveda bojijo, kako bodo na primer v SZ reagirali na slovensko osamosvojitve. Direktor Slavko Guštin pravi, da vendar upajo, da ne bo posebnih zapletov.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Naša anketa

Hora legalis ni rešitev

Če in ko človek danes ob kakršnemkoli času zavije v kak lokal, ki niti ne velja za »specializiranega«, ga marsikaj lahko stisne pri srcu. Kaj šele razni »kafiči«, »diskači« in podobne reči. Lokali so namreč polni mladih, v pre mnogih rokah cigareta in pred premočnimi poleg popularne coca-cole najmanj steklenica piva. Vse več je tudi narkomanije, mladoletnega prestopništva, nasilnega obnašanja. Ko v vse to udari napol izrečen predlog slovenskega šolskega ministra o uvedbi hore legalis, torej uradno določene ure, po kateri bi mladoletniki ne imeli kaj delati zunaj brez spremstva staršev, jo marsikdo pozdravi kot odrešitev. Toda časi se neizogibno menjajo in mnogim je jasno, da hore legalis pravzaprav ne more rešiti skoraj ničesar. Mladi pod pritiskom in po sili razmer dozorevajo hitreje, za preobremenjenost, negotovo prihodnost, hočejo nadomestilo ali pa se preprosto hočejo družiti in uživati, če in dokler lahko. Hočejo, skratka, »hoditi ven«, v »diskače«, na žurke in na podobne zadevščine, ki jih starši, očitno pa še bolj nov družbeni red oz. njegovi glavni nosilci, zelo težko prebavljajo. Le kako lahko kdo misli, da je ponovna legalizacija hore legalis rešitev za vse, s čimer mladi delajo sive lase staršem, šoli in družbi? Če drugega ne, bi se avtorji lahko spomnili na staro modrost, da je najslabši prepovedan sad. Gre za probleme vzgoje, odnosov v družini, šoli in družbi nasploh, ki jih kriza, v kakršni smo, samo potencira in ki jih država ne bo uredila z zakonskim poseganjem v človekovo svobodo.

JANEZ BRINC, pospeševalec v Kmetijski zadruzi Metlika: »Mladi, zlasti šolarji, morajo imeti neki red in nadzor. Najbolje je, da ga imajo tako v šoli kot doma. Ne šola ne starši ne smejo dovoliti, da se učenci in dijaki cele noči potikajo okoli. Seveda ne bi bilo prav, če bi mlademu človeku prepovedali, da gre zvečer ven, vendar le do določene ure in z dovoljenjem staršev. Tak red imamo pri nas doma, zlasti pri 16-letni hčerki. Tudi sin, ki ima že 22 let, pove, kdaj približno bo prišel zvečer domov.«

LJUDMILA NOVAK, dijakinja DESŠ Novo mesto: »Sem proti temu, da bi šola določala stvari, ki jih morajo razčistiti starši in dijaki sami in so stvar njihovega medsebojnega razumevanja in zaupanja. Meni starši povedo, do kdaj sem lahko zunaj in jaz to upoštevam. Če ne morem priti domov pravočasno, sporočim po telefonu in je vse v redu. Brez smisla bi bilo postavljati neke toge meje, ki bi bile samo vzrok novih napačnosti in nesoglasij.«

ZVONE GREGORČIČ, zobni tehnik v sevniskem zdravstvenem domu: »Menim, da morajo medsebojni človeški odnosi, zlasti med starši in otroki bolj temeljiti na vzajemnem zaupanju. Zatorej se mi zdi vprašanje o hore legalis ob upoštevanju tega izhodišča povsem odveč. Zdi se mi celo, da gre ob ponovnem odpiranju tega vprašanja na neki način za podcenjevanje samostojnosti in zrelosti otrok, k čemur naj bi prispevali tako starši kot tudi šola.«

MOJCA GORIŠEK, študentka iz Malega Vidma pri Šentlovrencu: »Namesto da ponujajo take predloge, naj bi spremenili šolski sistem, da bi šolarja razvil v mislečega človeka. Enkrat ti država predpiše obvezno uro, drugič lahko že, katerih knjig ne smeš brati. Če hore legalis predpiše država, je to poseg v človekovo zasebnost. Ljudje smo venar družbeni bitja in moramo, hodi-ti ven. Starejšim se zdi nujno učiti mlade, da ti ne bi delali njihovih napač. Ta skrb je odveč.«

ANTON BELCA, vodja konstrukcije v črnomalskem Beltu: »Strinjam se, da bi določili uro, ko bi morali biti šolarji doma, vendar bi morali pri tem sodelovati starši in šolske ustanove. Seveda bi bili lahko nekoliko popustljivejši, kot so bili nekdanj. Dovolj bi bilo, če bi šolarji doma ob 21. uri, ob koncu tedna in med počitnicami pa ob 22. uri. Za starejše šolarje bi lahko naredili še kakšne drugačne izjeme, posebno v izjemnih primerih.«

KRISTINA VENIŠNIK, bančna uslužbenka iz Brezine pri Brežicah: »Sem za to, da bi osnovnošolci smeli ostati zunaj le do 20., srednješolci pa do 22. ure. Izjema so organizirane dejavnosti v društvi, plesne vaje, treningi itd. Danes sem hvaležna, da je bilo v moji mladosti tako, ker so nas lažje krotili, šolniki in starši. Res pa je, da smo takrat imeli svoje dejavnosti in lastne prostore, danes pa poleg neprimernih »diskačev« mladi nimajo ničesar.«

MELITA MEDVED, dijakinja vzgojiteljske šole, Krško: »Najprej sem se morala dati podučiti, kaj je hora legalis in ko sem izvedela, so mi šli lasje pokonci. To je čisto navadno policijsko omejevanje osebne svobode. Ne znam si predstavljati, kdo vse bi nas potem zalezaval po »diskačih« in kaj bi se iz tega izcimilo. Slišala sem za primer, da je pred leti pijan profesorčin mož zatežil dijakinjo, ker se mu pač ni dala gnjaviti in je imela potem velike težave. O tej »odškodnini« temi sploh ni vredno govoriti.«

VLASTA ZORC, dijakinja ŠŠTUD v Kočevju: »Mi smo se že navadili ob petkih in sobotah zvečer hoditi ven in prepoved ne bi rodila pričakovanih sadov. Pridobljeno pravico ti težko spet vzamejo. Morda bi to zaleglo pri mlajših, če bi jih že od začetka navajali na hore legalis. Jaz sem med tednom vedno doma, ob petkih zvečer pa grem včasih v disko, in sicer kar v tistega v kočevskem hotelu Pugled, ki je najbližji doma, odprti pa je do druge ure zjutraj.«

GORDANA FARAZIN, dijakinja iz Ribnice: »Hora legalis je nesmisel, če upoštevamo, da ti starši dovolijo, profesorji pa bi zatežili. Ob vikendih hodimo mladi v disko, ki so odprti do okoli tretje ure zjutraj. Zhamo v Ribnici v Goriči vasi, v Klub 33 v Kočevju, na Turjak, pa tudi drugam. Če nam bo prepovedano zvečer hoditi ven, bo do mladi to spet počeli skrivaj, kot so včasih.«

S traktorji v bitko za zemljo

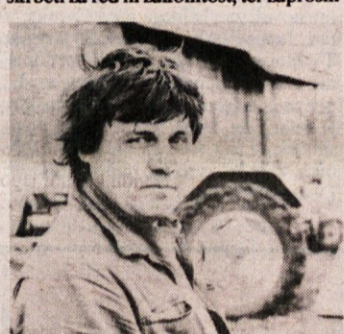
Na mihoviški gmajni bitka za razlašeno kmečko zemljo — Oranje kot protest proti prepočasnemu sprejemanju zakona o vračanju krivično odvzetega

ŠENTJERNEJ — Toliko konjskih moči, kot jih je obračalo zemljo v sredo, 24. aprila, jih mihoviška gmajna še ni videla. Na kakih 30 ha polja, sedaj v lasti Kmetijske zadruge Krka, posestva Draškovec, se je zjutraj zbralo na desetine traktorjev in njihovo brnenje je glasno oznanjalo, da si kmetje vračajo pred nekaj manj kot tridesetimi leti odvzeto jim zemljo. Sredi dopoldneva je bila celotna gmajna, ki je nekoč pripadala kmetom iz vasi Gomila, Roje in Mihovica, preorana. Ko bo vreme ugodno, pravijo kmetje, bodo na vsej površini posejali koruzo.

»Že pred enim letom, ko je tukaj še stala zadruga pšenica, smo v imenu bivših lastnikov postavili zadrugi zahtevo, naj potem, ko bo pridelek pospravljen, vrne nepravilno odvzeto zemljo. Nismo dobili odgovora, zadruga pa je na njivah nadaljevala drenažna dela, kot da se je naše zahteve ne tičejo. Zato smo vzeli pravico v svoje roke. Bivšim lastnikom so priskočili na pomoč kmetje s celega šentjernejskega okoliša. Zankrat tega polja ne bomo delili na parcele, ampak bomo vse posadili s koruzo pa potem po deležih razdelili pridelek,« pravi predsednik šentjernejske podružnice Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke Jože Rangus, ki se je tudi sam s traktorjem udeležil akcije. Njegovim besedam so pritrjevali tudi številni drugi kmetje, ki so se zbrali ob sveže zaroni njivi.

Ni pa bilo ob njivi opaziti predstavnikov zadruge, sedanjega lastnika kmetijskih površin, zato smo pozneje o tem povprašali za mnenje direktorja zadruge inž. Jožeta Stariča. »Dogodek je nezakonit, krivičen in obžalovanja vreden. Ogorčeni smo nad tem, da oblast dopušča take postopke, kot smo jih očitali že prej. Po našem mnenju na ta

način ne moremo reševati spornih zadev in hkrati govoriti o pravni državi. Zato smo celotno zadevo predložili v reševanje organom, katerih naloga je skrbeti za red in zakonitost, ter zaprosili

Jože Rangus, predsednik močne šentjernejske podružnice SKZ-LS: »Pravico smo vzeli v svoje roke!«

občinski izvršni svet, da ustrezno reagira. Ko nam bo zakon naložil vračanje zemlje bivšim lastnikom, bomo to tudi storili, do tedaj pa je naša naloga, da z zemljo pametno gospodarimo. Ko smo sporna zemljišča prevzeli v upravljanje, je bila mihoviška gmajna slabo rodovi-

ten in zamočvirjen travnik. Veliko truda in sredstev smo vložili, da smo napravili iz nje rodovitno njivo. Leta 1976 smo položili drenažo, letos spomladi pa smo jo obnovili. Polje smo tudi založno gnojili in ga nameravali preorati, a so nanj prej posegli kmetje,« pravi direktor zadruge Jože Starič.

Zadeva je vsekakor precej zapletena in bi, če bi kdo skušal stvari na silo

• Sporazumen razplet šentjernejske »okupacije« mihoviške gmajne bo morda le dosežen na razgovoru, ki ga je za jutri ob 9. uri dopoldne v prostorih šentjernejske osnovne šole sklicala podružnica SKZ-LS. Nanj so vabljeni predstavniki pristojnih republik in občinskih sekretariats, republikanske in občinske vodstva SKZ-LS, občinskega izvršnega sveta, zadruge, prizadeti kmetje in drugi.

spreminjati, lahko prerasla v odprt konflikt, kajti šentjernejski kmetje so trdno odločeni posejati, pa tudi pobrati svoj pridelek s preoranih njiv. Hkrati pa je mnogo oči uprtih v novomeško oblast, čakajoč, kako bo ukrepala proti kmetom, ki so si pravico sami ukrojili.

T. JAKŠE

Ljubljanska banka
Dolenjska banka d. d.
Novo mesto

Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d. Novo mesto želi obvestiti svoje varčevalce o pogojih potrošniškega kreditiranja občanov. Banka nudi občanom, ki poslovno sodelujejo z banko, naslednje vrste potrošniških kreditov:

- za nakup trajnih potrošnih proizvodov za osebno porabo,
- za financiranje potreb večje vrednosti (stroški ob pomembnejših družinskih dogodkih, stroški zdravljenja, rekreacije in počitnic, stroški šolanja in izobraževanja, stroški ob elementarnih nesrečah, zavarovalnine in odškodnine, premoženjske obveznosti, stroški ureditve grobov ipd.),
- za plačilo carine, uvoznih in drugih dajatev in prispevkov,
- za nakup zdravstvenih pripomočkov,
- za nakup, gradnjo in adaptacijo počitniških objektov, zidanic in garaž s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem,
- za ureditev cestne infrastrukture, izgradnjo objektov komunalnih in PTT povezav ter spremljajočih prispevkov in za racionalnejšo rabo energije,
- drugo.

Pogoj za pridobitev kredita je, da občan proda banki konvertibilne devize in veže dinarsko protivrednost. Višina kredita znaša 400%. Doba vezave dinarske protivrednosti je enaka odplačilu dobi kredita.

Doba vračanja kredita je odvisna od namena kreditiranja in znaša — 2 leti za namene iz točk a), b), c), d) in g) iz 3. člena tega pravilnika, — do 5 let za namene iz točke f) iz 3. člena tega pravilnika, — do 8 let za namene iz točke e) iz 3. člena tega pravilnika.

Kreditotemalec odplačuje kredit v mesečnih anuitetah.

Občan zavaruje kredit na enega od naslednjih načinov:

- pri zavarovalnici,
- s poroštvom kreditno sposobnih porokov,
- s hipoteko,
- z drugimi oblikami zavarovanja, ki predstavljajo za banko zadostno jamstvo za poplačilo kredita.

Vabimo vas, da se za vse podrobnejše informacije ogledate v enotah banke v

Novem mestu, Trdinova 2,
Črnomlju, Trg svobode 2,
Metliki, Trg svobode 7,
Trebnju, Goljiv trg 4.

LJUBLJANSKA BANKA
DOLENJSKA BANKA D.D.
NOVO MESTO

goj izpolnjuje, saj je bil kljub nemški narodnosti naš državljani, torej...

Bolj so zanimive reakcije Mariborčanov na ta zahtevek; resda deljene in večinoma skeptične, vendar pa manj nejevoljne, kot so bile ob lanskem prvem valu tujih zahtevkov za vrnitev premoženja. Ti so prihajali predvsem iz sosednje Avstrije — tja se je zatekla večina predvojnih mariborskih premožnejšev in tovarnarjev, saj je bila velika večina med njimi nemškega ali češkega rodu — pa tudi iz ostalih evropskih držav, iz ZDA in ena celo iz — Dominikanske republike! Starejši Mariborčani (mladi do zadeve tako nimajo pravega odnosa) imajo večino teh bivših lastnikov v slabem spominu in od tod izrazito odklonilno stališče do večine vlog, ki so prispele na naslov pristojnega občinskega urada. Ena od velikih izjem je prav Hutter.

Ta namreč velja za enega od redkih predvojnih kapitalistov na ozemlju današnje Slovenije, ki si je med svojimi delavci pridobil ugled delodajalca s socialnim čutom. V Hutterjevi tovarni — tako še danes govorijo njegovi bivši delojemalci — se je veliko delalo, vendar tudi dobro zaslužilo. Tovarnar je skrbel za stanovanjara, za ozimnico, za nepreskrbljene otroke. In tako ni nič čudnega, da se ga delavci niso odrekli niti potem, ko ga je po vojni revolucionarno sodišče obsodilo zaradi domnevnega vojnega dobičkarstva; podatek, da so mu v zapor prinašali hrano in mu pisali pisma sočustvovanja in podpore, zveni kot prizor iz kakšne pocukane hollywoodske melodrame, a je resničen.

MILAN PREDAN

Po desetletjih se je prebudil Hutterjev mit

Vračilo tovarne?

MARIBOR — Ko se je družina znanega predvojnega mariborskega industrialca Hutterja — od konca vojne živi v Avstriji — pred kratkim naročila na Večer, je bil to še en zanesljiv znak, da se potencialni dedič ene od največjih slovenskih tekstilnih tovarn, nekoč Hutterjeve in po letu 1945 Mariborske tekstilne tovarne, »vračajo domov«. Seveda ne fizično.

Ta hip niti ni toliko pomembno, ali imajo dediči realno možnost zares dobiti vse to premoženje nazaj, čeprav osnutek zakona o denacionalizaciji takšne možnosti nikakor ne izključuje; govori namreč o vračanju imenovane tistim tujcem, ki so imeli v času zaplembe jugoslovansko državljanstvo. Hutter ta po-

kmetijstvo

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V petek in ponedeljek je bilo na tržnici spet živahno, saj je sedaj pozeba že mimo, čeprav so ledeni možje sredi maja še pred nami. To pot smo prvič opazili sadike paradiznika in paprike, ki so jih prodajali po 10 din, paprika je bila 5 din cenejša. Prodajali so tudi sadike zelja, po 20 dinarjev šopek, cena jajc pa se spet pomika proti 3 dinarjem. Na deladinejvi stojnici so bile naslednje cene: jabolka 30 din, hruške 40 din, grozdje 120 din, pomaranče 30 din, limone 40 din, slive 70 din, jagode 50 din, lubenice 90 din, solata 40 din, krompir 70 din, zelje 25 din, fižol 48 din, korenje 50 din, česen 140 din, banane 50 din, ananas 30 din.

Sejmišča

• **SEJMIŠČE V BREŽICAH** — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 210 do 3 mesece starih prašičev in 57 starih. Prvih so prodali 128 in je veljal 50 din kilogram žive teže. Drugi, od katerih jih je menjalo lastnika 19, so bili po 30 din kilogram žive teže.

• **SEJMIŠČE V NOVI MESTU** — Cene prašičev so se od prejšnjic do ponedeljka povzpele približno za desetino. Ponudba je bila še kar dobra, le govodi in konji niso imeli naprodaj. Prašiči, stari 8 do 14 tednov, tj. težki 18 do 35 kg, so veljali do 50 din kilogram žive teže. Prašiči, stari nad 3 mesece, kar pomeni težki nad 50 kg, so bili največ po 35 din kilogram žive teže. Mlajši prašičev so pripeljali 113 in prodali 69. Starejši so imeli naprodaj 30 in so jih prodali 6.

• **SEJMIŠČE V ŠENTJERNEJU** — Na semanju dan 27. aprila so imeli naprodaj 167 prašičev, starih 8 do 14 tednov, tj. težkih 18 do 35 kg. Veljali so 40 do 42 din kilogram žive teže. Ponujali so tudi 20 prašičev, starih nad 3 mesece, tj. težkih nad 50 kg. Veljali so 28 do 30 din kilogram. Rejci so imeli naprodaj tudi 4 pitance, ki so stali do 30 din kilogram, kravo, ki so jo cenili do 25 din, 20 konj, katerih cena je znašala do 30 din kilogram, in 6 zrebet, ki so veljali do 35 din kilogram žive teže. Na sejmu so prodali 73 mlajših in 4 starejše prašiče ter 5 konj in zrebete.

Kmetijski nasveti

Novi herbicidi za koruzo

Malokatero poljščino lahko plevel tako usodno prizadene kot koruzo. V začetku je v rasti skromna in počasna: če ji poljeделец ne pomaga v boju z bolj agresivnimi vsiljivci, predvsem nekaterimi vrstami nevarnih plevelov, jo ti preprosto zadušijo. Na izbiro sta dva načina pomoči: okopavanje in herbicid ter kombinacija obeh, ki se v praksi najbolje obnese. Torej: koruzno polje je treba obdelovati med vrstami, v samih vrstah pa plevel zatirati s herbicidi.

Toda kakšne herbicide je priporočljivo uporabljati zdaj, ko je iz ekoloških razlogov uradno prepovedana uporaba velikih doz triazinov? Po novem je namreč dovoljeno uporabljati le pripravke, ki imajo do 1 kg aktivne snovi simazina na 1 hektar in 0,5 kg atrazina na 1 hektar, ti pa niso več tako učinkoviti, da bi na njivi v celoti otrebili plevel. Namesto teh, doslej tolikokrat uporabljenih snovi agronomsko stroka priporoča dve novi skupini herbicidov, ki sta uspešni, ne da bi hkrati prizadeli naravo.

V prvo skupino spadajo herbicidi: primextra (4—7 kg/ha), lasso-combi (5—7 kg na 1 ha), ciatral — KSZ in ciatral — ALA (7—8 l na 1 ha) ter dualin 500 EC (4 do 5 l na 1 ha). Z njimi je treba posevek škropiti po setvi, a še pred vznikom koruze — z izjemo lasso-combi, ki je učinkovit še tudi po vzniku. Pri tem je treba upoštevati, da talni herbicidi delujejo le tedaj, če so tla primerno vlažna.

Za usmerjeno škropljenje že vzniklih plevelov je priporočljivo uporabljati hormonske pripravke, kot so deherban A, monosan herbi, dikocid 50,

• **KAKO SE KRAVA ZNEBI UŠI** — Moja krava je staknila uši in ne vem, kako bi ji jih odpravil, sprašuje A. A. iz Velikih Lašč. Veterina mu priporoča naslednji postopek: Žival škropite z 2-odstotno vodno raztopino neguvana. Da se insekticid bolje topi, je koristno uporabiti toplo vodo. Žival je treba obdržati od tilnika do repa, kot uporabna pa se izkaže navadna nahrbtna škropilnica, ki pod pritiskom spravi škropivo do kože, ne le do dlake. Za eno žival je potrebno 1 do 3 litre škropiva, odvisno seveda od velikosti goveda.

herbicid, hormin (v odmerku 1,5 l/ha, ko ima koruza dva do pet listov) in novejši herbicid iz skupine sulfonil-ureatov, kot sta herbicid tell in harmony. Z njima lahko rešimo že močno zapleveljeno njivo s slakom, osatom ali ščavjem. Pri njem gre za izredno majhne in natančne odmerke (le 10 do 20 gramov herbicida na hektar), kar zahteva še več natančnosti in znanja. Ti najnovejši pripravki dobro učinkujejo in se tudi hitro razgradijo, tako da ne prizadenejo okolja, česar se pri herbicidih najbolj bojimo.

Inž. M. L.

Brežičani že »potrgali« grozdje

V bizeljskih in pišečkih gorah 100-odst. škoda, drugod nekaj manj — Stalne katastrofe že zavirajo normalen razvoj vinogradništva v občini

BREŽICE — Takrat, ko so vremenoslovci šele napovedovali nevarnost pozebe, je ta po brežiški občini že pobrala svoj davek. Najhuje je bilo v noči od 18. na 19. april, tako da poznejša hladna jutra niso imela več čemu škodovati. Velikanska škoda je nastala predvsem v vinogradih na območju Pišec in Bizeljskega, kjer so trsni poganki poškodovani stodontno, medtem ko je okoli Sromelja, Zg. Pohance, Planine, Globokega in na dolenski strani škoda 70- do 80-odstotna.

Podjetje Vino Brežice, ki ima 100 ha svojih vinogradov ravno na najbolj prizadetem območju, je tako ob 600 ton lastnega pridelka ali v dinarjih: ob okrog 15 milijonov. Poleg tega ne bodo

njih temperatur, ki so za naše območje navajale —1 ° Celzija, bi bila tako huda pozeba nemogoča. Zato predvidevamo,

da so bile pri tleh, morda zaradi snega, temperature precej nižje.

Komisija podjetja Vino se je ob ogledu vinogradov srečala tudi s komisijo zavarovalnice, ki ji je ocenilo škodo potrdila. Večini vinogradnikov-kooperantov pa to ne pomaga, saj svojih nasadov nimajo zavarovanih, zato bodo po vsej verjetnosti sami trpeli škodo.

B. DUŠIČ-GORNIK

POKUŠNJA POD NAPUŠČEM — Malo je manjkalo, pa bi odpovedali še šentjernejsko cvičkarijo. Najbolj vztrajne pkuševalce ni motil dež in mraz, stisnili so se pod streho in modrovali. (Foto: J. P.)

Namesto ene — dve cvičkariji

Za šentjernejsko še prireditev v Šentrupetu

ŠENTJERNEJ, ŠENTRUPERT — Člani vinogradniške podružnice v Šentjerneju so prvi majski vikend na hipodromu pripravili »Šentjernejsko cvičkarijo«. Nova prireditev bi lahko do neke mere nadomestila tradicionalni Teden cvička, ki bi v tem času moral biti na Glavnem trgu v Novem mestu, vendar je deževno vreme opravilo svoje. V soboto popoldan se je v pokritem prostoru zbralo kakih dvesto obiskovalcev, med katerimi je bila večina tistih, ki so tja prišli po spricvalno o opravljenem kletarskem tečaju in po priznanje iz lokalne pkušnje šentjernejskih vin. Povorko s prikazom vino-

gradniških opravil in naprav so šentjernejski vinogradniki pripravili v nedeljo dopoldan, ko se je vreme le malo izboljšalo; tako se je tudi na hipodromu zbralo nekaj več pkuševalcev.

Svojo prireditev »Cviček '91 podružnice Šentrupert« nameravajo v soboto, 18. maja, in na binkoštno nedeljo, 19. maja, pripraviti tudi vinogradniki te podružnice v trebanjski občini. Prireditev bo na trgu sredi Šentruperta. Ob tej priložnosti bo v nedeljo dopoldan v telovadnici osnovne šole skupščina dolenskih vinogradnikov, na kateri bodo podelili tudi letošnje medalje za najboljše ocenjena vina na glavni pkušnji.

Šentrupertčani pravijo, da imajo tako zanimiv program, da jih prireditev »Belokranjska vigrad« prav nič ne moti. »Konkurenca mora biti tudi na tem področju. Pri nas bomo pekli vola, peli bodo fantje na vasi, tekmovali bodo muzikantje na frajtonaricah, prireditev bodo popestrili zmajariji in padalci. O programu bodo ljudje še pravi čas obveščeni,« je na nedeljskem sestanku povedal predsednik podružnice Ivan Vovk.

J. P.

Sinička kot simbol bolj zdravega sadja

Novost na našem trgu

V slovenski sadni trgovini se bo pojavilo sadje z oznako SIPS, ki bo v svojih krempljih držal stilizirano siničko. Kratica SIPS pomeni »Slovensko integrirano pridelano sadje«.

Zaščitni znak za slovensko integrirano pridelano sadje.

je, sinička pa je zaščitni znak take pridelave. Ptice naj bi v sadovnjakih — kolikor je le mogoče — nadomestile kemične pripravke zoper sadne škodljivce in bolezn.

Pobuda za integrirano pridelovanje sadja je vredna vse pozornosti in tenziviranju sadjarstva in s tem povezanim večanjem dobička že dalj časa sadjarji pretiravajo v drugo skrajnost. Da bi ustregli želji kupcev po navidez povsem zdravih in vabljivih lepih plodovih, so začeli povečevati število škropljenj čez vse razumne meje. Italijanski sadjarji v skrajnih primerih škropijo jablane celo 35-krat in več v eni sezoni, pa tudi pri nas ni v plantažnih nasadih 15-kratno škropljenje nič posebnega. Razumljivo je, da na tako kemično zaščitnih plodovih ni niti pegice škrlupa, v njih pa ne življenjskega prostora za jabolčnega zavijača. Toda kako je z zdravstveno primernostjo takega plodu za človeka?

Da bi se vrnil k razumu, so v sadjarstvu uvedli tako imenovano integralno pridelavo, ki se kemičnih sredstev poslužuje le v skrajnih primerih, sicer pa uporablja ekološko nenevarne oblike boja z boleznimi in škodljivci. Najprej naj z njimi opravijo njihovi naravni sovražniki, šele potem seznajmo po kemiji! Pridelani plodovi resda niso tako zapeljivo vabljivi, so pa zato bolj zdravi. Nova oznaka SIPS naj bi jim utirala pot na trg.

— n

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Kaj po pozebi

Obvestila in načrt dela svetovalne službe

Pozeba je različno prizadela vinograde po posameznih območjih. V krajih, kjer ni bilo megle, so vinogradi pozebi na najnižjih legah oz. do nadmorske višine 220 — 250 m. Nad to višino so poškodovani trsi samo na žlebastih in kotanjastih parcelah. Zaradi vpliva gostejše megle ponekod niso pozebi vinogradi v najnižjih legah, ampak tisti v najboljših vinogradniških legah. Bolj ali manj neprizadeti so ostali vinogradi šele nad nadmorsko višino 350 — 400 m.

Značilno je, da so bolj prizadete lege na vzhodni strani zaradi zgodnjega direktnega osonečenja. Navzdol obrnjena očesa na šparonih so manj prizadeta od ostalih.

Tipična nižinska pozeba je bila v Beli krajini, segala je približno do 230 m nadmorske višine.

V Posavju so bile zaradi megle obvarovane nizke lege in te niso pozebe. Prizadeti so vsi vinogradi na najboljših legah razen nekaj najvišjih. Na širšem Dolenskem območju ni možno ugotavljati določene pravilnosti, zato je pozeba med posameznimi vinogradniškimi kraji različna.

Škoda je od 25% v Beli krajini do 70% v Brežicah. Povprečje je okrog 50%. To pomeni pri skupni površini 8.000 ha zmanjšanje pridelka za 40.000 ton grozdja ali škodo v znesku 40 milijonov DEM.

Ker ni ukrepov, s katerimi bi bistveno omilili posledice pozebe, je potrebno vsaj omogočiti lažje odganjanje pozebljih trsov in hitrejši porast pogankov. Zato popolnoma pozeble trse razbremenimo, s tem da jim odstranimo odvečna očesa oz. mladike. Zadostuje le na trsu pusimo rasti 8 — 10 mladik.

Zlasti je nujno odstraniti pozeble odvečne šparone na šibkih trsah, ki imajo drobni enoletni les. Obiranje pozebljih pogankov ni potrebno.

Sedaj je pravi čas za dognovanje manj bujnih in pozebljih vinogradov z dušičnimi gnojili. Uporabimo KAN s 27% dušika v količini 2 kg na 100 m².

Zadnji čas je poškropiti vinograd

proti črni pegavosti. Delujejo pripravki, kateri se uporabljajo proti peronospori. Prednost ima mikal, vendar samo, če ga bomo uporabljali redno do konca cvetenja. Potrebno je redno tedensko opazovanje pogankov, da bi odkrili napad pršic, pajkov ali tripsov in po potrebi takoj ukrepali. Na pamet ne uporabljamo nobenih insekticidov, zlasti ni še čas (še en mesec ne) za zatiranje grozdnih sukačev (črvov)!

Prosim vinogradnike, ki so pripravljeni dati zemljo in po potrebi tudi listje v analizo (in to plačati, če ne bo denarja za ta namen iz občinskega proračuna), naj se takoj prijavijo pri svoji svetovalni službi. Na osnovi celoletnih opazovanj in rezultatov analize bo za vsakega posameznika narejen načrt ukrepov za izboljšanje kakovosti in povečanje količine pridelka v njegovem vinogradu. Vsak svetovalec naj bi se na svojem območju dogovoril za 3 do 5 parcel različne bujnosti, po možnosti najpogostejših sort.

Od 13. maja se začnejo redni terenski obiski svetovalca za vinogradništvo po naslednjem razporedu:

- 13. 5. ob 8. uri Bizeljsko, ob 11.30 Pišce, ob 14.30 uri Sremič
- 15. 5. ob 7. uri Metlika, ob 11.30 Semič, ob 15. uri Črnomelj
- 17. 5. ob 7.30 uri Kostanjevica, ob 11. uri Gadova Peč, ob 14.30 Leskovec, Raka
- 20. 5. ob 7. uri Novo mesto, ob 10. uri Šentjernej, ob 14. uri Skocjan
- 22. 5. ob 7.30 uri Trebnje, ob 10.30 Šentrupert, ob 13. uri Šentilca, ob 16. uri Boštanj, Bučča
- 24. 5. ob 7. uri Gričevje, ob 10. uri Mirna Peč, ob 12. uri Straža, ob 15. uri Žužemberk

Naslednje obdobje se začne 3. junija in traja do 14. junija po enakem vrstnem redu. Če v tem času ne bo ugotovljena potreba po temeljiti spremembi, ostane takšen plan dvakratnih mesečnih obiskov na vsakem območju v veljavi do konca sezone.

Vsi zainteresirani vinogradniki lahko zvedo pri svoji svetovalni službi za točno uro in kraj obiska svetovalca, kjer bodo imeli možnost ob srečanju in ogledu na terenu zastaviti svoja vprašanja.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Prišel je čas za siliranje trave

Za kisanje je najboljša mlada trava v fazi bilčenja do začetka latenja — Potrebna le dva dneva lepega vremena — Silirni dodatki so samo izhod v sili

Siliranje trave je najhitrejši, najcenejši in tudi glede izgub najugodnejši način spravila prvega odkosa. Zato bi morali siliranje trave uvesti na vseh kmetijah.

Siliramo vedno le mlado travo v fazi bilčenja do začetka latenja, ko je njena prebavljivost nad 70-odstotna. Da dosežemo večjo koncentracijo hranilnih snovi in s tem boljše mlečnokislinsko fermentacijo, moramo travo delno posušiti, tako da vsebuje 30 — 40% suhe snovi. Če imamo stolpne silose, posušimo travo tako, da vsebuje do 30% suhe snovi. V koristne silose lahko siliramo travo, ki vsebuje do 40% ali več suhe snovi, če so izpolnjene naslednje zahteve: da je dovolj velik dnevni odvzem silaze, da je možno temeljito tlačjenje in brezhibno pokritje s folijo, da silos napolnimo v enem ali največ dveh dneh ter da je vreme ob siliranju lepo in lahko travo dovolj hitro posušimo.

Kmetom, ki imajo s siliranjem manj izkušenj, priporočamo, naj travo sušijo na 30 — 35% suhe snovi. Travo, ki ima 30 — 35% suhe snovi, bomo spoznali po naslednji značilnosti: od šopa trave, ki ga z rokami močno zvijemo, ne sme kapljati, med prsti pa čutimo vlažnost. Takšno ovelost trave dosežemo pri nas ob enkratnem obračanju trave v enem dnevu ali tudi prej.

V primeru, da trave ne moremo dovolj posušiti in moramo silirati svežo travo, lahko uporabimo silirne dodatke. Silirni dodatki naj bi bili na naših kmetijah izjema, saj se moramo zavedati, da je najboljši silirni dodatek on, ki nam da primerno osušena mlada trava najkvalitetnejšo silazo. V primeru, da smo prisiljeni silirati svežo travo, uporabimo silirni dodatek, ki bo usmeril potek fermentacije, in dobili bomo silazo bistveno boljše kvalitete, kot če bi silirali svežo travo brez dodatka. Silirni dodatki so lahko organske kisline, soli teh kislin, mlečnokislinske bakterije, ogljikovi hidrati in bakteriostatični dodatki. Možne so tudi razne kombinacije

med njimi. Če uporabljamo pripravke, ki vsebujejo mlečnokislinske bakterije, moramo pripravke razredčiti z vodo, ki ne vsebuje klor. Ti pripravki se uporabljajo v zelo majhnih količinah (nekaj gramov na ton) in je zato potrebno, da jih čimbolj enakomerno porazdelimo. V primeru, da moramo silirati svežo

travo, nimamo pa silirnega dodatka, si lahko pomagamo s koruznim zdrobom ali pesnim rezanci. Priporočamo 30 — 50 kilogramov na tono sveže silaze.

Priporočamo, da posilirate travo že ob prvem lepem vremenu.

Inž. STANE BEVC
strokovni sodelavec za živinorejo

gospodinski kotiček

Čaji — nabava in priprava

Na splošno velja pravilo, da nabiramo korenine in korenike le spomladi in jeseni, celotno rastlino pa tedaj, ko začne cveteti, cvetove, ko se začne odpirati, liste v času, ko so najlepše razviti, in lubje spomladi. Rastlin ne nabiramo ob sončni pripeki in mokrih od dežja ali rose. Najbolj primeren čas so pozne popoldanske ure. Vsako zdravilno zel nabiramo posebej. Med seboj jih ne mešamo in ne tlačimo, ker se rade mečkajo, segrevajo in hitro pokvarijo. Nabiramo le tiste rastline, ki jih dobro poznamo.

Da se v rastlini ohranijo določeni zdravilni učinki, je potreben primeren način sušenja rastline. Nabrane zeli preberemo in očistimo ter razprostrimo po čisti in suhi površini. Skoraj za vse zeli velja, da se sušijo v senci in na delnem prepihu, le korenine, lubje, plodove in semena sušimo na soncu. Če rastlinski deli vsebujejo eterično olje, jih sušimo vedno le v senci. Zelo občutljiva so zelišča, ki vsebujejo glikozide, ti na visoki temperaturi razpadejo. Posušene zdravilne zeli nato hranimo v platnenih vrečkah ali papirnatih embalaži v suhem in zračnem prostoru. Na vsako vrečko napišemo datum, saj v letu dni večina zeli izgubi svojo zdravilno vrednost. Zato pa

zimo, da jih pravočasno nadomestimo s svežimi.

Kako kuhamo zdravilne čaje? Za pripravo čajev mora biti droga sesekljana, narezana ali zmleta. Čaj lahko pripravimo iz ene droge ali iz mešanice več drog. Vsakodnevne izkušnje nam povedo, da se mnogi domači čaji pripravljajo nepravilno, predvsem jih predolgo kuhamo ali celo prekuhamo. Glede na sestavo droge poznamo tri načine pripravljanja čajev. PREVRETEK napravimo takrat, kadar si hočemo napraviti napitek iz trdih drog. V korenine in skorje voda prodira počasi ali pa se učinkovina, kot je česlovina, počasi topi. Take droge damo v posodo s hladno vodo in segrevamo do vretja. Tekočina naj rahlo vre 5—30 minut, nato čaj precedimo in uporabimo. Na ta način pripravljamo prevretek iz listov grenke detelje, ki je učinkovit pri žledčnih težavah, ali ploda borovnice in storžkov jelske, ki sta napitka proti driski. Za napitek, ki deluje odvajalno, pa uporabimo korenino sladkega korena, plod koriandra in skorjo krhlike. (Dolge prihodnjici)

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod
Ljubljana

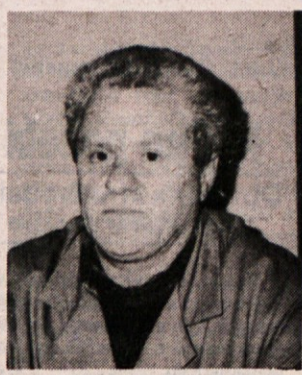
Popoln servis za obrtnike

Ustanovljena Obrtna zbornica Novo mesto

NOVO MESTO — Skupščina Obrtnega združenja Novo mesto je na nedavni seji sprejela statut, ki je bil predmet obravnavi med vsemi obrtniki in po katerem se združenje spreminja v Obrtno zbornico Novo mesto. Ne gre le za spremembo imena, ampak za dopolnjevanje vsebine dela.

»Že dejavnost združenja je bila usmerjena v pomoč obrtnikom na vseh področjih, kjer je bila možna, da so lažje prihajali do potrebnih nasvetov, listin, uslug in sploh vsega potrebnega v zvezi z njihovim delom. Ocenjujemo, da smo v zadnjem letu kljub večji aktivnosti dosegli manjše rezultate od pričakovanih, predvsem na področjih, ki se vse bolj centralizirajo v republiko, pri čemer prednjači davčna zakonodaja. Obrtni zbornici je statut daje bistveno večjo moč, tudi nasproti oblasti, dobila pa je vrsto novih zaobvezitev s področja informatike, poslovnosti, poslovnega sodelovanja z zbornicami doma in v tujini itd., tako da bo popoln servis za vse obrtnike, kar ti od nje tudi pričakujejo. V naslednji fazi bo zbornica dobila tudi določena javna pooblastila, podobno, kot jih imajo zbornice na zahodu,« pravi predsednik Obrtne zbornice Novo mesto Ivan Krajnc.

Na prvo mesto programskih nalog si je zbornica zapisala partnerstvo občinskim upravnim organom. Gre za zastopanje interesov obrtnikov pri oblikovanju gospodarskega sistema in politike. Zbornica bo pomagala pri vzpostavljanju novih slovnih stikov na domačem in tujem trgu, sodelovanje z občinskimi obrtnimi zbornicami bo razširila na

Ivan Krajnc

zbornice sosednjih dežel. Učinkoviteje naj bi nadaljevali s promocijo blaga in storitev obrtnikov. Zbornica ima v sodelovanju z Obrtno zbornico Slovenije v načrtu vzpostavitev učinkovitega informacijskega sistema, obveščanje članov preko glasila misli se izboljšati. Razširila bo organiziranje izobraževanja, razmišljajo tudi o knjigovodskem servisu, predvsem pa o svetovanju za obrtnike.

Na skupščini, kjer so se vse te stvari dogovorili, so obrtniki pogrešali predstavnika občinske oblasti, pod mnogimi kritikami na račun dela republiškega obrtnega ministra Viktorja Brezjarja pa še vedno stoji zahteva po njegovem odstopu. Pri sodelovanju vodstva Obrtne zbornice Slovenije jim je razložil, kakšne težave so pri sprejemanju zakonodaje v republiko, kjer v svoje kroge zaprta oblast vsiljuje svoje poglede na to področje, ki se obrtništvu nikakor ne zdijo v redu. Dogovor obrtnikov je, da z majem prenehajo vplačevati prispevek v sklad za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev. Vsi pa so zadovoljni, da se v šolski sistem že jeseni vračajo stare poklicne šole.

Z. L.-D.

Mestnega plina jutri še ne bo

Študija o napeljavi plina po Novem mestu bo vsak čas gotova — V etapni gradnji prednost kotlovnici — Kako do začetnega kapitala, ko ni denarja?

NOVO MESTO — Našim bralcem je že znano, da je magistralni plinovod tako rekoč že v Novem mestu in da bodo jeseni, če bo šlo vse po sreči, na plin priključeni glavni industrijski porabniki, Krka, IMV, Pionir in Zdravstveni center. Marsikoga pa seveda zanima, kako bo potekala vsestransko zahtevna plinifikacija mestnih četrti.

»Lani smo naročili študijo. Dela jo Proces inženiring iz Domžal in bi morala biti vsak čas končana. Izhaja iz dane primarne mreže, ki jo je zasnoval Petrol in jo spuša na ulično raven, vendar na tehnično natančnost zasnovane, ne pa še lokacijskega predloga, se pravi da so določene smeri brez tehnične uskladitve z ostalimi instalacijami,« pripoveduje Ivan Hrovatič, ki je pri občinskem Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora poverjen za komunalne zadeve.

Študija zavzema vse mestno območje in je tudi odprta za morebitna širjenja. Navezuje se na merilno regulacijske postaje, tako imenovane MRP, ki regulirajo tlak v napeljavah na gospodinjstvo. Te naj bi bile zgrajene ob krakih osnovne mreže, od njih pa bi bila razpeljana sekundarna mreža do potrošnikov v posameznih mestnih območjih. Teh MRP naj bi bilo več. Za osrednji del Novega mesta naj bi stala v bližini Novega mesta; za Cesto herojev in Ločno naj bi stala nekje v bližini Krke ali Laboda; za Žabjo vas, Kandijo, Grm in

naselje Majde Silc bi bila v Žabji vasi poleg industrijske MRP za IMV; za južni del Novega mesta bi stala nekje v bližini Šmihelkega pokopališča; v bližini MRP za Pionir bi postavili tudi MRP za široko potrošnost za Bršljin in Bučno vas, še eno pa v bližini MRP za Krkine Izolacije. Iz Šmihela bi tekla napeljava vse do Regrskih košenic, preko njih pa bi sčasom tekla vod do Gotne vasi, tako da bi bila kraka plinovodov preko Žabje vasi in Šmihela medsebojno povezana v zanko.

Gradnja plinovoda je za Novo mesto velik zalogaj, zato bo potekala etapno. V prvem zamahu bi zgradili mrežo na območju Novega trga, kjer bi najprej zajeli novogradnje in poslovni del. Prav tako bi na drugi strani Krke lahko dokaj hitro priključili srednješolski center in dve veliki kotlovnici v Naselju Slavka Gruma.

Glavni pogoj za izgradnjo plinovoda za drobno potrošnost je kot vedno — denar. Študija bo namreč dala tipične možne tehnične rešitve, ne bo pa odgovorila na vprašanje, kako priti do denarja.

ja za tako veliko investicijo. Skoraj gotovo je, da bo moč za tako pomembno ekološko naložbo dobiti mednarodne kredite, vendar je prej treba zagotoviti lastno udeležbo in začetno vsoto.

T. JAKŠE

ZDOMSKO DRUŠTVO KRKA PROSLAVILO 5-LETNICO

HANNOVER — Slovensko kulturno društvo Krka, ki deluje v Hannovru, slavi letos 5-letnico delovanja. Ta mali jubilej so slovesno obeležili s prireditvijo, ki je bila v soboto, 27. aprila, na njej pa sta nastopila tudi folklorna skupina Kres iz Novega mesta in Henčkov ansambel. Ob tej priložnosti so Novomeščani izročili društvu Krka listino o skupnem pokroviteljstvu novomeške občinske skupščine in novomeške tovarne zdravil Krka nad tem združenjem. Folkloristi Kresa so na poti v Hannover nastopili v pobratenem mestu Langenhagenu in navdušili tamošnje občinstvo.

BLAGOVNICA SVOJE PODJETJE?

NOVO MESTO — Čigava bo blagovnica, ki jo gradi GIP Pionir sredi Novega mesta na Novem trgu, še vedno ni znano. Videti je, da v Sloveniji ni trgovcev, ki bi bili sposobni ali zainteresirani kupiti. Zaradi tega se Pionir z več trgovskimi hišami dogovarja za blagovnico, ki bi poslovala kot posebno podjetje. V projekt želijo pritegniti tudi banke. Dogovore o blagovnici kot posebnem podjetju, kar bi bilo mnogo bolj kot prodaja stavbe po etažah, računajo zaključiti v maju. Pionir v sklopu Novega trga gradi tudi tako imenovani objekt B, v katerem bodo poslovni prostori ter manjši lokali. Slednji gredo dokaj dobro v prodajo, pisarne pa slabše. Kaj bo s predvidenim objektom za pošto, se ta še ni odločila, čeprav je vanj že nekaj vlagala.

Novi most nared v nekaj dneh?

Nedokončani priključki in mrtvi semaforji

NOVO MESTO — Po že nekaj predstavitev dokončanja gradnje novega novomeškega mosta na Loki še vedno ni točno znano, kdaj bo most narejen za promet.

Na tehničnem pregledu oz. prevzemu, ki je bil 29. aprila, je komisija ugotovila, da je sam most v glavnem dokončan in na samo Gradisovo izvedbo ni imela bistvenih pripomb. Prav tako pa je lahko ugotovila, da križišči na iztekih mosta in priključne ceste nanj nista dokončani v tolikšni meri, da bi po novem mostu lahko spustili promet. Največja pomanjkljivost je, da ni dovolj poskrbljeno za varnost pešcev. Zato mora GIP Pionir obvezno asfaltirati pešpot oz. kolesarsko stezo. Da se bo komisija voljna podpisati pod zapisnik o uspelem tehničnem pregledu, bodo morali do normalnega dela pripraviti tudi semaforje. Če se ne bo dogajalo nič nepredvidenega v obliki slabega vremena ali nove stavke v Pioniru, naj bi bil novi novomeški most vendar narejen za odprtje v nekaj prihodnjih dneh.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 11. maja, bodo v Novem mestu odprte do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Market na Drski
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka
- V nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti v Novem mestu prodajalna KZ Glavni trg 4, v Črnomlju Samopostrežba Pod lipo.

Očistimo naše Gorjance!

V soboto bo velika očiščevalna akcija na Gorjancih — Od Vahte do Trdinovega vrha

GORJANCI — To soboto, 11. maja, bo na Gorjancih velika očiščevalna akcija, ki jo na ponudbo občine Novo mesto organizira Planinsko društvo Novo mesto v sodelovanju s taborniki in novomeškimi zelenimi. V tej pomembni akciji bodo sodelovali osnovnošolci in srednješolci iz novomeške občine pa seveda planinci, taborniki, zeleni in, upamo, tudi drugi občani.

Učenci osnovnih šol bodo očistili v prvi vrsti markirane poti na Gorjance, ostali pa se bodo na Gorjancih razporedili na najbolj obiskane točke, ki so, žal, tudi najbolj onesnažene: Vahta, tovarna, Gospodična, Krvavi kamen, Miklavž in Trdinov vrh. Ob tej priložnosti bodo, če bo stvar narejena, na razgledni točki na Trdinovem vrhu postavili pojasnjevalno tablo s panoramskim

pogledom proti Triglavu. Novomeška Komunala bo na teh mestih postavila smetarske kontejnerje in poskrbela, da bo dovolj primernih vreč za odpadke.

Prevoz na Gorjance bo zagotovljen, avtobus bo z novomeške avtobusne postaje odpeljal ob 8. uri in na njem bo dobrodošel vsak. Kdor pa bi hotel na Gorjance priti peš, s svojim avtom ali kako drugače, bo seveda prav tako dobrodošel, in sicer od 9. ure naprej pri Gospodični, kjer jim bodo vodje akcije povedali, kje se naj lotijo dela.

Organizatorji pričakujejo, da se bodo poleg mladine te očiščevalne akcije udeležili tudi drugi občani, zlasti ljubitelji (čim bolj) čistih in tako še bolj vabljivih Gorjancev.

A. B.

SPOMINSKA KUVERTA

NOVO MESTO — Leta 1993 bo 500-letnica ustanovitve kolegijskega kapitlja. Filatelistično društvo Novo mesto je za II. revijo slovenskih cerkvenih zborov, ki je bila 4. in 5. maja v kapiteljski cerkvi v Novem mestu, izdalo spominsko kuverto. V rabi je bil tudi spominski žig s kapiteljskim grbom. Nekaj kuvrt je še na razpolago pri Filatelističnem društvu Novo mesto, tel. 21-180.

N. K.

Otrokom Černobila

Dobrodelna prireditev jutri ob 20. uri v kulturnem domu

»Nič ne tako reven, da ne bi pomagal ubogim,« je geslo prireditve, ki bo v petek, 10. maja, ob 20. uri v Kulturnem domu Edvarda Kardelja v Metliki. Pripravlja jo Zeleni Metlike, od vstopnine zbrana sredstva pa bodo šla za obdaritev černobilskih otrok, ki bodo od 25. maja do 25. junija gostje Zelenih Slovenije. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela metliška občinska skupščina, denarno pa so jo podprli tako zasebniki kot tudi podjetja v metliški občini. Organizatorji zagotavljajo, da bodo zbrali preko 100.000 din. Na metliškem odru se bodo vrstile naslednje skupine in posamezniki: oktet Vitis, Jože Matekovič, tamburaški folklorne skupine »Ivan Navratil«, Julij Brinc, Dekliški pevski zbor, Edi Macele, Branko Čulig, Mama Dolores, Stane Zeljko, Janez Vraničar-Luigi, The pas Mathers, legendarne Polpočnoke kočije, Kres, Leptiri, dr. Dušan Plut, Miha Jazbinšek, Vane Gošnik, Violeta Tomič, Ana Pezdirc, Vlado Kreslin, Jerca Mrzel, Mateja Koležnik, Zoran Cilenšek pa še kdo. Program bo povezoval Toni Gašperič, vstopnica pa bo veljala 100 din.

NIČ ODLOČB?

NOVO MESTO — Občinski izvršni svet se je nedavno seznanil z odločbo republiškega Ustavnega sodišča, ki za neskladnega z ustavo razglašala novomeški odlok o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Novo mesto. Sprejela ga je še prejšnja skupščina, sedanja pa kljub vednosti, da ni v skladu z zakoni, že dvakrat podaljšala, da ne bi povsem zastalo izdajanje lokacijskih dovoljenj. Ker novih prostorskih ureditvenih pogojev za občino pred jesenjo ni pričakovati, Novomeščani zdaj čakajo na stališče pristojnega republiškega upravnega organa in njegovo tolačenje nastalega stanja ter usmeritve za nadaljnje poslovanje občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora pri izdajanju lokacijskih odločb. Če v republiki ne bodo za kakšno zasilo zaposlenih novomeške pravne praznine, do nadaljnjega za nobeno stvar na območjih, ki so jih obvladovali z razveljavljenim odlokom, ne bo možno izdati lokacijske odločbe.

NAGRAJENA CELOSTNA PODOBA — Na letošnjem Gostinsko turističnem zboru Slovenije v Portorožu so novi prospekti Krkinih zdravilišč prejeli zlato kolajno in diplomu za izvršne oblikovne rešitve. Oblikovalec Blaž De Gleria (sedi levo) in fotograf Zvone Pelko (sedi v sredini) sta se s sodelavci Krkinega gostinstva in turizma takole poveselila laskavega priznanja. Manjka le še tretja soavtorica prospektov, sestavljalka tekstov Renata Šriber. Pomemben sestavni del nove celostne podobe krkinih zdravilišč je tudi ozkokrajni slamin z različno obarvanimi trakovi, oživiljen detail zdraviliške mode iz časa med obema vojnama. (Foto: T. Jakše)

Nadomestilo za samoprispevek

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča bodo poslej plačevali v občini

METLIKA — Doslej so v metliški občini nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča plačevali samo v Metliki, poslej pa ga bodo v celoti razen v naseljih, ki nimajo vodovoda. Tak odlok so delegati sprejeli na prejšnji seji občinske skupščine.

Brez dvoma pomeni ta odlok dodatno (stalno) obremenitev ljudi, a so kljub temu odlok sprejeli z le enim glasom proti, pa še tisti delegat je bil proti zato, ker niso sprejeli njegovega predloga za drugačno razdelitev na ta način dobjenega denarja, ni pa bil proti načinu zbiranja tega denarja.

Na nek način je ta odlok nadomestilo za samoprispevek, ki so ga metliški

občani plačevali neprekinjeno 20 in več let, a ga lani poleti, ko se je iztekel, niso obnovili. Celo višina nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča se nekako ujema s tistim, kar bi ljudje odšteli kot samoprispevek. Odkar se je iztekel samoprispevek, je krajevnim skupnostim usahnil tako rekoč edini vir denarja, ki so ga imele za svojo dejavnost. Po tem odloku pa bodo prav krajevnne skupnosti dobile 80 odst. na ta način zbranega

denarja, petina pa bo šla v občinski proračun za skupne programe, v prvi vrsti za preskrbo občine z vodo.

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča bodo poslej plačevali vsi lastniki in uporabniki hiš, stanovanj, poslovnih prostorov itd., ne bodo pa tega prispevka oziroma nadomestila plačevali od kmetijskih objektov, kot so hlevi, silosi itd. Nadomestilo bodo plačevali od površine, za povprečno stanovanjsko hišo pa bo znašalo okoli 2000 dinarjev na leto.

A. B.

CVIČKARJA — Prireditelji nesoje-nega Tedna cvička na Glavnem trgu bodo vsem, ki so to prireditelju neposredno ali posredno onemogočili, poslali posebno zahvalo in putrih tistega od zida. Teden cvička v tistem nezasišlanem dežju bi prinesel neznansko izgubo. Dolenjci smo žejni, vendar po soncu, cviček in mokrota v čevljih ne gresta skupaj.

UTRUJENI — Kupci so pričakovali, da se bo z vsvitvijo prodajalne Semena v nove prostore na Prešernovem trgu kaj spremenilo tudi s trgovci. Vendar se ni pretežni del posadke je še naprej duhovno odsoten. Odveč ji hodi zlasti razkazovanje blaga, čeprav je to ena od temeljnih trgovskih vrtil in tudi večšin. Pre dnevi je bil prodajalec v Semenu tako zdelan, da je kupcu iz sedečega položaja zabrusil, naj se kar sam razkaže korita za cvetje, poročajo pa tudi o drugih nezaljubljenostih.

VPITJE — Nenavaden odnos do strank imajo tudi v gostilni Pri Zajcu na Cerovcu. Potem ko je natakarica postregla s piščajo možaku v delovni obleki, se je nad njegovo garderobo in nad njim znesel lastnik gostilne. Med drugim je njemu in drugim gostom razlagal, kaj in koliko spije. Bilo je tako mučno, da so se je jadrno porabali tako možak kot gostje.

Ena gospa je rekla, da je nedeljska svečanost v šmihelski cerkvi močno oviral tekoč promet. Ob raznih dirkah in pijančevanjih zapremo za promet pol mesta, za duhovnost pa je tako kaže, novi oblasti škoda milijonov.

Metličani!

Naslednji teden bo v našem mestu spet tradicionalna Vinska vigred. Ob tej priložnosti bo v Metliki prišlo staro in mlado pokušat nagrajena belokranjska vina, gledati nastope folklornih skupin, mestne godbe, harmonikarjev, zapraviti denar za kakšno drobniarjo na stojnicah, se poskušati v sreči ali pa le zaplesati ob dobri domači glasbi in pokramljati z znanci in prijatelji. Vsem tem in sorodnikom, ki nas bodo tiste dni zagotovo obiskali, ponudimo na ogled čisto in urejeno mesto. Počistimo okrog svojih hiš, po vrtovih, tudi okrog blokov in poslovnih prostorov. To ne stane dosti, obiskovalci pa bodo dobili lepši vtis o našem mestu. Morda pa tudi ne bodo opazili ničesar, gotovo pa bi, če tega ne bi storili.

Verjetno se v tistih dneh ne bodo zabavali tudi vsi prebivalci metliških trgov, kjer je osrednji prireditveni prostor Vigredi. Zato se vsem, ki vas neobičajni vrvež in hrup ovirata pri vsakdanjem delu in vam ka-lita nočni počitek, v imenu prireditvenega odbora opravičujem in že vnaprej zahvaljujem za potrpežljivost, ki ste jo do te prireditve izkazovali že vsa leta doslej.

Predsednik prireditvenega odbora Vinske vigredi 91. gredi 91. BRANKO MATKOVIC

Sprehod po Metliki

NA LETOŠNJI VINSKI VIGREDI pričakovali tudi veliko obiskovalcev, ki bodo želeli prodajati svoje izdelke. Za trdnost trženje bodo morali odšteti organizatorji 500 DEM, za dan pa 200 DEM. Joz Gerkšič, ki ima na skrbi te posle, lahko prispevek zniža, če ugotovi, da gre za obrtnika, ki prodaja blago iz ljudske kladnice. Pripravlja Vinske vigrede za zavedajo, da bodo deležni očitkov, če se je prireditve polna krame in kiča, vendar so se odločili, da tega ne bodo več skrivali ali se celo sramovali.

NEKATERI GOSTILNICAARJI SO SE V PRETEKLOSTI pritoževali, da so Vinske vigrede nimajo drugih koristi kot zasvinjana stranišča, čeprav je resnica ta, da so v treh dneh, kolikor je prireditve trajala in bo tudi letos, zaslužili kar lepe denarce, ne da bi k prireditvi kaj prispevali. Prireditveni odbor se je odločil, da pripravi bifeju Rajmer, okrepčevalnici Jurček, vinoteki Pinot in gostilni Mežnarič. —Bartus po 500 din za uporabo WC. —Čeprav ne sodi zraven, zapisimo, da bo izdelala Oprema iz Kočevja tri pregrinjale za šanke v lepi rumeni barvi.

PODZEMELJSKO KOPALIŠČE —sodi trenutno je v obupnem stanju —sodi demografsko ogroženemu območju, obstaja velika možnost potegnitosti v bliko kak dinarček za ureditev. Baje metličani, da to obstaja, zaklenjeni so v občinski omari, in kar verjeti je govorica, da se na njih platncah nabralo kar precej prahu. Za najem kopališča se zanima tamkajšnji gostilničar Tone Veselič, vendar mu niso odločili, kaj bodo storili z bifejem na prostorom okoli njega. Na odgovor pa Veselič že lahko počakal, občinarjem pa bo težje ustaviti čas, ki že napoveduje turistično sezono.

Strokovnjakom uspelo povleči voz?

Težave črnomaljskega gospodarstva se še stopnjujejo — Občino narediti čim bolj privlačno za investitorje — Tudi agencija za promocijo Črnomlja?

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini se ne morejo pohvaliti z gospodarjenjem v preteklem letu, saj je od načrtovanega boljši le konvertibilni izvoz, medtem ko so precej manjši obseg proizvodnje, zaposlovanje, skupni izvoz in uvoz. Zato pa so delegati zborov občinske skupščine na seji tik pred prazniki dali veliko predlogov, kako naprej, in uresničevanja mnogih med njimi bi se morali lotiti kar takoj.

Predvsem so poudarili, da bi v občini morali imeti dobre razvojne programe, za katere bi lahko dobili republiški denar. Edini so si bili, da sedanje razmere v gospodarstvu kažejo na neslutene posledice brezposelnosti konec letošnjega leta, ne pa tudi, ali bo kader, ki ga v črnomaljski občini še premorejo, sposoben potegniti naprej voz gospodarstva ali ne. O tem so bila mnenja deljena.

JURJEVANJE PO TRŽNIH NAČELIH

ČRNOMELJ — Ko so na seji občinske skupščine razpravljali o kulturi, so precej časa namenili jurjevanju. Delegati so poudarili, da je ta prireditev tradicionalna in so jo že preveč vzeli za svojo, da bi z njo prenehali. S tem pa tudi nekako primorajo člane folklornih skupin — mimogrede: nobena od njih v črnomaljski občini ne deluje več redno — da zopet oblečejo narodne noše in obudijo stare belokranjske običaje. Čeprav so se zavzeli, da mora biti prireditev, ki bo letos 15. in 16. junija, tržno naravnana, so se na skupščini občine odločili, da prevzamejo nad njo pokroviteljstvo. Vendar pa organizatorica, Zveza kulturnih organizacij, že išče sposobnega organizatorja, ki bi mu poverila gostinske usluge. Vsi zainteresirani se lahko oglasijo do 20. maja pri Kseniji Khalil na skupščini občine Črnomelj.

NI NOVIH PODATKOV O NAPISIH

ČRNOMELJ — Predsednik in sekretar skupščine občine Črnomelj, predsednik občinskega izvršnega sveta, komandant črnomaljske garnizije in komandir tukajšnje postaje milice so imeli pogovor v zvezi z napisi po stanovanjskih blokih v Črnomlju (o čemer smo že poročali), ker je delegat garnizije dejal, da v garniziji niso zadovoljni z odgovorom na delegatsko vprašanje, ki ga je postavila Liberalno-demokratska stranka. Vendar pa so ugotovili, da v garniziji nimajo dodatnih podatkov, da bi lahko sklepali o čemer drugem kot o tem, kar so sporočili s postaje milice. Tudi sam razgovor ni dal novih elementov za kakršno koli drugačno sklepanje.

Skrčili turistične načrte

Zmanjkuje jim denarja, ko so izgubili trgovski lokal — Se vedno jim bo glavna skrb Ribniški sejem

RIBNICA — Turistično društvo Ribnica je letos razdelilo svoj načrt dela in finansiranja na dva dela. Prvi del je tisti, ki ga bodo financirali sami, v drugi del pa so vnesli tisto, kar naj bi izvedli in plačali drugi, predvsem občinska skupščina, muzej, ter kulturna in krajevna skupnost. Turistično društvo se je namreč moralo odpovedati nekaterim dejavnostim, ker je letos izgubilo svojo trgovino Spominkarstvo in tako od te dejavnosti nima več dohodka.

Tako so sklenili, da bodo še naprej organizirali in izvedli tradicionalni in privlačni Ribniški sejem suhe robe in lončarstva. Zavzeli se bodo, da bo vendarle dokončana turistična legenda (zemljevid), ki jo zasebnik izdeluje že dve leti. Obnovili bodo reklamni tabli v Zliebiču in Dolenji vasi. Obnove je potrebna tudi krošnja-kip, ki stoji v Zliebiču.

Prenoviti je treba spominkarski grb, ki ga bo treba tudi preseliti iz bivšega

Spominkarstva; nekateri predlagajo, naj bi ga namestili kar na Miklovi hiši. Obnove so potrebne še klopi in smetnjaki v ribniškem gradu.

Nadaljnega urejanja bo potreben Park kulturnikov, katerega investitor je bilo Turistično društvo. Park in sploh območje gradu varuje zdaj oskrbnik, ki ga plačuje občina. Potrebna pa temeljita obnova kipov, ustvarjenih na likovnih srečanjih, ki so stalno razstavljeni v parku na območju ribniškega gradu na prostem. Spet bodo tudi organizirali sodelovanje v tekmovanju za najlepše urejeni kraj v Sloveniji.

J. P.

Glas (pre)več za Alojza Petka?

Novi predsednik Alojz Petek je najprej odstopil, ker ni bila izvoljena vsa njegova ekipa, nato pa je dolžnost le prevzel — Zamera, da novi IS ni plod dogovora

KOČEVJE — Na zadnji seji občinske skupščine je bil z 32 glasovi od 62 odanih glasovnic izvoljen za predsednika občinskega izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje Alojz Petek. Dobil je glas več, kot je bilo potrebno za izvolitev.

Dovolj glasov za izvolitev so dobili tudi naslednji, ki jih je mandat Petek predlagal za člane izvršnega sveta: Marta Briški, Igor Aupič, Karel Čahuk, Alojz Ivančič, Majda Lindič, Zdenko Šulman in Janez Zalar. Dva predlagana nista dobila dovolj glasov.

Alojz Petek, novi predsednik izvršnega sveta OS Kočevje.

V svojem nagovoru po izpeljanih volitvah je Petek dejal, da je rahlo zmeden, ker njegova predlagana ekipa ni bila v celoti izvoljena. Na zahtevo predsednika občinske skupščine Mihaela Petroviča, da naj bo bolj jasen, je odgovoril: »Ker vsa ekipa ni bila izvoljena, menim, da sem razrešen svoje mandatarske obveznosti.« Potem je bilo pojasnjeno, da lahko manjkajoča dva člana predlaga v izvolitev na prihodnji občinski seji, predsednik skupščine pa je dal še odmor, v katerem naj bi se Petek posvetoval s člani njegovega IS, če ostane predsednik ali pa odstopi. Po daljšem odmoru je Petek sporočil, da so ga sodelavci in kolegi prepričali, da ne bi bilo pošteno do izvoljenih, če bi vztrajal pri odstopu.

Od novega izvršnega sveta sta dobili dovolj glasov funkcionarki upravnih

Precej nalog so delegati naložili izvršnemu svetu. Tako naj bi poiskal podatke o potrebah vzhodnoevropskega trga, ki glede na to, da bo plačeval v konvertibilni, postaja zopet zanimiv. V nekaterih resorjih IS naj bi dodatno zaposlili strokovnjake za gospodarstvo, a brez dodatnih finančnih obremenitev. Predvsem pa naj bi skrajšali postopke za pridobivanje obrtnih dovoljenj, ki so se doslej vlekle preko vsake meje. Pomagali naj bi, da bi postala občina bolj odprta in privlačnejša za investitorje, če bo potrebno, ustanovili agencijo za promocijo črnomaljske občine.

Iz belokranjskega območnega sindikata so opozorili, da ne v podjetjih ne v občini ni mehanizmov, ki bi preprečili propadanje gospodarstva, ki se razširja tudi na negospodarsko dejavnost. Dogaaja se, da tudi tisti, ki imajo delo, zaradi neplačevanja kupcev, drvijo v propad. Zato bi morali po njihovem mnenju zahtevati od republiških organov, da prispejeto na banke, da pomagajo pri reševanju podjetij. V sindikatu so poudarili še, da bi morali v občini za normalno preživetje vseh služb ohraniti 7.000 delovnih mest, pristavili pa, da zaključki informacije o gospodarstvu ne prinašajo tistega, kar v sindikatu pričakujejo od skupščine kot najvišjega organa za reševanje teh težav. Ob tem je bilo iz Demosa slišati apel, naj začnejo sindikalni zaupniki v podjetjih tvorno delati in opravljati poslanstvo, ki jim je zaupano, ne pa, da se naprej pakirajo v vodstvi, kar je bila nekdanja ustaljena praksa. Iz banke pa je prišlo pojasnilo, da je težko kratkoročne kredite reprogramirati v dolgoročne s takšno obrestno mero, da jo bodo podjetja lahko plačala.

M. BEZEK-JAKŠE

VOLIL LE VSAK ŠESTI

KOČEVJE — Na nedavnih volitvah predsednika in članov sveta KS Kočevje-mesto ter članov krajevnih odborov je bila udeležba izredno slaba. Od 6.686 vpisanih volivcev jih je volilo le 1.088 ali 16,27 odstotka, oz. vsak šesti. Tajnik KS Borut Hočevar pravi, da je bilo informacij dovolj in da so bile dane pravočasno. Očitno je za slabo udeležbo krivo tudi nezadovoljstvo ljudi, ki so po lanskem letu pričakovali izboljšave, teh pa ni. Novoizvoljeni funkcionarji bodo dolžnosti prevzeli konec maja.

Turizem naj rešujejo tudi nore ideje

Kaj čaka Belo krajino?

ČRNOMELJ — Kakšen bo črnomaljski, ali bolje, belokranjski turizem, kajti gostov prav nič ne zanimajo občinske meje, je sicer še težko reči, kot vse kaže, pa gotovo ne takšen, kot so si ga zamislili v tukajšnjem izvršnem svetu. Delegati so namreč gradivo o usmeritvah turizma in gostinstva v občini tako močno skritizirali, da so ga na koncu razprave vrnil avtorjem v dopolnitev.

Predvsem ne gre, da nekateri že poldrugo desetletje poslušajo isto lajno o razvoju turizma, naprej pa se premakne bore malo. Zato so upravičeno očiti, da je gradivo na več mestih prepisano, da se v njem piše »pištolišjo s tistim, česar nimajo«, da o pomanjkanju profesionalnosti pisanja in inflaciji besed niti ne govorimo. Če se bralcu uspe prebiti skozi gradivo, ki ima številne napake, zve, da bodo morali tisti, ki se bodo ukvarjali s turizmom, v bodoče govoriti osnove tujih jezikov. In to jim zapovedujejo tisti, ki imajo težave že s slovenščino.

Med predlogi, ki so postavljeni na bolj realna tla kot mnogi od tistih v gradivu, pa je padlo tudi nekaj precej visoko letječih. Med drugim tudi, da bi morali v Beli krajini zgraditi majhno letališče, kar je po mnenju predlagatelja sicer nora ideja, ki pa jo bo očitno potrebno uresničiti prav v teh norih časih. Seveda ne gre pozabiti na za sedaj še mrtvi kapital, ki je »obležal« v vinskih gorah in gozdovih v obliki zidanic in lovskih koč, pa tudi na že napisano knjigo o vinski cesti, ki je obležala zapuščenoma in pozabljenoma. Vse to in še številne ideje, ki jih imajo Črnomalci in ki dišijo po turizmu, pa zahtevajo profesionalni odnos in trženje, ne pa, da bodo nosilci turizma društva in podobne organizacije, kot so si zamislili v izvršnem svetu. Pa četudi prav v tem organu tako vztrajno zatrdjujejo, da ni ljudi, ki bi profesionalno delali na tem področju. Jih bo pač potrebno najti, kajti turizem naj bi bili menda ljudje.

M. BEZEK-JAKŠE

O šoli in cerkvi

Nekaj kočevskih razmišljanj v teh dneh

KOČEVJE — Na pogovoru z ministrom dr. Petrom Venceljem, ki je bil pred kratkim v Kočevju, so domačini ministra spomnili na težnjo, da bi iz velikih šol naredili več manjših, ki bi imele po okoli 600 učencev in bi bile po mnenju predlagateljev uspešnejše. Kočevska šola ima okoli 2.200 učencev (s podružnicami), sama osnovna šola Kočevje pa preko 1.700, kar je odločno preveč. Torej Kočevje potrebuje najmanj še eno šolsko stavbo, da bi imelo tri ločene šole, seveda pa bi bilo treba v tem primeru staro (Bračičevo) šolo temeljito obnoviti.

Kaže pa, da v Kočevju s še eno šolo ne bo nič. Domačini nimajo denarja, minister Vencelj pa je zatrdil, da na republiške denarje ne gre računati, saj jih je mnogo premalo, da bi lahko ustregli celo najnujnejšim potrebam.

Niso pa ministru Vencelju seznanili z različnimi mnenji, ki prav zdaj krožijo po Kočevju. Skrajni sta tisti dve, ki opozarjata na eni strani, da je nujno zgraditi na Kočevskem vsaj dve novi cerkvi (Kočevska Reka in pri grobišču v Rogu), na drugi strani pa eno ali dve šoli v Kočevju. Ob tem si zastavljajo vprašanje, kaj je nujnejše in potrebnejše. Ker na razgovoru ni bilo zastavljeno vprašanje, tudi odgovora ni bilo.

Dejstvo pa je, da je na Kočevskem po vojni izginilo mnogo cerkev, ker so se same podirle ali pa so jih zaminirali, požgali in porušili. Prav tako je izginilo predvsem na podeželju tudi mnogo šol, čemur je bilo glavni vzrok premalo otrok. Pravi odgovor bi torej bil, da je vernikom potrebna cerkev, šolarjem pa šola. Kaj pa bo zgrajeno, bo določil tisti, ki bo dal denar.

J. PRIMC

NOVI DIREKTOR ELEKTRA

KOČEVJE — Za vršilca dolžnosti direktorja Elektra Kočevje je bil pred kratkim imenovan Vincenc Janša. Dosedanji direktor Rudi Gruđen bo s 1. julijem odšel v pokoj in je zdaj na dopustu.

OBČNI ZBOR SKD

KOČEVJE — V soboto ob 11. uri bo v dvorani občinske skupščine letni občni zbor kočevske enote Slovenskih krščanskih demokratov, ki imajo okoli 400 članov in sodijo med najštevilnejše organizacije v občini. Podružnici imajo tudi že v Osilnici in Fari, v kratkem pa jih nameravajo ustanoviti še v Strugah in Predgradu. Na zboru se bodo pogovorili o spremembah v občinskem vodstvu stranke, ki ga bodo tudi dopolnili. Na zbor so vabljene tudi simpatizerji stranke in tisti, ki bi se radi vanjo vključili.

SEMINAR O KADROVSKEM UPRAVLJANJU

Mariborska univerza in črnomaljski Management pripravljata seminar o izgradnji organizacijskega in informacijskega modela kadrovske dejavnosti v podjetju. Seminar bo 16. maja ob 8. uri na Srednji šoli tehničnih usmeritev v Kočevju in ob 13. uri v Gostišču na Loku v Novem mestu, 17. maja pa v Hotelu Sremič v Krškem. Prijave zbira najkasneje do 10. maja Management Consulting Črnomelj, kotizacija pa znaša 900 din.

Proračun bodo nemara popravili

Trebanjski občinski izvršni svet o težavnem zagotavljanju denarja za občinske proračunske porabnike — Varčevalni ukrepi — Kako bo po novem s šolami?

TREBNJE — Pravno sestavljanje političnega sistema Republike Slovenije še povzroča praznine, v katerih morajo iskati ustrezne rešitve republiški kot tudi občinski organi. Zato ni čudno, da se tudi občinske volde pogosto ukvarjajo z vprašanjem, kako zagotoviti delovanje države v novih razmerah.

Trebanjski občinski izvršni svet je na zadnji aprilski seji razpravljal o težavah, ki so nastale in ki se bodo še bolj zaostrele, ker v občinskem proračunu ni dovolj denarja za vse porabnike. Eden od problemov je iz meseca v mesec slabša likvidnost proračuna, od nje pa prihaja, ker iz republiškega proračuna pritekajo v trebanjsko občino pripadajoča dopolnilna sredstva neredno in v nezadostnih zneskih. Zato je bolj ali manj že sedaj gotovo, da bo moralo priti v trebanjski občini do rebalansa proračuna ali pa bodo morali bistveno zmanjšati javno porabo. Čemu bi v tem primeru vzeli denar, zdaj ne upa nihče napovedati, vsekakor pa bi prišlo do ostrih pogajanj.

Čeprav vse oblike pričakovanega ožjenja javne porabe niti še niso znane, nemara drži, da mednje sodi zmanjšana »sociala«. Tako potezo bo mogoče mo-

ral povleči trebanjski center za socialno delo, ki bo najbrž prejel vladno naročilo, naj vse svoje socialne pomoči zniža v okviru razpoložljivega proračunskega denarja. Tako priporočilo so na seji izvršnega sveta že nakazali ob prebiranju informacije o izvajanju samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic v letošnjem letu.

Od tega, koliko denarja bo v občinskih blagajni in kako vestno bodo v Trebnje pošiljali denar iz pristojnih republiških finančnih področij, bo odvisna tudi trdnost nastajajočih zavodov v občini Trebnje. Dvoje, in to trebanjski zdravstveni dom in osnovne šole, so obravnavali tudi na seji izvršnega sveta. Ker so se za osamosvojitve zdravstvene doma izrekli že prej, na omenjeni seji vlade tem niso dodajali novih sklepov. Člani vlade pa so verjetno sli-

šali kak nov podatek o težavah te zdravstvene ustanove, ki jih je predstavila direktorica Ana Bilbija. Glede šol je opozoril Štefan Kamin, direktor sedanjih »krovne« šolske ustanove — Vzgojnoizobraževalne organizacije, da je nastala za to področje pravna praznina, zaradi katere po njegovem še ni mogoče

• Kot kaže, se Trebanjci precej zanimajo za občinske proračunske posojila, namenjena pospeševanju razvoja obrtnišva in podjetništva. Na seji izvršnega sveta so sprejeli pravilnik o dodeljevanju teh kreditov. Predpis daje prednost obrtnikom in podjetnikom, ki bodo s tem hipoteknim posojilom odprli nova delovna mesta.

veljavno organizirati nove šolske mreže. Obenem je opozoril, da je potrebno povedati, kaj bo z delavci sedanjih skupnih služb osnovnih šol v trebanjski občini.

M. LUZAR

Drobne iz Kočevja

DVE PREDSTAVI — Kulturni center Kočevje je pred kratkim pripravil za najmlajše predstavo Marjana Marinka »Kako je nastala Pika Nogavička« in še multivizijo istega avtorja »Od van Gogha do Ane Frank«.

ZASTAVA ZA PRAZNIK — Pred prazniki so vse po Kočevju le slovenske zastave. Izjema je bil park herojev, kjer je visela še zastava zavarovalnice Triglava, razen tega pa je viselo še nekaj zastav drugih podjetij in tu pa tam kakšna zastava Kočevja.

PO ČEM JE KRŠČANSTVO? — Pred knjigarno Državne založbe je reklama, ki ponuja »2.000 let krščanstva« za 1.998 din.

TUDI V NEDELJO — Samopostrežba v kočevski Nami bo odprta v maju tudi vse nedelje, in sicer od 8. do 11. ure.

TRADICIJA NI ZATAJILA — V več vseh v kočevski občini že po tradiciji postavljuje majle. Letos je majlav seje nekoliko manj, vendar se jim v mnogih vseh le še niso odpovedali. Po prvomajski budnici je bilo že po tradiciji živahno tudi pri planinski koči za Mestnim vrhom.

Ribniški zobotrebeci

NI BIL POTRES — Prebivalce Sajeveca in okolice je zbudil 24. aprila okoli 3. ure ponoči močan pok. Nekateri so pritekli iz hiš, misleč, da gre za potres. Eksplozija je bila v garaži Janeza Kluna iz Sajeveca. Nastal je požar, ki so ga gasilci najprej lokalizirali, nato pa pogasili. Do eksplozije in požara, ki sta močno poškodovala hišo in gospodarsko poslopje, je prišlo, ko so bencinski hlapi prišli v stik z električno iskro.

PRVOMAJSKI SNEG — Še tik pred 1. majem je bilo v Veliki gori pod Ostrim vrhom nad vasio Dane še 25 cm in več snega. Sneg v višjih območjih se je najbolj otopel tistim lovcom, ki so imeli dovoljenje za odstrel medveda.

ZA OFICIRJE LE RAČUNI — Občinska organizacija ZRS dobiva letos le račune, denarja, da bi jih poravnala, pa ne. Tako obstaja organizacija rezervnih vojaških staršev in le na papirju, delati pa ne more.

Trebanjske iveri

MOŽNOSTI — V Šentrupertu bo velik festival cvička, znane pijače, ki preveč strastnega ljubitelja tudi strese in vrže. Na rovaš »Cvička 91«, kot se bo vinogradniško-pokuševalski prireditvi reklo, so že pripombe. Nekdo je predlagal, naj bi občinska blagajna z nekaj denarji podprla namesto cvičkarje nakup knjig. Ista oseba je povezala »cvičkarijo« tudi z zdravstvom. Po njenem mnenju se Trebnje po eni strani žene za občasno prihajanje psihiatra, da bi krajane branil pred stresi, po drugi strani pa dela cvičkarjo. Dodajmo, da bo zanimala javnost sama najbolje pokazala, kaj bolj potrebuje.

KUČAN — Predsednik slovenskega predsedstva se je na Debenec pripeljal z avtomobilom. Kot je povedal, je na ta način pripotoval zato, ker so mu tako naročili gostitelji, ne pa zato, ker ne bi mogel priti peš. Avtomobil bi na vrhu Debenca skoraj potreboval za zavetje pred prehladom. Včasih je namreč potegnila sapica, od plesa razgreti predsednik pa je moral biti nekaj časa brez sukunja. Kučanu so sukunji za hip vzeli, da so oblačilo očedili, potem ko so ga zaradi gneče nekoliko omočili s kavico.

SMREČICA — Na Debenec je bilo zabavno, da je kaj! Povesilo se je staro in mlado. Nekateri bodo po prireditvi tudi jezi, če ne bo nihče drug, bo tisti, ki je pred leti posadil na najvišjo točko Debenca smrečico. Drevesce, ki se je bilo do 1. maja 1991 že kar dobro potegnilo, bo verjetno »vzelo vase«. Medtem ko se je staraletno obiskovalcev proslave gnetel za trimizami in na plesišču, se je mladica Petra Klepa in je omenjeno smrečico podoba omajala.

L. M.

Borci pod presahnjeno pipico

Brežiška borčevska organizacija obtožila občinsko oblast protizakonite ukinitve financiranja — Bo skupščina odločala o rebalansu občinskega proračuna?

BREŽICE — Kar precej prahu so v predprazničnih Brežicah dvignili borci, ki so izvedeli, da jim je občinska skupščina s sprejetjem proračuna povsem zaprla pipico. Odobrila jim je namreč od pare natanko toliko denarja, kot so ga že porabili do tedaj (59.061,10 din). Borci so tako odločitev razglasili za nezakonito, saj se po veljavnem zakonu njihova organizacija financira iz proračuna.

Borci so zaradi zagate, v kateri so se znašli, sklicali predčasno letno konferenco z udeležbo podpredsednika republiškega odbora ZZB NOV Bojana

OB DNEVU BREŽIŠKE ŠOLE

BREŽICE — Osnovna šola Bratov Ribarjev v Brežicah pripravlja pester program ob letošnjem dnevu šole. Začel se bo že jutri ob 8. uri, ko bodo odprli vrata oddelkov s prilagojenim programom, pripravili kulturni program, razstavo in razgovor staršev z razredničarkami. Ob 10. uri bo okrogla miza Družbena skrb za osebe z motnjami v razvoju, ki jo bo vodila specialna pedagoginja Marija Friglj, uvodničar pa bo dr. Darko Opara, docent na Pedagoški akademiji v Ljubljani. V soboto ob 9. uri se bo na igrišču pri šoli začel kulturni program učencev OS, sledila bo otvoritev in ogled razstave, nato pa se bodo učenci razveselili ob koncertu Božidarja Wolfanda-Wolfa. Istočasno bosta v osnovni šoli še dve okrogli mizi. Na prvi bo o drogah danes govoril kriminalist iz UJV Krško Davorin Avguštin, medtem ko bo na drugi okrogli mizi z naslovom Vzemi mejoj otroka in naredite nekaj iz njega uvodničarka učiteljica Martina Bojanič. Ob tej priložnosti bodo učenci izdali tudi šolsko glasilo in predvajali lasten kratki film. Razstavo, ki bo odprta v soboto od 10. do 17. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure, bo poestrlo podjetje Cvetje iz Čateža s prikazom izbranih in redkih lončnic.

ZBORNICA IZGUBLJA VELJAVO

KRŠKO — Na seji območne gospodarske zbornice so obravnavali gospodarske rezultate v lanskem letu in pregledali gibanja v tem letu. Stanje posavskega gospodarstva je zelo slabo, saj je domala vsak dan blokirano žiro račun kakšne firme, vrstijo se stečajni, lani pa so odhodki prvič presežili prihodke, kar posebej velja za krško občino. Na seji, ki se je ni mogel udeležiti predsednik Jože Mulej, ker so ga imeli zaprtega delavci Kulinarske, kjer je Mulej direktor, so se zavzeli za večjo vlogo zbornice, ki vse bolj izgublja veljavo.

Voda prinaša le izgubo

Sevniška Komunala o rezervah in podražitvah

SEVNICA — Sevniška Komunala lanskega poslovnega leta ni zaključila z izgubo, ampak celo z manjšim ostankom dobička (102.000 din), predvsem zaradi tega, ker so izgubo komunalnih dejavnosti (406.000 din) pokrivali s prihodki stranske dejavnosti, to je iz gradbenih in vodoinstalaških enot. Vršilec dolžnosti direktorja Komunale Miro Dobovšek pravi, da tako, kot je dobro delo stranske dejavnosti rešilo podjetje pred izgubo v letu 1990, se prelivanje nadaljuje tudi letos, da pa brez minimalnega pokrivanja tekočih stroškov, se pravi višjih cen komunalnih storitev, ne bo šlo več.

Največ pregledav je lani povzročila Komunala organizacijska enota Vodovod, kjer so imeli izgubo do zaključnega računa 1989, in sicer zaradi Markovičevega zakona o zamrzitvi cen komunalnih storitev. Lani so sicer s povišanjem cen v juliju in novembru pokrivali tekoče stroške in delno tudi izgubo iz preteklega obdobja, toda decembra lani je cene zamrznil sevniški izvršni svet. Kot smo že poročali, je sevniška vlada zahtevala, naj Komunala izdela program racionalizacije in reorganizacije podjetja, skratka, da najprej »postrga« svoje notranje rezerve. »Zavedamo se, da je naša prva naloga uresničitev tega programa. V skupnih službah smo že zmanjšali število zaposlenih za dva delavca, kar v tako majhnem kolektivu že nekaj pomeni. Znano pa je, da taki presežki po novi zakonodaji tudi nekaj stanejo,« pravi o zagatah pri uresničevanju programa Dobovšek.

Pri organizacijski enoti Vodovod, kjer so lani imeli levji delež izgub komunalnih dejavnosti, so se močno povečali stroški vzdrževanja in obnove vodovodnega omrežja

Škrka, predstavnikov borcev iz sevnške in krške občine ter predstavnikov občinske vlade. Potem ko se s priznanji oddolžili priljubljenemu borčevskemu zdravniku dr. Milanu Šikovcu in dolgoletnemu vodji referata za borce Francu Rostoharju, ki sta šla nedavno v pokoj, je predsednik občinske borčevske organizacije Martin Kolar z ostrim nastopom izjavil predsednika IS SO Brežice Cirila Kolesnika. Sedanja oblast

SERVIS ZA DOMAČA OPRAVILA ŽE DELA!

BREŽICE — Na tukajšnjem Centru za socialno delo se lahko vsak ponedeljek in sredo od 8. do 9. ure oglasijo tisti, ki pri določenih vsakodnevnih opravilih potrebujejo občasno pomoč, in tisti, ki so v prostem času pripravljeno nuditi pomoč za določeno plačilo. V teh dneh so namreč delavke centra začele z novo dejavnostjo — s servišem za domača opravila, ki bo posredoval pomoč pri gospodinjinskih delih (čiščenje stanovanjskih prostorov, pomivanje oken in druga večja opravila), pri prinašanju hrane, večjih enkratnih opravilih (prava in spravo kurjave, večja dela na vrtu in polju, večji nakupi itd.), pri učenju, varstvu otrok po dogovoru in tudi pri povsem prostovoljnem delu na področju družabništva, spremljanja po opravih in sprehodih. Vsak, kdor potrebuje pomoč ali jo je pripravljen nuditi, se zato lahko oglosi osebno, pisno ali po telefonu (61-722 in 61-790) na Centru za socialno delo, Cesta prvih borcev 15.

- Še tako dolga pot se začne s prvim korakom. (Ključni pregovor)
- Tiste, ki se iz zgodovine ničesar ne nauči, je obsojen, da jo mora ponavljati.

Videm: montaža tudi med prazniki

Celuloza je spet v pogonu — Kmalu sodoben papirni stroj in deinking

KRŠKO — V petek, 3. maja, so v krški Celulozi spet pričeli delati, in sicer po enomesečnem zastoji, do katerega je prišlo predvsem zaradi pomanjkanja lesa pa tudi zaradi zmanjšanja domače in svetovne konjunkturo. Ta čas potekajo tudi intenzivna rekonstrukcijska dela na PS — 1, na najstarejšem papirnem stroju.

Tako imenovani hladni zagon celuloze se je pričel v petek, preteklo nedeljo pa se je začelo kuhanje. Kot načrtujejo v podjetju Videm, bodo zaloge lesa zadostovale za petnajstodnevno proizvodnjo.

Sicer pa bo treba proizvodnjo celuloze kljub težavam zavestno dolgoročneje, kajti pojavile se bodo nove potrebe po bukovni celulozi tako za domače kot za tuje potrebe. Delati pa bodo tudi na liniji za smrekov program, ampak samo za domače potrebe. V skladu s poslovnim načrtom bodo prosili banko za kredit, ki ga bodo porabili za nabavo lesa.

Kot rečeno, že dalj časa potekajo dela pri montaži papirnega stroja PS-1. Od decembra dalje so potekala montažna dela po 12 ur na dan in poskusni zagon na kaolinski postaji se je že pričel, zdaj preizkušajo računalniški sistem.

- Sevniški izvršni svet je na svoji zadnji seji v aprilu Komunali odobril povišanje cen vodarine za 24 odstotkov, kanalščine za 22 odstotkov in odvoza smeti za 28 odstotkov. Po teh cenah bodo obračunavali te komunalne storitve od maja. Za 4-člansko družino naj bi ob povprečni porabi 15 m³ vode in povprečni stanovanjski površini 85 m² ter ob povprečni slovenski plači znašali stroški komunalnih storitev 1,8 odstotka družinskega proračuna.

drugi neplačnikov v gospodarstvu. Mnogo problematičnih dolžnikov je iz hišnih svetov in gospodinjstev, zlasti zato, ker so ti naši glavni odjemalci,« opozarja v d. direktorja Komunale Miro Dobovšek.

P. PERC

je obtožil revanšizma, saj samo išče kosti in postavlja križe, medtem ko ljudem, ki so se borili na strani zmagovite koalicije, krati zakonite pravice.

Marijan Seliškar je pojasnil, da so pravočasno dostavili program dela, vendar o njem nikoli ni bilo govora, temveč je šlo zgolj za mešetarjenje z denarjem. Pri pojasnjevanju je segel vse do lanskega srečanja kozjanskih borcev v Kapelah, kjer so se odnosi med borci in občinsko oblastjo začeli zapletati. »Ciril Kolesnik je večkrat javno zagrozil, da ne bo dajal nobenega denarja, ker je Gorjan v Kapelah tako govoril,« je pojasnil in navedel še vrsto dogodkov, ki so privedli do nedavne odločitve občinske skupščine. Pozval je republiški odbor, naj posreduje pri slovenski vladi, da bi se ta zadeva čim hitreje uredila.

»Izvršni svet je za borce predvidel višji znesek v proračunu, vendar so ga

- Kolesnik je odločno protestiral proti obtoževanju Demosa, pozval k sodelovanju, saj je skupščina oklestila proračune večih organizacij, in slednji demonstrativno zapustil konferenco. Tudi gost Bojan Škrk je ostro nastopil proti žaljivim obtožbam brežiških kolegov in poudaril, da nova oblast ni še prav nič prikrajšala borcev, razen, da plačujejo zdravila. Borčevske organizacije v Sloveniji so povprečno dobile 11 odst. manj sredstev, kot so jih zahtevale.

skupščinski odbori znižali. Zdaj je potrebno preveriti, kje vse bi borčevska organizacija lahko poslovala bolj racionalno, določiti potreben znesek in predlagati skupščini rebalans proračuna,« meni Anton Podgoršek, sekretar za občo upravo in družbene dejavnosti. Da je dogovor nujen, so se na koncu strinjali vsi, predsednik brežiških borcev Martin Kolar pa je še dodal, da so finančni plan predložili pravi čas in da bi jih morali obvestiti, če je bil previsok, pa bi ga popravili.

B. DUŠIČ-GORNIK

Zadnja obrtniška skupščina

Obrtniki bodo imeli poslej svojo obrtno zbornico

KRŠKO — 23. aprila je bila tu 3. redna letna skupščina obrtnega združenja Krško, na kateri so med drugim sprejeli poročilo o dosedanjem delu in načrt dela za leto. Hkrati so sprejeli statut Obrtno zbornice Krško, saj bo zbornica poslej nadomeščala združenje.

Obrtno združenje se je lani vključevalo v vse dejavnosti in dogajanja, ki so bila povezana z obrtjo. Tako so dosegli, da jim davčna uprava ni več zaračunavala zamudnih obresti. Obrtno združenje je dejavno sodelovalo v razpravah o novih predpisih s področja obrti in podjetništva. Na volitvah pa je obrtniki uspelo, da so v občinski poslane klopi posadili več svojih predstavnikov.

Združenje je na področju pospeševanja obrti in drobnega gospodarstva dobro zastavilo svoje delo

- Obrtniki so sodelovali v vselovenski solidarnostni akciji ob poplavih, pomagali pa so tudi svojim tovaršim, ki jih je prizadela vodna ujma. Obrtniki Martini Kenku, ki mu je zgorelo osteršje na stanovanjski hiši, pa so izročili finančno pomoč.

in med 25 obrtvo je bilo razdeljenih okoli pol milijona dinarjev. Združenje je organiziralo tudi več izobraževalnih tečajev, med njimi iz varstva pri delu in računalništva.

V program za letošnje krški obrtniki zapisali marsikaj, med poglavitnimi nalogami pa je vsekakor organizacija obrtnega zborničnega sistema. Dokaj obsežen je tudi program izobraževanja in svetovanja, po obeh pa je tudi med obrtniki čedalje več popraševanja in zanimanja.

J. S.

JUTRI O POSEGIH NA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA

BREŽICE — Izvršni odbor Zelenih Brežic vabi jutri ob 16. uri v dijaški dom na okroglo mizo o posegih na kmetijski zemljišča. K razgovoru o tem, kdo naj odloča o takih posegih, kaj prinašajo, zakaj je bila takšna zagnanost zanje v preteklosti in kako naj bi ravnali v bodoče, so povabili številne ugledne goste. Med njimi so: dr. Dušan Plut, Ivan Oman, dr. Leo Sešerko, ministar Miha Jazbinšek in dr. Jože Osterc, dr. Božidar Voljč, Marjan Podobnik, dr. Hubert Požarnik, predstavniki Instituta za geografijo v Ljubljani, Zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine Novo mesto, brežiškega izvršnega sveta in Kmečke zadruge Agraria Brežice ter kmetje iz krajevnih skupnosti, kjer so se že srečali s posegi na kmetijska zemljišča. Dve uri pred razgovorom bo ogled izvajanja hidro-melioracij na Dobovskem polju.

300.000 DIN ZA MOST

BOŠTANJ — Direktor sektorja Krško pri novomeškem cestnem podjetju je obvestil sevnško vladu, da so znašali stroški popravila mostu v Dolenjem Boštanju, ki ga je poškodovala lanskega novembra poplava, 300.000 din. Investitorica popravila mostu, republiška uprava za ceste, je med tremi ponudbami izbrala kot najugodnejšo izvajalca popravila firmo Dolničar iz Dolenja Boštana.

NOV ČASOPIS — SRŽ

KRŠKO — Zasebna podjetja Etos, Opus in Itrix iz Krškega so konec aprila izdala poskusno številko posavskega časopisa SRŽ. Časopis bo nestransko štirinajstredniški, povzemal pa naj bi najpomembnejše dogodke iz brežiške, krške in sevnške občine. Poleg poročanj in komentarja se bo časopis loteval tudi spodbujanja podjetništva. Časopis s prvo številko ni izpolnil pričakovanj.

NOV KLAVIR — Ravnatelj sevnške Osnovne šole Sava Kladnika Jože Bogovič se je na priložnostni slovesnosti ob prvem javnem nastopu na novem klavirju glasbene šole, ki spada pod okrilje največje šole v sevnški občini, zahvalil naklonjenemu okolju za kulturo, predvsem zvezi kulturnih organizacij, pa tudi direktorju Avtohtone Borisa Perku za pomoč pri nabavi klavirja Yamaha. Na priložnostnem koncertu sta poleg učencev sevnške glasbene šole nastopila bivša učenca te šole Jelka Gregorčič, študentka ljubljanske akademije, in znani pianist Bojan Gorišek. (Foto: P. P.)

J. SIMČIČ

Nov program — izhod iz krize?

V sevnškem Stillessu si veliko obetajo od novega programa Styling

SEVNICA — Znano so težave slovenskih podjetij s srbsko blokado in z neplačevanjem računov. Sevniški Stilless je na svoji koži občutili posledice dosedanje odvisnosti od tega, sicer velikega tržišča. Zatorej so se v vodstvu podjetja odločili ne le za iskanje izhoda v povečevanju izvoza, temveč tudi v zasku k domačim kupcem, predvsem v Hrvaški in Sloveniji. To želijo doseči tudi z novim programom Styling, pojasnjuje vodja Stillessovega profitnega centra za serijo oz. za stilno pohištvo Ksenija Pajtler.

Po mnenju dolgoletnega Stillessovega arhitekta Janeza Andreja Čamernika, čigar delo je tudi ta najnovejši program jedilnice, salona in kabineta pod skupnim imenom Styling, je to program, ki se ne ponovi z nobenim programom v Jugoslaviji niti v svetu. »Dve ženski ne prenese enakega klobuka,« ponazarja skrb za ekskluzivnost Čamernik in samozavestno dodaja. »To je način za preživetje Stillessa v teh časih!«

Program Styling so prvič predstavili na ljubljanskem mednarodnem sejmu pohištva, te dni je na ogled poslovnim partnerjem Stillessa v sami Sevnici. Seveda si dobrega trženja pohištva skoraj ni moč zamisliti brez ustreznega prospekta. Lepo ga je oblikoval arhitekt Čamernik, kakovostne barvne fotografije pohištva Styling, ki jih je posnel To-

ne Zgonec, pa dopolnjujejo še posnetki nekaterih svetovnih metropol ter bese-

Ksenija Pajtler

dilo v slovenščini, hrvaščini, nemščini in angleščini.

Pohištvo, ki so ga sevniški mizarji skrbno izdelali iz odbranega hrastovega lesa, je pa tudi furnirano s hrastovim furnirjem, zaenkrat pa je luženo samo v svetli barvi antik in lakirano z visokovalitetnim lakom. Zaenkrat pravimo zato, ker so nekateri kupci med ogledom pohištva Styling dovolj jasno povedali Sevničanom, da bi kazalo razmišljati tudi o temnejših različicah barve, ki so pri njih pač bolj iskane. In v Stillessu bodo skušali tehtnim pripombam čimprej ugoditi. Naposled pa hočejo program Styling zaokrožiti še s spalnico. Le kdo si ne bi želel v stilu chippendale, na katerem korenini program Styling, prijetnega počutka bodisi v domači ali hotelski postelji? Za tiste, ki si bodo program Styling privoščili za svoj dom, naj zaupamo pomembno posebnost omar in vitrin: pohištvo je enakovredno obdelano na vseh straneh, in tako je mogoče posamezne kose pohištva postaviti kjerkoli v prostoru.

P. P.

Krške novice

GOVOR — Na prvomajskem srečanju na Trški gori menda še nikoli ni bilo toliko ljudi. Zato je bilo treba stati po celo uro v vrsti za lovske golaž ali kakšno drugo broto. Splačalo pa se je biti tam gori zaradi imenitnega govora Antona Bučarja, ki je menda dejal, da nekateri čutiljo no staljijo po starih dobrih časih, ko je bilo dela in tudi denarja dovolj. Ampak ti pa zabljajajo, da tedaj ni bilo demokracije. Seveda se je takoj našel zloben šaljevec in dodal, če Bučar misli, da si bomo zdaj demokracijo mazali na kruh.

KSENOFILJA — To je tujka, s katero označujemo ljudi, ki imajo prevelik respekt pred tujci. In tega respektu ter celo ljubezni do tujcev je opaziti vse več. Tako so se v neki zaključeni obrtniški družini zamodrovali, kako bi imenovali svojo občo, ki se sedaj imenuje po mladinskih delovnih brigadah. Nekdo je dejal, da bi se lahko imenovala Obrtniška, pa ga je drag popravil, da v besedi ne bi smelo biti tistega š, ker bi si tuji lomili jezike.

ODSOTNOST — Na seji območne gospodarske zbornice za Posavje ni bilo predsednika Jožeta Muleja, ker je bil zaprt v pisarni, kjer so ga stražili delavci Kulinarske. Tako je gospod direktor lahko kar na svoji koži občutil tiste, kakršne davijo ta hip delavce. Žal tudi kot predsednik zbornice ne bo mogel kaj dosti narediti, ker je zbornica brez moči, čeprav so jo na čeloma vsa vrata na stežaj odprta.

Sevniški paberki

KRESOVI — Na predvečer prvomajskih praznikov so številni Sevničani pržili kresove, se ob njih poveselili in na ta način ohranili lepo tradicijo. Zdi se, da je bilo kresov letos še več kot prejšnja leta, tudi, da so nekateri kar tekmovali, kdo bo skuril več avtomobilskih gum. Iz zamejskih virov poročajo, da to ni bilo zaradi varnosti turških ob, bizantinskih vpadov na deželo kranjsko, ampak naj bi bil to boljši poskus ustvarjanja podobne atmosfere, kot je nastala po iraških požarih na vrelcev v Kuvajtu. Naravovarstveniki seveda še bolj bolela glava kakor preostali, da smrtnike, ni pa nihče mogel dokazati, da je tovrstna izdaja kurjave priklicala na grešnike in nedolžne toliko dežja prazniki.

RAČUNI — Med številnimi neplačili računov komunalnih storitev je kar nekaj sevniških odličnikov oz. takih, za katere ne bi mogli sklepati, da so njihovi dohodki slabi ali da se uvrščajo celo med socialno ogrožene. Sicer pa ta pojav, da ti, ki imajo več pod palcem, niso tako disciplinirani pri poravnavi raznih obveznosti in plačevanju računov, ni nič posebnega. Tega ne vedo le v Komunali, pri Elektriku, ampak tudi v najrazličnejših gradbenih odborih, kjer imajo pogosto največje težave prav s tistimi z obveznostmi. Zadržni se je celo primer, da so dobro situirani starši poslali v šolo otroka s proročilo, da ne bi poravnali šolske malice, ker so doma kupili — video rekorder!

GAJ — Presežni delavci Kopitarne so tisti, ki so na t.i. čakalju na boljše delo, se pogosto sprašujejo, kakšna bo se njihova usoda, ko pa morajo celo redno zaposleni tako sodelovati pri urejanju okolice tovarne, kot da bi hotela Kopitar na konkurirati Savinskemu gaju.

Zakaj so šle srednje šole v stavko

Novomeški župan in republiški poslanec Marjan Dvornik dal več tednov pred stavko slovenski vladi pobudo, da prouči gmotni položaj srednjih šol

LJUBLJANA, NOVO MESTO — V zadnjem času se je veliko govorilo in pisalo o poslabšanju gmotnega položaja srednjih šol v Sloveniji, še zlasti pa o vnovičnem zaostajanju učiteljskih plač, in sicer za lani doseženim razmerjem do gospodarstva, ko je namreč šolska plača presegala povprečno plačo v gospodarstvu za 37,5 odstotka. Javnost je bila podrobno obveščena o stanju, ki je postalo nevzdržno oz. takšno, da so se srednje šole odločile za pritisk na vlado in si »odvezeto« spet pridobiti z dvodnevno stavko. Tisti, ki so spremljali vsa ta dogajanja, prav gotovo poznajo tudi razplet. Vlada je učiteljskim zahtevam ugodila in primaknila več denarja za srednješolske plače. Denarja za to pa ni vzela iz šolskega proračuna, saj je bil ta izprazen, temveč ga je »našla« drugje. Iz povedanega je razvidno, da je vlada začasno potešila nezadovoljne srednješolske učitelje, trajneje pa problem ni urejen in bo potrebno izboljšanje gmotnega stanja srednjih šol zagotoviti prejkone s sprejetjem ustrezne sistemske zakonodaje.

V dvodnevno stavko so se vključile tudi vse srednje šole dolenjske in posavske regije, in to iz še bolj upravičenih razlogov kot šole drugod v Sloveniji. Seveda so šole tudi v tem delu naše republike poskušale doseči izboljšanje gmotnega položaja po redni poti, z opozarjanjem. V okviru teh prizadevanj je dal novomeški župan Marjan Dvornik, poslanec Zbora občin Skupščine Republike Slovenije, pobudo republiški vladi, da prouči razmere v zvezi z gmotnim položajem srednjih šol v Novem mestu in ustreznem ukrepu. Pobuda ni ostala brez odmeva in je vlada ob koncu marca, torej še precej pred srednješolsko stavko, nanjo odgovorila s stališčem, kakor ga je oblikovalo ministrstvo za šolstvo. Glede na to, da stališče ni nekaj suhoparnih stavkov, ki bi pritrldilo ali odklonilno odgovarjali na pobudo, temveč poskuša priti z najrazličnejšimi podatki in ugotovitvami do vzrokov za zadrege oz. nezavidljivo stanje in s tem tudi prepričljivo razkriva ozadje nezadovoljstva srednjih šol, se hočemo malo dlje zadržati pri njem.

Stališče republiške vlade oz. odgovor na pobudo poslanca Marjana Dvornika omenja vseh pet srednjih šol, ki delujejo v Novem mestu, in sicer so to: Srednja kmetijska šola Grm, Srednja družboslovna in ekonomska šola, Gimnazija Novo mesto (do zdaj Srednja šola pedagoške in teniško-naravoslovne usmeritve), Srednja šola za gostinstvo in turizem in Srednja šola tehniških in zdravstvenih usmeritev. Odgovor že na začetku omenja, da so bile lani srednješolske plače v Novem mestu za 35 odstotkov večje od povprečnih plač v gospodarstvu, vendar pa manjše od srednješolskih plač drugod po Sloveniji, in sicer so od povprečja odstopale za 2,5 odstotka. Taka raven je bila tako v

Sloveniji kot v Novem mestu dosežena na podlagi opravljenih nadur (okoli 15 odst.) in dodatno pridobljenih (nepro-računskih) virov prihodkov. Stališče opozarja na podatek, da je bila Srednja kmetijska šola Grm lani v sanacijskem postopku in je imela (tudi zaradi nižje kvalifikacijske strukture) odstopajoče nizke plače. Močno podpopravne plače so bile tudi na Srednji šoli za gostinstvo in turizem, ki v obratih ne more pokrivati materialnih stroškov s prihodki in se zato namenska sredstva notranje prilivajo. Ti dve šoli tudi vplivata na to, da je novomeško srednje šolstvo glede na plače pod povprečjem.

Slovenske srednje šole so že zadnje mesece preteklega leta začele opozarjati na slabšanje razmer v šolstvu, kar se je nadaljevalo tudi letos. Eden glavnih razlogov je v tem, beremo v omenjenem stališču, da se akontacije sredstev za srednješolsko dejavnost ohranjajo na nespremenjeni (nizki) ravni vse od lanskega oktobra. Proračunska sredstva, namenjena za plače učiteljev in drugega osebja na šolah, se kljub rasti življenjskih stroškov in plač v gospodarstvu niso povečala, marveč so bila celo izpostavljena nevarnosti, da se še zmanjšajo. Tako je bilo marca 1991 za 20-urno tedensko pedagoško obveznost (delo v razredu) učitelja z visoko izobrazbo zagotovljeno le okoli 7.300, za učitelja praktičnega pouka (z višjo izobrazbo in za 25 ur dela z učenci) pa še manj, samo 5.500 dinarjev.

Tako v Sloveniji kot v Novem mestu delajo srednješolski učitelji v razredu po 23 ur, kar pomeni, da dosega višje izplačilo z nadurami. Na nekaterih šolah, ki opravljajo storitveno ali gospodarsko dejavnost, pa si plače izboljšujejo s prodajo storitev ali izdelkov. Vendar podatki kažejo, da je začel ta vir počasi usihati in da je čedalje manj naročil v šolskih delavnicah. Šole v Novem mestu v tem pogledu niso izjema in so imele kar štiri razmeroma visok delež drugih virov v dohodku (od 15 do 69 odst.), ki pa se je že lani močno znižal.

Kot je videti, so se šole znašle, kakor so mogle, kljub temu pa si kaj prida blagostanje niso mogle ustvariti. Če že ne v celoti, so bile plače učiteljev in drugih zaposlenih vsaj pretežno odvisne od proračunske blagajne. Ta pa, kot se je pokazalo, ne premore toliko denarja, da bi vse zadovoljivo plačala. Odtod tudi omenjena stavka z ostrimi zahtevami učiteljev, da se gmotni položaj srednjih šol trajno uredi, torej s sprejetjem ustrezne sistemske zakonodaje, predvsem pa s povečanjem sredstev za to dejavnost. Da je to neizogibno, vedo vsi, učitelji, vlada in zlasti še šolski minister dr. Peter Vencelj. Vsi pa tudi vedo, da trajne rešitve ne more dati praznorenje denarja v okviru sedanjega proračuna.

I. ZORAN

Siga prvič na Bogenšperku

Predstavili pesniške zbirke, ki so jih pri Dolenjski založbi izdali J. Kastelic, F. Režun in J. Sevljak

BOGENŠPERK — V gradu, ki je bil nekdanj last Janeza V. Valvasorja in kjer je ta slavni baron in polihistor pred več kot tristo leti pisal danes tako znamenito Slavo vojvodine Kranjske, je bila v četrtek, 25. aprila, zvečer slovesnost ob 50. obletnici ustanovitve OF, združena s promocijo treh novih pesniških zbirk, ki so izšle v leposlovni knjižni zbirki Siga pri Dolenjski založbi v Novem mestu. Prireditelj je potekala v Valvasorjevi knjižnici in so jo z nastopom popestrili učenci litijske glasbene šole.

Slavnostni nagovor je imel predsednik litijske občinske skupščine Mirko Kaplja. Dejal je, da pomeni ustanovitev OF izraz prebujenega puntarskega duha, ki biva v slovenskem narodu že stoletja, zato tega danes ne bi smeli omalovaževati in ne uničevati znamenj, ki obeležujejo obdobje OF. Poudaril je, da pa smo se kot narod lahko ohranili le tako, da smo bili zvesti svoji kulturi, jeziku, pesmi in knjigam. Tudi poslej bomo svojo suverenost in samostojnost izpovedovali predvsem s takimi vrednotami.

Predsednik Kaplja je menil, da sodi tudi izid novih knjig v zbirki Siga med taka dejanja, in izrazil posebno zadovoljstvo, da je eden od avtorjev njihov domačin, pesnik Jože Sevljak.

V zbirki Siga so svoje pesniške zbirke tokrat izdali: Jože Kastelic, v Ljubljani udomljeni rojak iz Šentvida pri Stični: Barve; France Režun iz Trebnjega: Občutja in videnja ter Jože Sevljak iz Litije, sicer rojak s Klanca nad Vačami: Razklani prag. Po tem vrstnem redu je avtorje (Kastelic je bil odsoten) in njihove nove zbirke predstavil urednik Sige, prof. Janez Mežan, direktor Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu. Povzel je nekatere misli, ki so jih o zbirkah napisali recenzenti. Zatem sta Režun in Sevljak nekaj svojih pesmi prebrala sama, druge, kot tudi pesmi Jožeta Kastelca, pa so brali recitatorji.

Bil je lep večer v gradu Bogenšperku. Dolenjska založba si bo ta nekdanji Valvasorjev dom najbrž še izbrala za promocije svojih knjig.

I. ZORAN

Pesem živi z okoljem

Po 5. pevski reviji osnovnošolcev Bele krajine

ČRNOMELJ — »Kljub težkim finančnim razmeram je potrebno to dejavnost peljati naprej, saj bi bila škoda, če bi dobro zastavljene zamisli ne bile uresničene. Take prireditve učencem ne bi smeli vzeti, zato se bomo potrudili, da jo bomo ohranili,« je dejala Ksenija Khalil, strokovna delavka črnomaljske ZKO, po letošnji že 5. reviji otroških in mladinskih pevskih zborov Bele krajine, na kateri se je zvrstilo okoli 350 mladih pevcev in pevk iz osnovnih šol.

Po reviji so imeli zborovodje strokovno analizo. Pogovor je potekal o intonacijskem čistemu petju, o zvoku zborov, o ravni izbora programa za revije, o povezanosti petja s klavirsko spremljavo, o raznolikosti interpretacij, o neizdelanem večglasju, dinamičnem razponu in vzgoji poslušala. Ugotovljeno je bilo, da spremlja uresničitev teh strokovnih zahtev kup težav, s katerimi se srečujejo zborovodje. Osveščenost okolja za zborovsko dejavnost je premajhna, saj je petje pojmovano kot nekaj postranskega, česar se naučijo mimogrede. Poleg tega sta glasba in zborovska dejavnost na robu šolskega ugleda.

Potrebno bo še veliko časa in truda, da bo mladinska zborovska glasba Bele krajine in Dolenjske (čeprav je slednja

PELO BO 740 MLADIH

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 9. maja, bo v tukajšnjem Domu kulture revija otroških in mladinskih pevskih zborov novomeške občine. Nastopilo bo 15 zborov s 740 pevci in pevkami, revija pa bo potekala v dveh delih. Ob 16. uri bo začetek za otroške zборе (8 zborov, 313 pevcev), ob 18. uri pa za mladinske zборе (7 zborov, 427 pevcev).

I. Z.

Bo kultura vsaj svetovalka pri odločanju?

Nedavna okrogla miza v Novem mestu opozorila, da brez njenega sodelovanja ne more biti zadovoljivega odločanja v kulturi — Bo spet ustanovljen občinski svet za kulturo?

NOVO MESTO — Znano je, da je vsakoletni gledališki abonma v Novem mestu skrojen bolj po meri (dimenzijah) odra v Domu kulture, kjer tovrstne predstave so, in manj po vrednostnih merilih. Sestavljalci abonmajskega programa namreč lahko izberejo iz ponudbe gledališč samo tiste predstave, ki gredo na novomeški oder, te pa niso vedno tudi najboljše in najzanimivejše.

Nekaj obetov, da bi v Novem mestu poslej lahko videli kaj scensko zahtevnejšega in tudi predstave, s katerimi gledališča do zdaj niso mogla in tudi ne hotela na Dolenjsko, se nakazuje z odločitvijo Doma kulture, da uredi oziroma razširi tako imenovano zaozdrje. Z zadozjo so tako daleč, da je (vsaj načelno) za to dograditve že odobren denar.

V Domu kulture zatirajo, da so mislili predvsem na izboljšanje prostorskih pogojev za gledališke predstave, ne pa tudi na potrebe ostalih izvajalcev, ki nastopajo na istem odru. Za te se z nameravano dograditvijo nič ne rešuje, na primer: Novomeški simfonični orkester pa straški Pihalni orkester Novole in folklorna skupina Kres, če omenimo samo te tri, tudi poslej ne bodo mogli normalno nastopati.

Ker je Dom kulture skupen kulturni prostor najrazličnejših izvajalcev, bi morali ob kakršnihkoli posodobitvenih in razširjenih posegih v ta prostor upoštevati potrebe vseh. Če pa so te potrebe že izpadle iz načrta za dograditev zaozdrja, bi morali tisti, ki so odobrili to investicijo in zanjo predvideli tudi denar, prisluhniti tudi predlogom za alternativne rešitve.

Ena tovrstnih alternativnih rešitev bi bila, vsaj za nastope številnih velikih glasbenih skupin (npr. orkestrrov), če bi v Domu JLA pokrili »jamo« pred odrom v veliki dvorani, se nakazuje z odločitvijo Doma kulture, da uredi oziroma razširi tako imenovano zaozdrje. Z zadozjo so tako daleč, da je (vsaj načelno) za to dograditve že odobren denar.

Ker je Dom kulture skupen kulturni prostor najrazličnejših izvajalcev, bi morali ob kakršnihkoli posodobitvenih in razširjenih posegih v ta prostor upoštevati potrebe vseh. Če pa so te potrebe že izpadle iz načrta za dograditev zaozdrja, bi morali tisti, ki so odobrili to investicijo in zanjo predvideli tudi denar, prisluhniti tudi predlogom za alternativne rešitve.

Ena tovrstnih alternativnih rešitev bi bila, vsaj za nastope številnih velikih glasbenih skupin (npr. orkestrrov), če bi v Domu JLA pokrili »jamo« pred odrom v veliki dvorani, se nakazuje z odločitvijo Doma kulture, da uredi oziroma razširi tako imenovano zaozdrje. Z zadozjo so tako daleč, da je (vsaj načelno) za to dograditve že odobren denar.

Ker je Dom kulture skupen kulturni prostor najrazličnejših izvajalcev, bi morali ob kakršnihkoli posodobitvenih in razširjenih posegih v ta prostor upoštevati potrebe vseh. Če pa so te potrebe že izpadle iz načrta za dograditev zaozdrja, bi morali tisti, ki so odobrili to investicijo in zanjo predvideli tudi denar, prisluhniti tudi predlogom za alternativne rešitve.

Ena tovrstnih alternativnih rešitev bi bila, vsaj za nastope številnih velikih glasbenih skupin (npr. orkestrrov), če bi v Domu JLA pokrili »jamo« pred odrom v veliki dvorani, se nakazuje z odločitvijo Doma kulture, da uredi oziroma razširi tako imenovano zaozdrje. Z zadozjo so tako daleč, da je (vsaj načelno) za to dograditve že odobren denar.

ničarstvu, muzejstvu, varstvu naravne in kulturne dediščine, arhivistiki itd.). Novi medsebojni odnos je praktično zreduciran le še na reševanje posamičnih prošenj za dodelitev denarja, pri čemer pa se dodelitev ne sklada vselej z upravičenostjo. Podpisovalec nalogov za »dotacije« namreč ni tudi poznavalec razmer v kulturi, zato je vedno izpostavljen nevarnosti, da se bo z njegovim podpisom sprožil plaz negodovanja.

Skratka, nastalo je moteče stanje, v katerem se ne da normalno delati. Občinski minister za družbene dejavnosti Danijel Brezovar je prav z namenom, da bi se ponovno vzpostavile vezi med kulturniki in oblastjo, sklical teden pred prvomajskimi prazniki okroglo mizo in nanjo povabil ljudi, ki bi lahko k temu pomembno pripomogli. Odziv je bil dober, saj je prišla na pogovor večina povabljenih. Navzoči so že po prvih besedah ugotavljali, da bi bilo v Novem mestu manj kratkih stikov med kulturo in oblastjo, če bi deloval svet za kulturo ali če bi imeli kulturni parlament. O slednjem je bil govor še pred razpisom kulturne skupnosti, vendar ga ni nihče sklical in poskrbel, da bi zaživel. Bi bil pa še kako potreben, saj bi se v njem lahko oblikovale neštete rešitve in krojila temeljna kulturna politika, na katero bi, denimo, Brezovarjev sekretariat opiral svoje odločitve. Brezovar je menil, da bo nekakšno strokovno-svetovalno telo treba osnovati, sam se najbolj ogreval za ponovno ustanovitev sveta za kulturo, in je obljubil, da bo pobudo prenesel na pristojno mesto v občinski skupščini.

A zgolj vzpostavitev vezi z oblastjo, npr. prek sveta za kulturo, ne bo dovolj. Udeleženci so menili, da bi morala postati »kazipot« tako imenovana »bela knjiga« o kulturi, dokument, v katerem bi bili zbrani oziroma predstavljeni vsi podatki, pomembni za kulturo, torej prezentirano stanje z nakazanimi možnostmi nadaljnjega razvoja in s tendencami glavnih smeri, še posebej pa navedena propulzivna področja, zvrsti dejavnosti, ki naj bi nekako postale reprezentativne. Na podlagi take knjige, ki bi jo seveda sproti dopolnjevali, marsikaj iz nje pa tudi opustili, bi lahko sprejemali dobre odločitve za kulturo, usklajevali programe, določali način finančnega pokrija in zasledovali odmev v javnosti. Vse to bi bilo kajpak v pomoč vladi, ki je v svoj program zapisala usmeritve kulturnega razvoja v občini, ni pa seveda mogla teh reči konkretizirati.

Ta zapis seveda povzema le nekaj tistega, kar je razvzemalo udeležence okrogle mize. Dodamo naj le še to, da se je veliko besedovalo tudi o tako imenovani mladinski kulturi in še posebej o potrebi, da je mladim nujno zagotoviti prostore za dejavnost, še posebej, ker gre za poganjke, iz katerih bi se lahko razvil kaj takega, kar bi bilo za novomeški kulturni »vzvoz«. Govor je bil tudi o tem, kako je kultura čedalje bolj odvisna od sponzorstva pa ne nazadnje tudi od tega, v kakšni marketinški pretekli je izvajalci ponujajo na »trgu«. Sicer pa bo o vsem tem še govor, če ne prej, gotovo na naslednji okrogli mizi, ki je bila nekako že najavljena ob koncu prve.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

V NEKAJ VRSTAH

• ČRNOMELJ — V tukajšnjem kulturnem domu so v petek, 26. aprila, zvečer odprli razstavo slik 22-letne Alenke Mušič, likovne amatерke iz Semiča. To je prva samostojna razstava ustvarjalke, ki se je po končani šoli za oblikovanje zaposlila v novomeškem Labodu. Sprva se je posvečala risbam in skicam, potem pa je začela slikati tudi v oljni tehniki. Privlačijo jo realizem, rada pa se spopada tudi z abstrakcijami. Razstava bo na ogled še do vključno nedelje, 12. maja.

• NOVO MESTO — V razstavišču SDK so v petek, 26. aprila, zvečer pripravili srečanje s slovensko dramsko igralko Štefko Drolc. Umetnica je interpretirala različna besedila. S petjem je večer popestril Dolenjski oktet. Obiskovalci so si hkrati lahko ogledali razstavo tapiserij akademske slikarke Ine Conradi.

• NOVO MESTO — V dolenjskem muzeju bodo jutri, 10. maja, ob 11. uri odprli razstavo s pomenljivim naslovom Življenje na listkih 1945 — 1990, in to v sodelovanju z Muzejem ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani. Kdor bi rad vedel in videl, kakšno je »življenje na listkih«, naj pride na otvoritev.

• RADOVLJICA — Kočevski akademski kipar Stane Jarm razstavlja svoje kipe, ustvarjene na temo Kristus, pa tudi druge plastike, akvarele in grafike v radovoliški galeriji v Šivčevi hiši. Na otvoritveni slovesnosti ta teden je gledališki igravec Miran Kenda bral pesmi kiparjevega sina Vlasta Jarma.

• NOVO MESTO — V razstavišču oz. avli poslovne stavbe Krke v Ločni bodo danes, 9. maja, ob 13. uri odprli razstavo del akademskega slikarja Nandeta Vidmarja (1899 — 1981) z naslovom Risa in grafika med obema vojnama. O umetnikovem delu bo govoril dr. Iztok Durjav. V kulturnem programu bo nastopila učenka novomeške glasbene šole.

MAPA SLOVENSКИH OKRA SKOV

SEVNICA — Sevnška zveza kulturnih organizacij je v okviru programa Galerije krasilne umetnosti Ivana Razborška natisnila mapo slovenskih okra skov. Mapa je namenjena predvsem učencem osnovnih šol in najmlajšim v vrtcih. Vsebina mape skuša na preprost način predstaviti celoten opus slovenske krasilne umetnosti. Mapo in širšo dejavnost galerije bodo predstavili v prisotnosti avtorja Ivana Razborška 25. aprila ob 9. uri v slavnostni dvorani na sevnškem gradu.

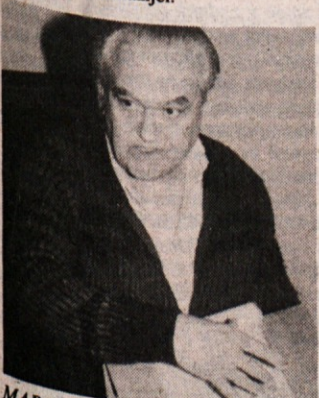
Praznovanje jubileja se je začelo

Osrednja in hkrati zaključna slovesnost ob 245-letnici novomeške gimnazije bo 17. maja na Otočcu, kjer bo govoril predsednik slovenske vlade Lojze Peterle — V okviru praznovanja 11 prireditvev in otvoritev frančiškanske knjižnice

NOVO MESTO — Praznovanje 245-letnice novomeške gimnazije se je začelo, in to že pred prvomajskimi prazniki. 25. aprila dopoldne so na gimnaziji v okviru podelitve bralnih priznanj dijakom pripravili srečanje s pesnikom Severinom Šalitjem, ki bo letos 22. oktobra dopolnil osemdeset let. Čeprav ta prireditvev ni bila najavljena v programu praznovanja gimnazijskega jubileja, jo vseeno lahko štejemo zraven kot prvo.

Uradno prva, sicer pa že druga gimnazijska prireditve ob 245-letnici, pa je istega dne, vendar v večernih urah, odprta razstava likovnih del nekdanjih in sedanjih gimnazijcev v Dolenjski galeriji. V veliki dvorani razstavljajo (do 19. maja) Marin Berovič, Toni Vovko, Danilo Jakovčič, Samo Kralj in Ana Guštin, v mali dvorani pa dijaki Mladen Vukšinič, Janja Jakša, Gea Gerstenhofer, Barica Koželj, Maja Mlakar, Andrej Blažon, Petra Zajc, Tina Furlan, Nataša Gabrijelečič, Vesna Hodnik, Peter Jakša, Helena Sebanec, Nataša Jakše, Simona Tasič in Nina Gorjup.

Od torka, 7. maja, je v gimnazijski avli odprta razstava izbranih matinitetnih nalog novomeških gimnazijcev. Razstava je zanimiva in vredna ogleda, spominja na čas, ko so dijaki srednje šole zaključevali z maturro. Z vrnitvijo gimnazije se vrača tudi maturita in prvi jo bodo morali opravljati učenci, ki bodo začeli obiskovati gimnazijo v naslednjem šolskem letu. Zato ne bi bilo nič narobe, če bi si to razstavo ogledali tudi učenci osmih osnovnošolskih razredov oz. bodoči gimnazijci.

MAPA SLOVENSКИH OKRA SKOV — Pri sevnški Zvezi kulturnih organizacij, ki upravlja z Galerijo krasilne umetnosti na sevnškem gradu, so se odločili, da v sklopu več različnih publikacij natisnejo tudi mapo slovenskih okra skov. Ta naj bi, kot sta povedala ob njeni predstavitvi tajnik ZKO Albert Felčič in avtor Ivan Razboršek (na sliki), služila predvsem predšolskim otrokom in osnovnošolcem. Po mnenju akademskega slikarja Alojza Konca bo mapa okra skov mnoge razveselila, ima pa lahko tudi didaktični likovni pomen. (Foto: P. P.)

Jutri, v petek, 10. maja, bosta kar dve prireditvi, na katerih se bodo predstavili nekdanji novomeški gimnazijci. Ob 20.

• V praznovanje visokega jubileja novomeške gimnazije se vključuje tudi novomeški Frančiškanski samostan, pod okriljem katerega je gimnazija začela delovati pred 245 leti. Kot je povedal pater Peter, nameravajo frančiškani odpreti v petek, 17. maja, frančiškansko knjižnico, ki obsega 16.200 knjig. V ta namen v samostanu pospešeno opravljajo nujna uredivna dela. Knjižnica bo poslej odprta za vso javnost, ne samo za strokovnjake in raziskovalce.

uri bodo v Fotogaleriji (v Domu kulture) odprli razstavo fotografij znanih ustvarjalcev Bojana Radoviča in Saša Fujsa, ob 21. uri pa bo v Kozinovi dvorani glasbene šole nastopil pianist Aleš Vesel.

V nedeljo, 12. maja, bo ob 18. uri gimnazijska prireditvev na novomeškem stadionu, in sicer bo skupina Novomeška jesen 1990 izvedla gledališko predstavo Helikopterski desant »Jukio Kasaya«. Dan kasneje, v ponedeljek, 13. maja, bo ob 20. uri v razstavišču SDK (v Kandiji) otvoritev fotografske razstave gimnazijca Gregorja Bernarda. S tem pa se bo začel teden, ko bo vsak dan kaka prireditev.

V torek, 14. maja, bo občinstvo povabljeno v Dom kulture, kjer se bo ob 18. uri začel TV-show gimnazijcev. V sredo, 15. maja, ob 20. uri bo v Plesnem centru Dolenjske na Loki Plesni večer. V četrtek, 16. maja, ob 20.30 se bo v Dolenjski galeriji predstavila s samostojnim koncertom gimnazijska vokalno-instrumentalna skupina Copacabana. V petek, 17. maja, ob 21. uri bo na notranjem dvorišču gimnazije gimnazijski večer.

Osrednja in hkrati zaključna slovesnost ob 245-letnici gimnazije bo tudi v

NOVA RAZSTAVA V MINIARTU

ČRNOMELJ — Danes, v četrtek, 9. maja ob 20. uri bodo v tukajšnji galeriji Miniart odprli razstavo akvarelov Neve Virant-Vranešič, likovne pedagoginje iz Ljubljane. Slikarka bo hkrati razstavljala svoja dela tudi v Dolenjskih Toplicah in Kranjski Gori.

Davek na davek država

Davek na premoženje bi morali v metliški občini plačevati tudi od stanovanjskih in poslovnih prostorov in zidanic-vikendov. Pri stanovanjskih hišah plačujejo davek na premoženje samo nad 160 m² uporabne stanovanjske površine, pri poslovnih prostorih pa morajo ta davek plačevati samo od tistih, ki jih ne uporabljajo za opravljanje poslovne dejavnosti. Ne hiše ne poslovni prostori pa niso obremenjeni s tem davkom na tistih območjih, ki so z zakonom opredeljena kot demografsko ogrožena. To pa so v metliški občini vse krajevne skupnosti razen dela KS Lokvice in Dobravic ter same Metlike.

Tu stvari torej niso sporne. Zaplete pa se pri zidanicah oziroma vikendih. Davek bi morali lastniki plačevati od bivalnih prostorov v teh objektih, izvzeti pa so prostori za spravilo grozdja, vina, orodja. Po sedanjih evidenci plačuje ta davek okoli 150 lastnikov zidanic-vikendov. Seveda pa je teh objektov v metliški občini veliko več, kar pomeni, da večina lastnikov ne vlaga napovedi za odmero tega davka. Zato je metliški izvršni svet imenoval posebno komisijo, ki naj bi popisala vse zidanice-vikende v občini, da bodo davek plačevali vsi, ki ga morajo.

Dejstvo je, da sedaj v občini nimajo evidence teh objektov. Veliko jih je bilo zgrajenih na črno, precej lastnikov se pri gradnji ni ravnalo po načrtu, na podlagi katerega so izdali gradbeno dovoljenje, marsikdo pa na pozive za vložitev napovedi za odmero tega davka odgovarja, da objekt ni zgrajen do faze, ko bi bil primeren za bivanje. Skratka, tistih, ki se na vse mogoče načine izmikajo in ne plačujejo davka od zidanic-vikendov, je v metliški občini precej več kot tistih, ki ta davek pošteno plačajo. Te stvari naj bi sedaj spravili v red, kar je s stališča pravnega reda edino prav. Zakaj naj bi ta davek plačevali samo pošteti, in to že več kot 10 let, ostali pa se mu uspešno izmikali?

• **Drugo vprašanje pa je, če je tak davek sploh upravičen in moralen.** Jasno je, da so ljudje te svoje zidanice-vikende zgradili v glavnem s svojim trudom, z delom in odpovedovanjem, poleg tega pa so za vsak zidak in za vsako vrečo cementa, za vsaka vrata, okna in celo za vsak vijak in žebelj, ki so ga potrebovali pri gradnji, plačali visok prometni davek. In potem jim pogoltna država še enkrat na vse to nabije davek. A dokler ta davek je, pa naj bo še tako nepravičen, ga morajo plačevati vsi zavezanci. Le to je pravni red v pravni državi. Lahko pa vsak posebej ali vsi skupaj uberejo vse legalne poti, da se ta davek ukine.

A. BARTELJ

Podjetništvo ali parazitizmo

Podjetništvo je pri nas, tako kot mnoge druge besede, ki so v naši socrealistični preteklosti dobile magičen zven, postalo fraza, za katero so mnogi prepričani, da nas bo odrešila ekonomskih in socialnih stisk. Samo s frazami pa se svet ne rešuje in zna se zgoditi, da bomo, kot že mnogokrat poprej, ko smo se na to zanašali, ostali na suhem. Naravnost mitično obravnavanje te teme, slepo verovanje v podjetniško samoiniciativo in množičnost pojava pa preprečuje, da bi sem vnesli red in preglednost, kar bi vzpostavilo zakonitost in preprečilo zlorabe.

Ljudje hodijo okoli in sprašujejo: »Kakšno firmo pa imaš?« In če je nimaš, kaj malo veljaš. Tistega, ki ima firmo, se ne sprašuje več, kaj

dela. Jasno je, da se bo, kar podjetnost tudi zahteva, znašel in si odprl pipico, iz katere se bo stekal kapital v njegovo firmo. Višji položaj v službi ima, večja bo pipica, več službenih poslovnih stikov ima, bolj razvejena bo dejavnost, če ima tvoje podjetje predstavništva v tujini, boš imel kmalu tudi ti svojo firmo tam. Drobne pipice in cevčice pretakajo kapital, mreža službenih stikov, potovanja, poznanstev, strokovnih posvetovanj ga zagotavlja. Če te še sumničavo pogleduje, mu ponudiš sodelovanje, če podrejeni godrnjajo, jih postaviš na ključna mesta in zagotoviš provizijo. V podjetjih nastajajo nove socialne grupe, med sabo povezane s tenkimi nitkami uslug in protiuslug, provizij in protiprovizij, podkupovanj in korupcije.

• **Težko si je predstavljati človeka, ki bi bil v službi dober direktor, popoldne pa še dober podjetnik, vsebina dela ene in druge firme pa je ista.** Če je kje, mu vsa čast. Ponavadi pa je tako, da eno ali drugo zahteva celega človeka, in ker je človek le človek, kaj hitro pomeša eno z drugim. In ker je človek nagnjen k slabostim, se bo tehnika prej ali slej naglinala na eno stran. Na katero, verjetno ni treba ugaibati.

Zakonska neurejenost na tem področju, ki nekomu na vodstvenem ali vodilnem delovnem mestu ne preprečuje podobne popoldanske dejavnosti, kot jo opravlja v službi, ki ne zagotavlja dovolj učinkovite kontrole pretoka kapitala in ne preverja njegovega izvora, je kot nalašč za take podjetnike. Čas je sedaj še posebej zrel, ker so povsem popustili mehanizmi samoupravnih kontrol, drugačni pa še niso vzpostavljeni. Tukaj so tudi predpisi, ki zagotavljajo najnost plač in nekatih poslovnih odločitev, nad katerimi je prej bdel delavski svet ali kaka komisija, sedaj pa se za direktorjevo samovoljo skriva, če se že tako hoče, marsikaj umazanega. Prav je, da se podjetniki in managerji borijo za čimvečjo samostojnost in strokovnost odločanja, morali pa bi se tudi iz odgovornosti, ki jo odločitve prinašajo, za zakonodajo, ki bo onemogočala podjetniško parazitizmo ter za dosledno izvajanje konkurenčne klavzule. To bi v njihova prizadevanja vneslo več zaupanja. Tako bi se ne dogajalo, kot danes, da je to, ali se bo nekdo okoristil na račun družbenega podjetja, s katerim upravlja, le vprašanje njegove osebne morale. Kako je bila ta do sedaj cenjena in spoštovana, dobro vemo, zato je tudi taka, kot je. Nazadnje pa - to smo že kar vajeni zapisati - vse to plačujejo zgolj delavci.

T. JAKŠE

Izjemen tudi v slovenskem merilu

Gradaški grad je s svojim parkom na okljuku Lahinje gotovo eden od belokranjskih biserov oziroma bi vsaj glede na svoj zgodovinski, arhitektonski in še kakšen pomen moral biti. Vsekakor je ta biser zlasti v zadnjih desetletjih izgubil precej svojega leska. Tako grad kot park sta vse bolj zapuščenata in zanemarjena, moral pa bi biti, kot rečeno, celoten grajski kompleks za Belo krajino zelo dragocen. Nasploh Bela krajina nima kaj prida gradov, zlasti ne ohranjenih, tudi prej pa v tej obkoljski deželi ni bilo večjih oblikovanih grajskih parkov. Tako je park pri gradaškem gradu že zaradi tega nekaj izjemnega, tudi v slovenskem merilu pa je nenavadna njegova lega na rečnem okljuku. Novomeški Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine pripravlja strokovne osnove za razglasitev gradaškega grajskega kompleksa za kulturni spomenik, park pa za naravno znamenitost kot spomenik oblikovane narave.

Gradaški grad je s svojim parkom na okljuku Lahinje gotovo eden od belokranjskih biserov oziroma bi vsaj glede na svoj zgodovinski, arhitektonski in še kakšen pomen moral biti. Vsekakor je ta biser zlasti v zadnjih desetletjih izgubil precej svojega leska. Tako grad kot park sta vse bolj zapuščenata in zanemarjena, moral pa bi biti, kot rečeno, celoten grajski kompleks za Belo krajino zelo dragocen. Nasploh Bela krajina nima kaj prida gradov, zlasti ne ohranjenih, tudi prej pa v tej obkoljski deželi ni bilo večjih oblikovanih grajskih parkov. Tako je park pri gradaškem gradu že zaradi tega nekaj izjemnega, tudi v slovenskem merilu pa je nenavadna njegova lega na rečnem okljuku. Novomeški Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine pripravlja strokovne osnove za razglasitev gradaškega grajskega kompleksa za kulturni spomenik, park pa za naravno znamenitost kot spomenik oblikovane narave.

Poleg tega je Zavod v začetku leta na republiškem ministrstvu za kulturo prijavil sanacijo in ureditev grajskega kompleksa v Gradcu, kajti celoten kompleks zadošča kriterijem, po katerih polovico potrebnih sredstev za take akcije prispeva republika. Strokovnjaki Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine so naredili osnutek konservatorskega programa sanacijskih posegov v zapuščenem in zanemarnem grajskem parku, za najnujnejše delo, sanitarno čiščenje in ureditev parka, so tudi že dobili izvajalca, in sicer podjetje Tisa iz Ljubljane, ki ima za taka dela v parkih veliko izkušnjo. Predračun za dela je znašal okoli 80.000 dinarjev. Da bi delo lahko steklo, pa so v prvi vrsti potrebovali soglasje lastnika oziroma upravitelja grajskega kompleksa, to je metliške občine, in njeno privolitve, da bo za ta dela prispevala polovico stroškov, se pravi 40 tisočakov.

Tu pa se je vsa stvar ustavila. Ne na dopis novomeškega Zavoda metliški občini ne na trikratno telefonsko opozorilo, naj čimprej odgovorijo, iz metliške občine ni bilo glasu, kot da se jih to sploh ne tiče in da jim nič mar, če se je nekdo končno le zavzel za ureditev propadajočega gradaškega gradu in parka in da je za to pripravljena republika prispevati polovico potrebnega denarja. »Slovenija daje denar za sanacijo in ureditev gradov, pogledjmo samo Strmol,« pravi Mira Ivanovič, konservatorica na Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine. »A ga seveda ne bo nikomur vsiljevala, če za taka dela ne kaže zanimanja. V gradaškem primeru me to kot Belokranjko še bolj boli. Poleg tega bi bilo prav, da medtem ko čakajo človeka s polno mošnjo, ki naj bi jim uredil grad, tudi sami kaj naredijo. Vsaj svinjarijo v parku naj bi počistili, kajti žalostno bi bilo, da bi še za to šel denar iz kulture!«

Pada po črnomaljski vladi

Na seji zborov črnomaljske občinske skupščine tik pred prazniki je kar precej padalo po občinski vladi. Z obtožbami so začeli liberalni demokrati že pred sprejemom zapisnika prejšnje seje, češ da vlada ne spoštuje sklepov, ki jih sprejmejo na skupščini. Kot primer so navedli sklep o tem, da bi vlada do aprilske seje pripravila predlog o dopolnitvi prostorskega dela razvojnega plana, ki bi natančno opredelil bodočo lokacijo deponije komunalnih odpadkov. Vendar kljub temu, da je sklep za izvršni svet precej zavezujoč, za delegate ni pripravil nikakršne informacije. Tudi rok za to, da bi izvršni svet sporočil delegatom, kako je rešil »zadevo kiosk«, je že davno potekel, a delegati niso dobili vesti o tem.

Problematika, na katero so pokazali liberalni demokrati, je lahko zgolj proceduralna, vendar pa so drezili tudi zato, da bi v Črnomlju pričeli hitreje reševati probleme. Vsi ti problemi so po njihovem izredno pereči in se jim izvršna oblast zelo spretno izmika, s tem da jih ne daje na seje skupščine, tako kot je bilo dogovorjeno. Seveda pa ne njihova ne želja drugih delegatov - to so potrdili tudi v Demosu - ni le, da bi o teh problemih premlevali v skupščinskih klopek, ampak da bi težave tudi odpravili. Ocena LDS je, da je vlada ta trenutke precej neučinkovita, takšne pripombe pa je slišati tudi s strani volivcev. Prepričani so celo, da je bilo v občini v zadnjem letu, odkar je na oblasti nova vlada, narejenega zelo malo, saj ni kaj prida pokazati. Hkrati pa dobivajo zelo obsežna delegatska gradiva, na račun katerih letno število pripombe, na koncu pa niso uresničene. Liberalni demokrati so sicer priznali, da se morata tudi motijo, vendar so zaprosili izvršni svet, da do naslednjega zasedanja skupščine delegatom poroča o doslej izpeljanih akcijah. Ne o tem, kaj dela, ker tečejo dela - to so liberalni demokrati priznali - na vseh področjih, in prav zaradi tega se ljudje slepijo. Občutek liberalnih demokratov, ki je morda tudi varljiv - to pa bo potrdil ali zanikal izvršni svet - je, da je večina dela vlada opravila na obrobni, manj pomembnih področjih.

Gradaški park je sestavljen iz tako imenovanega parterja, vkopanega sadnega vrta, ki ga v istem nivoju zaključuje stavba, v srednji osi

• **V izvršnem svetu so zagotovili, da jim poročila o tem, kaj so delali, in predvsem, kaj so naredili v minulem letu, ne bo težko pripraviti. Da pa zadeve, na katere so opozorili liberalni demokrati, niso bile uresničene, je po njihovem mnenju kriv terminski plan, ki pač zahteva svoj čas.**

Že res, toda ko so na prejšnji seji zapisovali sklepe, so bili predstavniki izvršnega sveta zraven in prav gotovo bi morali že takrat opozoriti, da vseh v enem mesecu ne bo moč uresničiti. Sicer bi to lahko imenovali lažne obljube, ki dajo na prvi pogled zlasti laikom slutiti, kako sposobna je vlada, ko pa spoznajo, da ni tako, se počutijo opeharjene. S tem pa prihaja tudi do sumničev in dvomov v delo vlade nasploh, kakršnih je bilo precej izrečenih od liberalnih demokratov pa tudi drugih delegatov, in to ne le ob prvi točki dnevnega reda, ampak tudi ob nekaterih drugih. Sicer pa so sedaj delegati v pričakovanju poročila izvršnega sveta, s katerim se bodo ali strinjali ali pa ga bodo zavrnil, kot že precej gradiv doslej.

M. BEZEK-JAKŠE

Dolenjske zidanice niso vikendi

Dolenjskih zidanic nikakor ne gre istovetiti z vikendi v okolici Ljubljane, na Gorenjskem ali celo na morju. Zidanice so gospodarski objekti in ne posvečeni hrami za počitek ali kakšne orgije. Tako ne razmišljajo le Trebanjci, ampak velika večina dolenjskih vinogradnikov. Prav na seji trebanjske vlade zadnjič se je vnela hudo vroča debata o tem, kaj je počitek in kaj rekreacija, ko so skušali Trebanjci opredeliti merilo za obdavljanje prostorov za počitek in rekreacijo.

Niti štajerski niti primorski vinogradniki nimajo podobnega problema kot dolenjski, saj tam zvečine oddajajo predelek velikim kletem.

• **»Razlikovati je treba, kaj je počitek, oddih, kaj pa sestavina našega življenja. Tuji so nam tisti, ki se pridejo samo sončiti. Ti naj le plačajo davek. Toda naši vinogradniki, ki v potu svojega obraza skrbno obdelujejo zemljo in se po opravljenem delu očedijo, večših pa radi tudi malo poveselejo ob kozarčku svoje kapljice, znorijo, ko slišijo za vikend. Ponosni pa so na svoje zidanice, za katere bi bili pripravljeni plačevati davke, čeprav mislim, da bi bilo z vidika vinogradništva slabo, če bi obdavlčili zidanice,« meni Peter Bracar, predsednik Društva vinogradnikov Dolenjske.**

Vsekakor bi bilo dobro, ako bi se na Dolenjskem dogovorili, da bi v občinah sprejeli dovolj poenotene odloke glede obdavljanja t.i. prostorov za počitek in rekreacijo, kakor so poimenovali zidanice v republiškem zakonu. Pri trdili bi lahko tistim, ki pravijo, da se je pojem zidanice spridil, saj to zagotovo ne morejo biti nekatrše stolpnice, pagode in drugi arhitektonski spački »v štuke tri«, ki gotovo kazijo dolenjsko krajino. Kako so sploh lahko lastnikom takšnih bahavij skrpucal tako zelo pogledali skozi prste urbanisti in inšpektorji, je seveda že drugo vprašanje.

Iz načelne opredelitve, da ne bodo obdavlčili prostorov, ki so namenjeni spravilu vina, sadja, orodja, ampak le prostore, ki so namenjeni počitku in rekreaciji, pri čemer pa naj bi jasno določili, kaj je počitek in rekreacija ter kdo je izrni proizvajalec, se je v trebanjskem primeru izkristaliziral takle salomonski sklep. Davka od prostorov za počitek in rekreacijo so oproščeni lastniki oz. uživalci - tržni proizvajalci, ki obdelujejo več kot 1000 trt, pod pogojem, da površina prostorov za počitek in rekreacijo ne presega 40 m². Če površina prostorov za počit-

tek in rekreacijo presega 40 m², se davek od premoženja obračuna od vrednosti razlike med navedeno površino. Tega davka so oproščeni tudi kmetje, ki jim je kmetijska dejavnost edini vir prihodkov. Če pa je kdo od družinskih članov zaposlen ali prejema pokojnino (razen kmečke), ni deležen oprostitve.

P. PERC

Podeželsko strankarstvo pod drobnogledom

Brežice so svoj čas, zdajle mineva ravno leto, slovele po številnih novoustanovljenih strankah. Strankarshi voditelji so prizadevno vpisovali člane in se trudili s pisanjem programov. Ne bomo se ustavljali pri teh, kajti preveč slabe volje bi bilo, ko bi vzeli v roke kateregakoli izmed njih in prebrali zvoneče, obljub polne besede. Če občina ni imela nič drugega, ji torej različnosti ni manjkalo. Takrat, komajda pred letom dni, je bilo to po svoje koristno, a kaj bi o tem lahko rekli danes?

• **V Brežicah manjka sodelovanja med strankami. V podeželski občini kar murgoli vprašani, ki so življenjskega pomena za vse občane. Vsaj okrog teh bi se lokalna vodstva strank morala zediniti, pa se običajno ne, in ravno zato je tako težko doseči dogovore in izpeljati karkoli pametnega. Če sta še nedolgo tega enoumje in ena resnica utesnjevala Brežice, pa zdaj nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi napredek zavirala ozka strankarska zaplankanost.**

Edina stranka, ki si trenutno prizadeva navezati stike z ostalimi, so socialisti. Sele prejšnji mesec so imeli svoj ustavni zbor, medtem ko so vse od volitev delovali samo kot iniciativni odbor. Pripravljeni so podpreti prav vsako idejo ne glede na to, iz katerih strankarških vrst prihaja, samo če koristi domači občini. Morda jim občutek za sodelovanje in skupen nastop daje dediščina. Kot nasledniki nekdanje SZDL, ki je imela odbore in aktiviste prav v sleherni vasi, namreč izredno dobro poznajo težave ljudi, zato jim je prizadevanje za njihove interese toliko lažje. Nasploh pa stranke na občane in na težave krajevnih skupnosti pozabljajo. Odločanje v občinski skupščini je za lastost pretežno strankarsko, tako da krajin in gospodarstvo ne pridejo do veljave. Pa še nekaj bi se veljalo vprašati pri takemle podeželskem strankarstvu. Stranke res imamo, še sreča, da je tako, toda kako množično?

Prave množičnosti aktivistov nimajo, tisti najbolj zagnani voditelji pa so počasi izgubili voljo, se med seboj pokregali ali se je zgodilo še kaj tretjega. Socialisti smo že omenili. Prenovitelji si ne morejo prav opomoči od izgube oblasti, denarja in članstva. Liberalni demokrati, nekdanji pobudniki ostrih in nadvse koristnih idej v občini, so se sprli z zavezniki - Zelenimi, izstopili iz koalicije in, kot kaže, začeli životvoriti. Za stranko socialdemokratov smo po volitvah izgubili vsako sled, zato ob tej priložnosti napramo vse, ki karkoli vedo o njej, da nam to sporočijo.

In kdo še ostane? Slovenski demokrati, sprva zelo privlačna opozicijska stranka, ki pa je v času svoje pozicije izgubila del svojega blišča. Občasno je slišati reakcije, pobude in protestna pisma njenega najožjega vodstva. Tudi brežiški Zeleni so le ozka skupina ljudi, vendar je zadnje čase nekaj več slišati o njih. Krščanski demokrati so ustanovili Mlade krščanske demokrate, kar gotovo ni slaba ideja, če hočejo obdržati množično podporo, medtem ko kmečje kljub množičnosti niso močni, saj kot običajno nimajo časa za politiko.

Se največ, kar je od strank po volitvah ostalo, so njihovi klubi poslancev. Tu se dogaja, če se že kaj dogaja, in tu se zaenkrat konča demokracija. Upajmo, da ne za vedno.

B. DUŠIČ — GORNJK

vseh kvalitativnih sestavin parka, konservatorski projektni program obnove parka pa naj bi bil čim bolj usmerjen k obnovitvi zasnove parkovnega kompleksa, kakršna je obstajala v določenem časovnem obdobju. Gradaški park naj bi bil oblikovan tako, da bi predstavljal značilno oblikovanje parkov v določenem zgodovinskem obdobju. Zaradi zapuščenosti in zanemarjenosti so se v zadnjih desetletjih v parku razrasli samosevci parkovnega drevja pa tudi raznih drevesnih vrst iz bližnjih gozdov, tako da je prvotna zasnova parka že precej zabrisana. Zaradi tega in splošne degradacije parka so zakriti ali so se povsem izgubili tudi določeni značilni pogledi in vedute. Zato je treba že v okviru pripravljanih del odstraniti vso vegetacijo, ki ne ustreza gozdarsko-dendrološkimi in vrtno-arhitekturnim merilom. Od starejših drevesnih vrst v parku so ohranjene platan, am-brovec, tulipanevec in še nekatere. Žal pa so v parku »ohranjene« tudi nekatrše na hitro zbitelne šankarske lope, ostanek krajevnih gradaških prireditelj, ki so jih v parku prirejali prejšnja leta in ki v obnovljenem in urejenem parku ne bi imele več kaj iskati. Pač pa naj bi bil park po obnovitvi primeren tudi za manjše kulturne prireditve.

A za začetek bi morala metliška občina vsaj odgovoriti Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine, če se strinja, da se dela pri urejanju parka začnejo, ali pa ga seznaniti s svojimi morebitnimi drugačnimi načrti za obnovo in razvoj gradaškega grajskega kompleksa.

Ob oddaji tega članka smo izvedeli, da se je pred prazniki stvar glede ureditve gradaškega parka začela premikati. Predsednik metliškega izvršnega sveta je sklical sestanek s predstavniki Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine, kjer so slednji dobili zagotovilo, da bo metliška občina sodelovala pri tej akciji.

A. BARTELJ

Italijanski ribiči so se ustrašili

Ob praznikih smo jih lahko prešteli na prste

V preteklem letu je bilo ob prvomajskih praznikih v Beli krajini veliko italijanskih turistov, zlasti ribičev, tako da je v hotelih zmanjkalo prostih sob, v gostiščih pa miz. Letos pa smo ribiči iz Italije lahko prešteli na prste. Razlogi so seveda v nepredvidljivih dogodkih v naši državi.

Lani so metliški ribiči prodali italijanskim 833 enodnevnih ribolovnih dovolilnic, letos pa so načrtovali, da jih bodo še več. Toda gotovo se njihovi upi ne bodo uresničili, če nam bo v Jugoslaviji neprestano grozila državljanska vojna. Ribiška družina »Kolpa« iz Metlike je natisnila tudi turistični letak z informacijami za italijanske ribiče. Nekaj sto so jih po Italiji že razpečali. Razmišljajo tudi, da bi v italijanski ribiški reviji objavili članek o možnostih ribolova in bivanja v Beli krajini, kar bi koristilo tako ribičem kot gostincem in drugim. Ob tem lako samo upamo, da bo v Jugoslaviji zmagal razum in da bo ob naših rekah zopet veliko tujih ribičev.

IGOR JUGOVIČ

Delavci zahtevamo Stališča in zahteve delavcev Iskre Semič

Delavci podjetja ISKRA Semič smo med stavko dne 18. in 19. aprila, do katere je prišlo zaradi težkega socialnega položaja delavcev, ugotovili, da je takšen položaj tudi posledica neurejenih razmer v narodnem gospodarstvu. Kot neto izvozniki na zahodno tržišče smo reševali problematiko v podjetju tudi na račun nizkih osebnih dohodkov, saj je bilo republiško povprečje v gospodarstvu v letu 1990 za 59% večje od našega povprečja osebnih dohodkov.

Ob takšnem zategovanju pasu delavci opažamo, da družbena nadgradnja preko vseh meja viša svojo porabo (kar se kaže v bistveno višjih OD, izplačilih regresov itd.), kot da ni dojela obupnega stanja v gospodarstvu. Zato delavci zahtevamo:

- da se gospodarstvo razbremenimo previsokih davkov in prispevkov
- da se družbene dejavnosti in uprava prilagodijo razmeram v gospodarstvu
- da država učinkovito nadzira monopolista (javna podjetja) in jih prisili k racionalnemu poslovanju
- da se pri monopolistih, družbenih dejavnostih in upravi poleg minimalnih OD po kolektivni pogodbi limitirajo tudi maksimalni osebni dogodki (v absolutnih zneskih) po zahtevnostih dela
- da vlada predloži paket ukrepov za reševanje narodnega gospodarstva (vendar ne samo na plača in račun delavcev)
- da Gospodarska zbornica in Izvršni svet Republike Slovenije obvezno sodelujeta in usklajeno delujeta v interesu večine prebivalcev Slovenije, ne oziraje se na interese posameznih političnih strank.

Predsednik stavkovnega odbora: ZVONE VIDMAR

- Več je vredna ena priča, ki je vide-
la, kakor deset, ki so slišale.
- Če je delo težko, ga prepusti lenu-
hu. Ta bo stvar poenostavil. (Italijan-
ski pregovor)

Odprto pismo vaščanov Bukoška

Republiškemu sekretariatu za kmetijstvo, občinski skupščini Brežice, njenemu izvršnemu svetu, vodstvom političnih strank in sredstvom obveščanja

Zopet je prišla pomlad v deželo. Pomlad, ki je za lastnika zemlje najlepši pa hkrati najtežji čas. Najlepši, ker svet okoli nas znova zaživi, najtežji pa zato, ker je potrebno zemljo, ki vsem nam, ki jo obdelujemo, pa tudi vam, ki je ne, zagotavljati vsakdanji kruh.

Vendar v letošnji pomladi za nas, spodaj podpisane, ni nič lepega. Zakaj? Zato, ker po sprejemu odločb komasacijskega postopka ne vemo več, kaj je od časov naših dedov, ni več. Naš včedevali vso zemljo skupaj, nam ne dovolijo, da bi jo obdelali, do včeraj še nalo zemljo. Ves čas od začetka priprav na novo razdelitev zemlje se z njo nismo strinjali in smo trdno prepričani, da smo bili ogojufani.

Ta zmedena situacija je posledica dejanj, ki so jih izvedli gospodje iz belih mest, ko so se odločili, da je potrebno nalo zemljo na novo razdeliti, oziroma parcele zaokrožiti kot posledica agromelioracijskega posega v prostor. O agromelioracijah vso dobro in prav. Vsi smo se strinjali s tem posegom in molče prenašali uvajanje vodnega kanala in dejstvo, da je za to ureditev potrebno odstopiti nekaj kvadratnih metrov zemlje za splošno korist.

Pri zaokroževanju zemlje pa se je za-

»Ne« za tako popraviljanje krivic

Izjava Kmetijske zadruge Krka Novo mesto o samovoljnem posegu kmetov na njeno zemljišče v Šentjerneju — »Pričakujemo ustrezno ukrepanje«

V Kmetijski zadruzi Krka Novo mesto — TOZD Brazda smo 24. aprila zjutraj ugotovili, da na nekdanji mihoviški gmajni, ki meri 30 ha in je v sklopu obdelovalnih zemljišč delovišča Draškovec, začenja orati šest kmetov. Števil-

Zahteva SKD

Izjava OO SKD Novo mesto ob zadnjih dogodkih na Hrvaškem

Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto z usoplostjo ugotavlja, da v Jugoslaviji že divja državljanska vojna. Uradne državne institucije ne delujejo, Jugoslavija je dejansko razpadla.

Pričakujemo razširitev spopadov na pretežnem delu bivše Jugoslavije.

Zato odločno zahtevamo:

- da slovenska vlada po hitrem postopku sprejme vse potrebne zakone za dokončno razdružitve Slovenije od Jugoslavije,
- da ustrezno zavaruje slovensko mejo,
- da v najkrajšem času zgradi begunska taborišča.

OO SKD NOVO MESTO

Krščanski demokrati tudi na Otočcu

Ustanovili krajevni odbor

Od nedelje, 5. maja, naprej imajo krščanski demokrati svojo podružnico tudi na Otočcu. Gost ustanovnega zbora je bil predsednik novomeških krščanskih demokratov in novomeški župan Marjan Dvornik. V uvodnem nastopu je razložil smisel ustanavljanja krajevnega odbora in nakazal naloge, ki se postavljajo pred krščanske demokrate Otočca in krajevno skupnost na splošno. Velik problem se mu zdijo še nereseni ekološki problemi v KS Otočec, zlasti vodovod, kanalizacija in ceste. Poudaril je, da bo drugi pa avtoceste prav gotovo peljal skozi to krajevno skupnost, naloga pa bo poiskati najmanj bolečo varianto. Velik problem bo tudi poiskati zadostno število delovnih mest, saj bodo morali ljudje v perspektivi ostajati doma, ker se bo le tako kraj nemoteno razvijal. Perspektivo kraja je župan označil v treh dejavnostih: turizmu, kmetijstvu in obrti.

Ob koncu se je do. aknil še dveh aktualnih zadev: sedanjih razmer v Jugoslaviji in projekta »Slovenec«. Glede Jugoslavije se je zavzel za plebiscitno potrditev zahtevo po odcepitvi, saj je jugoslovanska zmeda velika cokol za vstop v Evropo. Ljudi, ki niti malo ne mislijo s svojo glavo, razviti svet postavlja na stranski tir. Glede novega slovenskega časopisa, dnevnika »Slovenec«, pa je župan menil, da je potreben, ker se z njim širi spekter medijskega prostora.

Ob koncu so izvedli volitve novega krajevnega odbora. Za predsednika je bil izbran Tone Vrtačič, za tajnika Slavko Zupančič, za blagajnika Cilka Potokar, trije člani pa so postali Peter Zupančič, Rudi Leskovec in Franc Strgar.

J. KRAMAR

lo oračev se je do 12. ure povečalo na 30. Oranje so zaključili ob 15. uri.

Mihoviška gmajna je bila pred izvedenimi melioracijskimi deli leta 1976 slab, zamočvirjen pašnik, po letošnji rekonstrukciji melioracijskega sistema pa je dobra njiva.

O samovoljnem posegu kmetov smo takoj obvestili IS SOB Novo mesto, Upravo javne varnosti Novo mesto in republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Osterca. Predsednik IS SOB Novo mesto je danes, 25. aprila, sklical predstavnike SKZ-LS, kmetov, občinskih upravnih organov in zadruge. Na sestanku je predsednik Podružnice SKZ-LS predložil pismeno izjavo, v kateri navaja, da so kmetje začeli obdelovati zadržno zemljišča zato, ker kljub večletnim zahtevam oškodovancev in razlaščenec predstavnikov oblasti in zadruge niso ničesar storili za vrnitev zemljišč.

V zadruzi ugotavljamo, da gre za samovoljen in nezakonit poseg kmetov

ZGODOVINA SE OBRAČA — Pred kakimi tridesetimi leti so zadržni traktorji obrnili kmetijsko zemljo k sebi. Takrat je bil kmet s svojimi voli in konji prešibak, da bi se spustil v boj s hrumečimi pošastmi in oblastjo, ki mu ni bila naklonjena. Danes je slika drugačna. Na desetine kmetijskih traktorjev je pribrelno na mihoviško gmajno in brazde špet obrnlo na kmetisko stran. Šentjernejski kmetje so jo trdno odločili tam tudi obdržati, čeprav je namesto zakona na njihovi strani zaenkrat le »stara pravda«. (Foto: T. Jakše)

Kaj v resnici skrivajo grobišča

Fanka Lorber odgovarja Blažu Kolarju iz Krškega (Dolenjski list 15. 4. 1991) — Ne obtožuje vseh partizanov, ampak le tiste, ki so pri pobojih sodelovali

Poročila o odkritju množičnih pokopovnih pobojev v Krakovskem gozdu pri Kostanjevici ponujajo tudi podoben zaključek glede drugih grobišč v krški občini. Blaž Kolar-Željko, verjetno borec, je zato želel seznaniti širši krog ljudi z dog. janji na tem območju med 8. in 15. majem 1945. S tem naj bi bila odkrita dokončna resnica o tem, kaj se je dog. alo med Savo in Krko v tem času. Trdi, da so govorice o pobojih in grobiščih verjetno le plod domišljije in nekritičnosti posameznikov, največkratne pa temeljijo na pomnjenju okoliških ljudi, ki so sodelovali pri pokopu od 9. do 13. maja.

Blaž Kolar iz razpoložljivih virov sklepa, da so v Krakovem gozdu pokopani padli v bojih na območju Krškega polja ob zaključnih operacijah vojne, a ni tako. Ne izključujem možnosti bojev med umikajočimi se in jugoslovansko

na zemljišča, ki so v zadržni uporabi.

Oranja so se udeležili poleg kmetov, ki so imeli pašne pravice na nekdanji mihoviški gmajni, tudi drugi. Ugotavljamo tudi, da kmetje s tem posegom zahtevajo od zadruge, da opravi dela in naloge države, in proti temu odločno protestiramo. Vztrajamo, da se pri rešitvi vračanja neupravičeno odvzetih zemljišč upoštevajo načela pravne države in da se zadruzi omogoči, dokler ne bodo sprejeti ustrezni predpisi, normalno gospodarjenje na zemljiščih, ki so v njeni uporabi.

Ne moremo pristati, da krivice prejšnje države rešuje zadruge in oškodovanci, preden bo to zakonsko urejeno, kasneje pa naj se rešujejo tako, kot je to primerno pravni državi.

Pričakujemo, da bodo državni organi takoj ustrezno ukrepali, sicer bomo prisiljeni zavarovati pravice naših delavcev na enak način, kot so to storili kmetje.

KZ Krka, Novo mesto

Izjava proti nasilju na Hrvaškem

Sporočilo komisije — Pravičnost in mir

Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci najodločneje obsoja nasilje, ki se stopnjuje na Hrvaškem in ki je pred dnevi zahtevalo večje število človeških življenj.

Pri tem komisija opozarja, da so vse pogostejša nasilna dejanja proti ustavnemu in pravnemu redu na Hrvaškem posledica večletnega razpihovanja sovraštva v sredstvih javnega obveščanja in podpore, ki jo storilci nasilnih dejanj uživajo v beograjskih krogih in celo v zveznih ustanovah.

Komisija zahteva, da se prepovedo in onemogočijo vse tiste stranke, ki ne spoštujejo človekovih pravic, ampak sejejo mržnjo do pripadnikov drugih narodov in odkrito pozivajo k nasilju.

Komisija se boji, da so k zadnjim žalostnim dogodkom prispevale tudi izjave nekaterih tujih državnikov, kolikor so namreč ustvarile vtis, da podpirajo enotno Jugoslavijo za vsako ceno, s tem pa opogumile centralistične sile, ki vidijo enotnost Jugoslavije v prevladi enega naroda nad drugimi in so pripravljene to doseči tudi z nasiljem.

Komisija poziva vse državljane Jugoslavije, posebno pa prebivalce tistih krajev, ki so nasilje doživljali, k razsodnosti in doslednemu spoštovanju življenja soljudi in človekovih pravic. Prav posebno pa se poziva žrtve nasilja ali njihove svojce in somišljenike, naj se vzdrijo vsake maščevalnosti, posebno še nad tistimi pripadniki drugih narodov, ki osebno niso ničesar krivi in pri izvajanju nasilja ne sodelujejo. Vse kristjane v naši domovini pa poziva k molitvi za mir in medsebojno spoštovanje, ki sta nujen pogoj, da bomo vsi skupaj našli pravične rešitve nastalih težav.

V Ljubljani, 6. maja 1991
Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci
Prof. dr. ANTON STRES, predsednik

pisma in odmevi

IZ NEVEDNOSTI ALI NAMENOMA?

V zadnji številki Dolenjskega lista je pod naslovom »Ribnica ima zdaj kulturni hram« poročal dopisnik M. Glavonjič o Miklovi hiši. Ali res ni vedel, kdo je največ prispeval za obstoj te hiše, ki je bila med vojno ob bombardiranju znatno poškodovana? To je bila Miklova mama, naša stara mama, ki je po vojni kljub visoki starosti hišo popravila, potem pa je bila stavba nacionalizirana. Verjetno zato se na Miklovo mamino nihče ni hotel spomniti.

Dr. IRENA ARKO

ODREZALI SO VRV

V Dolenjskem listu sem prebrala stavke Pri Sv. Vidu zvoni. Rada bi pojasnila, kaj se dogaja pri Sv. Vidu. Pred leti se je začela gradnja ceste in lani je bila cesta dokončana. Tako lahko avtomobil pripelje prav do cerkve. Od 1. maja dalje je vsako prvo nedeljo sv. maša in litanije. Lani smo dobili nov zvon, tako da imamo dva lepo zveneca zvonova. Tu se imamo zahvaliti g. Adolfu Mežanu in mladincem, ki lepo okrasijo cerkev in očistijo okolico. Za jedačo in pijačo pa skrbijo gasilci. Za cvetje skrbijo cvetličarna Smihel. Létos obetajo celo elektriko v cerkev. Je kar lepo iti gor k Sv. Vidu. Pešcev je malo, večinoma se že vozijo, a se redko zgodi, da te kateri voznik pobere. Vabimo vse, naj se prepričajo, naj pridejo k sv. maši in čimveč darujejo za elektriko, ker je treba daleč peščiti do cerkve, če je treba zvoniti. Zgodilo pa se je celo to, da je neki nepridiprav odrezal vrv. Zato je ni varno puščati doli.

A. D.

TEŽAVE PO ODCEPITVI

RIBNICA — Okoli nekaterih blokov na Prijateljevem trgu v Ribnici so bile dolgi skladowne dre, ker so nekateri bloki sklenili, da se bodo sami ogrevali. Skladovnice pa so kvarile videz Ribnice in je občinska komanda na pritisk občanov odredila, da morajo drva pospraviti v drvarnice. Dela in negodovanja je nasploh veliko in posamezni stanovanjski bloki se že dogovarjajo, da se ponovno vključijo v ribniški sistem centralnega ogrevanja, od katerega so se prej odcepili.

M. G-6

PROTEST RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE

Rdeči križ Slovenije najodločneje protestira zaradi ravnanja oboroženih kninskih izrednikov, ki so preprečili dostavo humanitarne pomoči RK Hrvaške ogroženim prebivalcem Kijeve. Necivilizacijsko in nehumano dejanje je v nasprotju z mednarodnimi konvencijami in obveznostmi. Kninske oblasti in tisti, ki jih podpirajo, so z zapleno zdravih onemogočili delovanje Rdečega križa, s tem pa so storile nečloveško dejanje, ki si ga niso v drugi svetovni vojni privoščili najbolj mrčni režimi, so zapisali v javnem protestu. Od Rdečega križa Jugoslavije zahtevamo odločno ukrepanje in spoštovanje humanitarnih načel in Ženevske konvencije.

- Zakonski stan je procesija s križem na čelu. (Avstrijski pregovor)
- Resnično življenje je umetnost in umetnost je niansa. (Cankar)

Zahtevamo delavske pravice!

Sindikalni prvomajski protest z Debenca

Kriza ne sme in ne more biti izgovor za to, da živimo iz dneva v dan slabše in da se nam ukinajo vse delavske pravice. Propadajoče gospodarstvo, obubožani delavci in njihove družine niso obetajoč kapital za uresničitev na plebiscitu podprte namere za samostojno in neodvisno Slovenijo. Tudi razvita Evropa nas takih ne bo sprejela. Tam že dolgo vedo, da je temelj vsake svobode in neodvisnosti tudi zdravo gospodarstvo, njegova moč in z delom zagotovljena socialna varnost delavcev in vseh državljanov.

Nočemo, da se z nami ravna, kot da smo se vrnili v zgodnji kapitalizem tridesetih let prejšnjega stoletja. Nimamo kaj več izgubiti, saj dan za dnem živimo v negotovosti, ali bomo sploh dobili plačilo za opravljeno delo ali pa nas bo jutri pri stroju ali na mizi čakala delovna knjižica. Hočemo, da se spoštujejo naše pravice in da se nam omogoči, da sodelujemo o usodi našega podjetja, ustanove. Hočemo, da se spoštujejo zakoni in da parlament ter vlada

ustvarita pogoje za uresničevanje kolektivnih pogodb. Hočemo socialno pravično družbo. Ustava Republike Slovenije mora zagotavljati sindikalne svoboščine in socialnoekonomske pravice ter participacijo delavcev. Hkrati s tem zahtevamo, da začne vlada postopek za sprejem zakona o soupravljanju in zakona o stečaju, kjer bo drugače opredeljena zaščita in pravica delavca in vloga sindikata. Zahtevamo od vlade in skupščine, da zakonsko zagotovita tako lastninjenje družbene lastnine, ki bo delavcem in upokojencem zagotovilo na neodplačan način solastništvo. Zahtevamo, naj bo edini instrument za urejanje dela in plačila ter varovanje pravic zaposlenih poleg sistemskih zakonov kolektivna pogodba. To je med drugim zapisal trebanjski odbor dolenjske območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in javni protest, ki ga je Miran Jurak, predsednik odbora, prebral na 10. tradicionalnem prvomajskem srečanju na Debenca.

M. G-6

Št. 19 (2177) 9. maja 1991

Nihče, če ne bodo kmetje sami

Odziv na »neobvezen premislek«, objavljen v Dolenjskem listu 11. aprila

V neobveznem razmišljanju je Marjan Bauer upravičeno zaskrbljen. Tudi jaz bom skušal razmišljati, toda tudi samo neobvezno. V to me nihče posebno ne sili, saj si človek, ki mu novinarstvo ni poklic, lahko tudi kako drugače preživi svoj čas. Gospoda Bauera posebno skrbi nezadržna rušilna moč SKZ-LS, radikalizem in ambicioznost kmetov, majhen delež kmetijstva v slovenskem državnem proizvodnem, okoliščanje kmetov izključno v škodo drugih slojev prebivalstva, spreminjanje kmetijskega ministrstva v urad kmetov, po Janezu Trdini ugotovljen pohlep, nasilnost in zvižnost, kri, ki ni voda in s katero smo se okužili državljani, metode kmečkih uporov, ki da se prenašajo v republiški parlament, dejstvo, da ima kmečka stranka še trenutne sopotnike, strahovanje kmetov Slovenije in Slovencev (drugi narodnosti niti republik ne omenja) ter utesenjenost in nered na kmetovnem dvorišču.

Novinarja bi spomnil, da so kmetje pred bežanjem grofa morali pozabiti medsebojne spore in izvoliti svoje voditelje, saj takrat še niso poznali partij, ki bi namesto njih urejale lastniške odnose v kmetijstvu. Sicer pogledajmo, kaj je resnice v obtožbah, naslovljenih na kmete in njihove sopotnike.

Rušilna moč kmetov, združenih v SKZ-LS, ni nič večja, kot je kakšne druge stranke, ki se z zakonitimi sredstvi bori za pravice svojega članstva. Kar so kmetje kdaj porušili, so morali tudi sami popraviti. Mislim, da bo tudi tokrat tako. »Uboga gmajna« je reševala svoj ekonomski položaj tako, da je hodila še v službo, zdaj pa bi rada, da bi

končno nastalo nekaj kmetij, ki bi se bile sposobne same razvijati. Prav bi bilo, ko bi namesto zavojene politike, ki je utemeljevala, da v eni občini deluje eno kmetijsko posestvo v družbeni režiji s pridelano izgubo ali velikimi subvencijami države, dobimo morda sto kmetij, ki bodo sposobne proizvajati za trg brez izgub. Od takega rušenja bi imeli, dolgoročno gledano, vsi koristi.

O radikalizmu in ambicioznosti kmetov bi trdil, da je tega prej premalo kot preveč. Kmetje so se organizirali v politično organizacijo prvi v republiki, a si do danes niso izborili kaj prida sprememb za izboljšanje svojega ekonomskega položaja.

Kmetje so najmanj krivi, da je delež njihove proizvodnje v državnem proizvodnem zanemarljiv. Kmet je najmanj kriv, da smo gradili sistem, ki je temeljil na industriji. Spomnil bi rad tudi na to, da je še ne tako davno glavno breme proračunov nosilo ravno kmetijstvo. Seveda je nesprejemljivo mišljenje, da morajo biti kmetje tiho zaradi neopredelnosti deleža v državnem proizvodnem.

Zakaj pa ne bi bilo kmetijsko ministrstvo urad kmetov in lastnikov gozdov? Kmetijstvo je pač panoga, ki je obstajala in bo obstajala, čeprav bodo druge gospodarske dejavnosti vse propadle. Morda misli gospod Bauer, da kmetijstvo ne zasluži svojega »urada« na ravni republike (imamo ga tudi v občini Novo mesto), ker je to pač gospodarska dejavnost kot vsaka druga? Ravno to ni res, morda pa bo nekoč, kar želijo tudi kmetje in njihovi »sopotniki«.

Nepravilno je do Janeza Trdine iz njegovih spisov jemati posamezne misli, saj se ne more braniti, kot se bo lahko

na primer branil gospod Bauer proti mojemu neobveznemu razmišljanju. Priporočil bi mu kakšnega pisca, ki lepše piše o kmetih in njihovem življenju skozi stoletja. Morda pa so se tudi kmetje že spremenili med tem časom, ko Janeza Trdina ne hodi več po Gorjancih, ampak spi pod Gorjanci? Te lastnosti, ki jih pripisuje kmetom v sedanjih pogojih, niso povsem negativne. To so lastnosti, ki jih bodo morali imeti naši podjetniki, le da bomo temu drugače rekli — podjetništvo.

Kri ni voda, kar je zelo dobro, saj bi bila drugače že onesnažena. Nič hudega, če so nekoliko okuženi s kmečko krvjo tudi nekmetje, saj se včasih tudi nekmetje spominjajo na »zdravo kmečko pamet«. Morda prepovedko.

V predvečer republiške skupščine je slika, ki prikazuje borbo Slovencev skozi stoletja. Sedanji postopki kmečkih poslancev nikakor ne morejo spominjati na obdobje uporov in revolucije, saj kmetje že več let strpno prenašajo poizkuse reševanja kmetijskih vprašanj.

Vsakomur mora biti jasno, da osnovna kmetijska proizvodnja ne more biti v nobeni moderni državi prepričana sama sebi. Države, ki najbolj prisegajo na tržne zakonitosti, imajo najbolj zaščitno domačo kmetijsko proizvodnjo, zato ni slučaj, da ima edino ta gospodarska panoga v naši državi svoje ministrstvo. Prepričan sem, da bo tudi v republiški skupščini dosežen takšen parlamentarni zakon, kot smo ga vajeni v skupščini v Novem mestu.

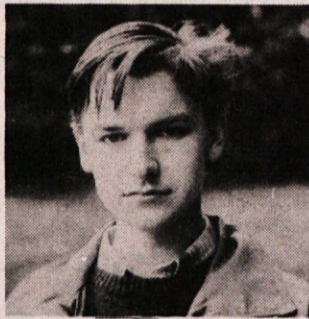
JOŽE BEG, Starine 1
Otočec ob Krki

Glede matematike nima težav

Bojan Gornik spet republiški prvak

NOVO MESTO — Novomeška gimnazija, ki prav te dni s številnimi prireditvami praznuje 245-letnico obstoja, ima tudi letos med dijaki republiškega prvaka v matematiki. To je Bojan Gornik, doma iz Metlike, ki je sredi aprila na matematičnem tekmovanju slovenskih srednješolcev med drugimi letniki zasedel prvo mesto. Na najvišji stopnici ali zelo blizu nje je stal že nekajkrat, konec aprila pa se je vrnil tudi z državnega prvenstva v Valjevu, kjer je prišel v zlato sredino.

Na tekmovanju in pozneje na pripravi smo lahko med sabo primerjali, kakšni so pogoji na posameznih šolah. Tako sem spoznal, da je pomoč, ki jo nadarjenim učencem nudi novomeška gimnazija, nekje v republiš-

Bojan Gornik

kem povprečju. Malo nad povprečjem je morda slovenska pozornost do talentiranih matematikov v jugoslovanskem merilu. Daleč pred nami so v tem v Srbiji, kar je videti tudi po rezultatih, ki jih na tekmovanjih dosegajo, pravi Bojan, ki je pravzaprav bolj kot matematik navdušen računalnikar. Že od četrtega razreda osnovne šole, od prvega Spektruma ZX, se ukvarja s tem.

Kot matematik je dosegel na tekmovanjih lepe uspehe še kot učenec metliške osnovne šole. Sedaj ga na gimnaziji matematiko redno poučuje Metka Valentinčič, dodatno pa Alojzija Hrčica. Fiziko ga uči Miha Hadl in računalništvo Franc Hočevar. To je profesorska skupina, ki širi Bojanu najinteresnejša obzorja, čeprav tudi v drugih predmetih ne zaostaja, saj je odličnjak. Le tistih isker ni, ki se zakrešejo, ko se srečuje z matematičnimi problemi.

Glede tega, kakšnega študija se bo po končani gimnaziji lotil, pa si Bojan še ne beli galve. Ni čisto prepričan, da bo to ravno matematika, daleč od tega pa verjetno tudi ne bo.

T. J.

ZELENI JURIJ PRI KUČANU — V petek, 26. aprila, so viniški osnovnošolci že po tradiciji peljali Zelenega Jurija v Ljubljano. Njihov nastop si je ogledal tudi predsednik Milan Kučan. Še isti dan so se Viničani predstavili v Kranju naslednji dan pa še v Celovcu.

OTVORITEV ZA PRAZNIK — 220-članski kolektiv kočevske Opreme, ki ga zadnji dve leti vodi Božidar Zajc, je pred praznikom OF odprl obnovljene in preurejene prostore svoje trgovine, vratarne in staro stavbo nekdanje tovarne Horak. Ob tej priložnosti se je direktor Zajc zahvalil vsem, ki so k temu največ pripomogli, posebno še Zidarju Kočevje, Ljubljanski banki, Zavarovalni skupnosti Triglav, Savaprojektu Krško in drugim. Predsednik občinske skupščine Kočevje Mihael Petrovič je zaželel kolektiv, da bi v obnovljenih prostorih uspešno delal. V kulturnem programu so nastopile pevke ansambla Copacabana iz novomeške gimnazije. (Foto: J. Primc)

40 LET PREPEVANJA — Tonetu Kozlevčarju, znanemu pevcu Slovenskega in Ribniškega okteta, so se za njegovo 40-letnico pevskega delovanja oddolžili s priložnostnim koncertom v dvorani stiškega samostana. Pel je moški pevski zbor iz Stične, Litijski oktet, oktet bratov Pirnat in Ribniški oktet z jubilejnim Kozlevčarjem. Slednji so se posebej navdušili s znano dolenjsko Sem Ribničar Urban... Dramski igralec Boris Kralj je slavljencu z zdravljico zaželel še veliko nastopov. O kulturnem poslanstvu pevca Toneta Kozlevčarja je številnim obiskovalcem v natrpani Opatovi kapeli spregovoril Lado Smrekar, ravnatelj Dolenjskega kulturnega festivala iz Kostanjevice na Krki. (Foto: M. Vesel)

ROMI NA OTVORITVI — V Domu starejših občanov v Šmihelu so konec aprila odprli razstavo ročno poslikanih unikatov ženskih in otroških oblačil ter nakita slikarke Bože Podgaj. Slikarka se zaradi bolezni otvoritve ni mogla udeležiti, zato je šopek v njenem imenu sprejela njena mati, tudi oskrbovalka doma. Otvoritev je bila v znamenju nastopa mladih Romov iz osnovnih šol Brežic in Leskovec pri Krškem. Zaplesali in zapeli so v svojih enotnih nošah. Oskrbovalci so se še posebej nasmejali ob koncu, ko so ob zvokih stare romske harmonike zaplesali polko, kot jo znajo samo oni. (Foto: J. Pavlin)

KOČEVSKA NOŠA — V prostorih SDK je 23. aprila zvečer odprl razstavo kočevske narodne noše od 14. do 19. stoletja predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič. Razstava kočevske noše je bila v začetku leta že v Likovnem salonu v Kočevju, nato v Ljubljani, zdaj spet v Kočevju, nakar se bo preselila v Avstrijo, kjer bo razstavljena na gradu Stainz pri Gradcu. Na otvoritvi razstave so nastopili v kulturnem programu učenci kočevske glasbene šole. Na fotografiji: Z otvoritve. (Foto: Primc)

ZAHVALA

Dne 29. 10. 1990 okoli 23. ure je prišlo do prometne nesreče na cesti Otočec — Karteljevo, v kateri sem bil težko poškodovan. Zahvaljujoč hitri zdravniški intervenciji mi je bilo rešeno življenje. V času devetnajst dnevnega zdravljenja na Kirurško-ortopedskem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto mi je bila nudena maksimalna strokovna in človeška pomoč, kar je največ vplivalo na moje hitro ozdravljenje. Izražam priložnost, da javno, prek vašega cenjenega lista, izrečem zahvalo prim. dr. Capudru, dr. Zuniču in dr. Suštaricu ter celotnemu medicinskemu osebju za nesebično pomoč. Zahvaljujem se tudi vaši someščanki gospe Meri Novak (rojeni v Blatu na Korčuli), ki je iz vašega časopisa zvedela za mojo nesrečo in me takoj obiskala v bolnišnici. Nesreča, ki me je doletela, me je prepričala, da v teh težkih časih človeški faktor prebrodi nesoglasja kate-rektil vrste. Dragi Slovenci, najlepša hvala! JOVO RISTIČ, DUBROVNIK.

VABILO AKTIVISTOM IN BORCEM

Novomeški Okrožni odbor OF, ki je deloval na območju občine Novo mesto in Trebnje ter delu območja občin Litije, Sevnice, Krškega in Brezice, ki so ju okupirali Italijani,

VABI

vse aktiviste OF in borce NOV na zbor, ki bo

v soboto, 18. maja 1991, ob 11. uri v domu JLA v Novem mestu.

Na zboru bomo govorili o proslavljanju 50-letnice OF, delu sekretariata v mandatnem obdobju, sprejeli smernice za bodoče delo in izvolili nove organe.

OKROŽNI ODBOR OF in OBČINSKO ZDRUŽENJE ZB NOV NOVO MESTO

VODOVODNI STOLP

V Brežicah so začeli 1914. leta graditi vodovodni stolp. Gradila ga je vzhodnonemška Südmarka, društvo za podpiranje nemstva pri nas. Zgradili so tudi naftno elektrarno, s pomočjo katere so črpali vodo v ta 46 m visoki vodovodni stolp. Iz stolpa je voda v prostem padu pritekala v domove v Brežicah in okolici. To funkcijo je vodovodni stolp opravljal do leta 1983. Stena stolpa je debela meter, premer notranjosti je 7 m. Z oken na podstrešju se vidi tja do Bohorja, Medvednice in Kočevskega Roga. Člani turističnega krožka menimo, da je vodovodni stolp zgodovinska in simbolna vrednost Brežic, podobno pa so prepričani tudi občani, ki smo jih anketirali. Veseli smo bili, ko smo zagledali streho ponoči osvetljeno. En reflektor pa je ugasnil in se ne prižge več. Moti nas okolica stolpa, v kateri je marsikaj, kar ne sodi zraven.

VODOVODNI STOLP — V kaj bi bil lahko vodovodni stolp preurejen? (Foto: Turistični krožek na OŠ Bratov Ribarjev Brežice)

DEVETA ŠTEVILKA TV-15

LJUBLJANA — Izšla je 9. številka časopisa TV-15, glasila borcev NOV. V njej si med drugim lahko preberete vse o proslavi ob 50-letnici ustanovitve OF in vstaje slovenskega naroda, kaj pravijo zgodovinarji o začetku vojne pri nas in še vrsto drugih aktualnih člankov.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. aprila do 4. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Liljana Deržanič iz Arnovih sel — Davida, Majda Jamnikar iz Dečnih sel — Katarino, Sunčana Andrič iz Samobora — Nikola, Mojca Kink s Senovega — Naceta, Martina Kos iz Krške vasi — Andreja, Jasmina Popovič iz Vukovega sela — Vedrana, Magdalena Simončič iz Brestanice — Petro, Marija Virant iz Kališovca — Andreja, Mateja Urek iz Jereslavca — Mitja, Vida Bevc s Senovega — Tjaša, Dagmar Osojnik iz Brežic — Zdenko, Terezija Povh iz Obrežja — Mateja, Ivanka Vulič iz Blatinca — Iztoka, Martina Račič-Leš iz Skopice — Nino, Suzana Moškon iz Kozjega — Matica, Tatjana Slovenec iz Gor. Skopice — Patricija, Stanka, Unetič iz Vinjega Vrha — Tineta, Breda Pregl iz Brežic — Christiana, Vesna German iz Dobove — Nejc, Lilja Kodrič iz Premagovca — Ireno in Renata Golubič iz Hrstine — Karla. Čestitamo!

• Modre misli žal pišemo za druge, redkokdaj zase. (Dufresnes)

Varovanje divjadi in polj

Lovci o ohranitvi divjačine in plačevanju škode

KOČEVJE, ČRNOMELJ, METLIKA — Predstavniki lovskih družin Banjaloka — Kostel, Draga — Trava, Kočevje, Mala Gora, Osilnica, Pregrad, Struge, Dolenja vas, Loški Potok, Ribnica, Sodražica, Velike Poljane, Velike Lašče, Turjak in Lazina, ki so vključeni v Zvezo lovskih družin Kočevje, bodo danes popoldne ocenili delo lovcev v minulem obdobju in naloge v letošnjem

letu. Lovci v navedenih družinah so lani odstrelili 685 primerkov jelenjadi, 1.329 srnjadi, 307 prašičev, 9 medvedov, 12 gamsov in 4 rise. S tolikšnim odstrelom so v celoti izpolnili načrte in nekatere celo presegle. Za letošnje nameravajo odstreliti 800 primerkov jelenjadi in 1.787 srnjadi ter 189 divjih prašičev in 9 medvedov. Glede očitkov škode zaradi divjadi so lovci za to, da škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih zemljiščih, povrnejo lovške organizacije, ki upravlja lovišče. Škodo, ki jo povzroči divjad, za katero je predpisana trajna ali začasna prepoved lova, pa bi morala povrniti družbenopolitična skupnost, ki se je odločila za prepoved lova.

Iz poročil o lanskem delu lovskih družin Adlešiči, Črnomelj, Dragatuš, Gradac, Loka, Metlika, Sinji Vrh, Suhor, Smuk in Vinica je mogoče ugotoviti, da so si lovci s tega območja prizadevali za ohranitev vseh vrst prosto živeče divjadi v ekološko primernem številu. Divjad goji v skladu z naravnimi zakonitostmi in dognanji sodobne ekologije. Za letošnje načrtujejo, da bodo odstrelili 130 primerkov jelenjadi in 752 srnjadi ter 82 divjih prašičev in 2 medveda.

V. DRAGOŠ

• Žena naredi iz mozeve hiše nebo ali pa pekel. (Hrvaški pregovor)

ČIROVIČEVA GALERIJA

RIBNICA — Milan Čirovič-Čira, slikar iz Ribnice, je pred kratkim razstavljal v domu JLA v Ribnici. Še ta mesec bo imel razstavi v Postojni in Ljubljani. Po vzoru nekaterih drugih slikarjev in kiparjev pa pripravlja otvoritev svoje razstavno-prodajne galerije v Ribnici.

M. G-č

d.o.o. KRŠKO

TRGOVINA, UVOZ — IZVOZ, PROIZVODNJA, INŽENIRING
68270 Krško, Cesta krških žrtev 53
Telefon: 0608/21-450 Telex: 0608/34-674

razpisuje dela in naloge za diskontno trgovino z mešanim blagom v Krškem:

3 trgovce

Kandidati morajo imeti strokovno izobrazbo trgovske smeri z dvema letoma trgovskih izkušenj.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi na naslov:

»DARJA« d.o.o. KRŠKO, CKŽ 53, 68270 KRŠKO

ŽUŽEMBERŠKI PEVSKI ZBOR — Pevski zbor iz Žužemberka pod vodstvom Cirila Zajca vrsto let poje in ohranja narodno pesem. Zbor v taki sestavi deluje že več let, njegova tradicija pa sega že v staro Jugoslavijo. Njegova pesem se sliši na pogrebih, komemoracijah, krajevnih prireditvah, zborih različnih društev, velikokrat pa je vabljen tudi v druge kraje. Zbor sestavljajo pevovodja Ciril Zajc, Franc Rojč, Vinko Veselič, Alojz Kužnik, Janez Struna, Jože Pečjak, Jože Papež, dr. Leopold Kocutar, Ivan Mirtič in Jože Hrovat. Na sliki: uspešen nastop pred dvorskimi gasilci. (Foto: S. Mirtič)

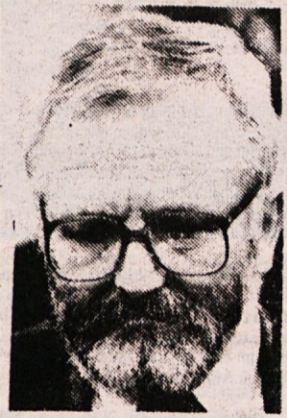
NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je po praznikih imel nekaj več dela, saj je moral izbrati dva nagrajenca izmed reševalcev 15. in 16. nagradne križanke. Izbral je BERNARDO GRICAR in NATAŠO ZAMAN, obe iz Novega mesta. Za nagrado bosta prejeli knjigo. Nagradenka čestitam.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 20. maja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17.

NAGRADNA KRIŽANKA

17

ZNAMENJE ZA VOLT	POKRAJINSKO SREDOŠČE UKRAJINSKI SSR	DESENI PRIKLOP LENE V SIBIRIJI	IZPRLJENOST	VRSTA MOČNEGA RAZSTRE-LIVA	AVTOR J. UDRI	TLA	ITAL. FILM IGRAKLA (VRNA)	ŠRAFI-RANJE	TEDESKO IZJAHUJOČ ČASNIK
SLEP NEM. SIMBOL ZA FOSFOR					LESENA OGRAJA				
ORJAŠKI KUŠČAR					DESENI PRIKLOP SENE LATINSKI PESNIK (-ANALI)				
NEM. REKA	IME IZUMITELJA EDISON				DESENI PRIKLOP ZNANI SLOV. NOVINAR (VINKO)		ČARGO IVAN IZDELOVA-LEC ČEBROV		
DL	DESKRIP-CIJA	KOŽOKRILEC M. IME		VRSTA SOCVETJA					
BOŽJA SVOBA				ARABSKI ZREBEC DRŽAVNI PRORACUN	SU JUŽ. JEMEN-SKI POLITIK (HAJDAHABU BAKRI AL)				UP
ZVAL IZ DRUŽINE REKROZOB-CEV					AVSTR. SKLADATELJ BERG				
ROMUN-FR. PISATELJ (PANAIT)					TROJICA KOSOVEL SREČKO				
ZEMNOVA FILOZOFSKA ŠOLA				NOVO MADŽ. MESTO V BA-KONSKEM GOZDU			POGAN		
DL	OTO PESTNER		DL	SOVJETSKA TISKOVNA AGENCIJA			GR. MATI BOGOV		

REŠITEV 15. NAGRADNE KRIŽANKA

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: TARA, BLOK, PRVAK, RO-KA, ITA, POKOP, SOBORKA, SUPERVELES, KOLO, JER, KL, GROM, RMAN, ISA, RAŠ, STIKS, RAL, ATI, ART, TRIMO, PART-NER, VIDEM, AR, JATA, OKAN.

REŠITEV 16. NAGRADNE KRIŽANKA

Pravilna rešitev 16. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: SACHS, SVAK, LARI, TITO, KRASNODAR, ODSSTOP, ŠE, SVE-TOVALEC, VRAN, LARA, MALE, ASA, ODA, ANAPEST, PAKET, SIDON, RAZLOKA, KONSALIK, KOLK, ANIT, SPA, ANAA.

Novo oko za vesoljske globine

Satelit GRO bo priskrbel nove podatke o skrivnostih vesolja — Gama sevanje priča o rojstnih časih vesolja — Nova karta vesolja

Hladna vojna je bila norost svoje vrste, a nekaj dobrega je le zapustila, ker je pač v slabih stvareh vedno tudi kakšen drobec dobrega. Astronomi se lahko hladni vojni zahvalijo za zanimivo odkritje, ki je obrnilo njihovo pozornost na priče najbolj oddaljenih pojavov vesolja, v katerih se skrivajo ključni za rešitev najbolj vznemirljive od vseh ugank, kako je nastalo in kako se je razvijalo vesolje.

Pred 25 leti, ko sta se svetovni veseli-li, ZDA in SZ, nadvse zavzeto opazovali in vohunili ena za drugo na vse mogo-če načine, so ameriški vohunski sateliti zabeležili nenavadne izbruhe gama žar-kov, kar so najprej imeli za posledico tajnega sovjetskega poskusa z atomsko bombo v vesoljskem prostoru. Vendar je bilo zarčenje samo podobno tistemu, ki nastane ob atomski eksploziji, povsem pa se ni ujemalo z znanimi vzorci. Iz-bruhi so bili razmeroma kratkotrajni, trajali so od ene do sto sekund. Jojaški strokovnjaki so poklicali na pomoč strokovnjake v civilu in ti so ugotovili, da ne gre za sovjetsko vesoljsko atom-sko eksplozijo, marveč za nekaj drugega. Za kaj natančno gre in od kod prihajajo močni izbruhi sevanja gama žarkov, pa niso znali pojasniti.

Četrto stoletja po teh dogodkih astro-nomi menijo, da so končno le našli rešni-čno možnost poiskati odgovor na to in na še mnoga druga zanimiva vpraša-nja. Odgovor bo morda znan že čez ne-kaj let, ko bodo preučili goro podatkov, ki jih je na Zemljo začel pošiljati najno-vejši opazovalni satelit GRO. Petnajst ton težko vesoljsko opazovalnico gama sevanja je ameriška NASA pred krat-kim poslala v vesolje s šatlom Atlantis.

»Astronomi so naravnost lačni to-vrstnih podatkov,« pravi Richard Lin-genfelter, astronom s Kalifornijske uni-verze. Sevanje gama žarkov lahko namreč veliko pove o nenavadnih ve-soljskih pojavih, kot so nevtronske

zvezde, kvazarji, pulzarji, supernove, črne luknje in oddaljene galaksije. Pra-vilno razumevanje teh pojavov bo omogočilo, da bo astronomom le uspe-lo kolikor toliko verodostojno izrisati podoba nastanka in razvojne poti ve-solja.

Gama žarki spadajo med najmočnej-ša sevanja v vesolju. V astronomiji ve-lja, da izvirajo iz prvobitne in nji slede-čih eksplozij, ki so stvorile sedaj poznano vesolje. Zelo oddaljena vesolj-ska telesa so znanstvenikom na Zemlji dostopna le po teh sevanjih, saj je to edino, kar sodobne naprave zaznajo o njih. Kakšni strahoviti procesi potekajo v oddaljenih vesoljskih prostorih ozi-roma so potekali pred davnimi časi, as-tronomi slutijo iz izmerjenih sevanj ga-ma žarkov, ki nakazujejo, da se pri teh pojavaх sprostajo ogromne energije. Zabeležili so pojav, pri katerem se je v eni sekundi sprostito toliko energije, kot je Sonce sprosti v tisoč letih.

Ker gama žarki nimajo električnega naboja, potujejo skozi vesoljske širjave nespremenjeni ter so tako za znanost najbolj čisti pričevalci kozmičnih doga-janj. Težava je bila predvsem v tem, da je tovrstno vesoljsko sevanje izredno težko meriti na Zemlji, ker ozračje delu-je kot ščit pred njim. Znanstveniki so se zato poslužili satelitov in vesoljskih po-staj za opazovanje in meritve gama se-vanj, vendar je bilo doslej vse to zelo omejeno. Šele z lansiranjem posebnega opazovalnega satelita GRO, specialno namenjenega opazovanju in meritvam gama sevanj, bodo astronomi prišli do več potrebnih podatkov. Pravijo, da bodo šele zdaj zares lahko pogledali za tenčice skrivnosti in videli, kaj vesolje skriva v svojih največjih globinah.

Satelit GRO nosi s seboj štiri zelo iz-popolnjene naprave, tri med njimi so velike kot osebni avto. Z njimi bo mo-goče meriti vse obseg gama sevanj, hkrati pa bodo naprave opravljale tudi

meritve v območju rentgenskega, vid-nega in infra rdečega elektromagnetne-ga valovanja. Merilne instrumente so naredili z združenimi močni nemški, ni-zozemski in ameriški strokovnjaki. Me-ritve bodo naprave na satelitu redno pošiljale v sprejemna središča na Zemlji, kjer jih bodo obdelovali zmogljivi računalniki ter nudili goro izredno za-nimivega in željenega gradiva za razis-kovalce vesolja.

V prvih petnajstih mesecih bo satelit GRO najprej naredil karto vesolja, kot se kaže z gama sevanjem. Na nji bodo zabeleženi in katalogizirani vsi tovrstni pojavi in izvori energije, ki zanimajo strokovnjake. Na osnovi te nebesne karte bodo raziskovalci usmerili satelit na opazovanje izbranih delov vesolja. Že zdaj so astrofiziki pripravili 50 pred-logov, kaj naj si satelit GRO natančneje ogleda. Med predlogi je tudi opazovanje središča naše galaksije Rimske ceste. Teoretično se ne morejo zediniti okoli vprašanja, kaj je v galaktičnem središču, ali črna luknja ali vrsta manjših teles. Novejša opazovanja kažejo, da prihaja v središču naše galaksije do nenavadnih kolizij materije in antimaterije.

Kljub obsežnemu znanju, s katerim se ponaša sodobna astronomija, so v poznovanju vesolja še ogromne prazni-ne. Raziskovalci upajo, da jim bo satelit GRO priskrbel več pomembnih osnov-nih podatkov, ki bodo praznine v zna-nju bistveno zmanjšale.

MiM
(Vir:Time)

Kolosov jubilej

60-letnica slovitega nebotičnika v New Yorku

Posebne pozornosti je bil te dni dele-žen najbolj slaven nebotičnik na svetu, Empire State Building, ki stoji na ne-wyorskhi Peti aveniji na Manhattanu. Nebotičnik letos praznuje okroglo ob-letnico, preteklo je namreč 60 let od ti-stih dni, ko so ga zgradili.

Štiri desetletja je veljal za najvišjo na-seljeno stavbo na svetu. Svetovno slavo mu je poleg rekorda utrdil tudi film o orjaški gorili King Kongu, ki je na kon-cu filma strmoglavila z vrha tega nebo-tičnika. V izkaznici Empire State Bui-dinga piše, da so ga začeli graditi leta 1930, leto kasneje pa je bil že dograjen. Visok je 380 m, z antenskim stolpom, postavljenim leta 1951, pa meri 448 m. Stanovanjski in pisarniški prostori za-vzemajo 102 nadstropji.

Nosilna konstrukcija nebotičnika je iz jekla, izkazala se je za zelo trpežno in čvrsto. Poročajo, da je leta 1936, ko je pihal izredno močan veter, stolpnica nihala za 75,4 mm. Trdnost stavbe potrjuje tudi nenavadna nesreča. Leta 1945 se je v 79. nadstropje nebotičnika za-lel bombnik B-25. V nesreči so umrli 4 ljudje, stavba pa je siloviti udarec pre-stala.

Empire State Building je bil najvišja stavba na svetu vse do leta 1973, ko mu je prvenstvo vzel nebotičnik Svetovne-ga trgovskega centra, leto kasneje pa še nebotičnik Sears Tower, ki ga je dala v Chicago zgraditi družba Sears Roebuck & Co. Sears Tower je sedanji sve-tovni prvak. Visok je 443 m, s televizij-skima stolpoma vred pa 548,64 m.

MINI ZANIMIVOST: DRAGOCENE KOPALKE

Pred kratkim so na dražbi v Londonu prodali kopalke, ki jih je nosila slavna filmska diva Marilyn Monroe v nekem filmu. Cunjica je imela izključno ceno 3.500 britan-skih funtov, končna cena pa se je v nekaj sekundah dražbe povzpela precej višje. Zbiratelj takih stvari David Roberts je moral odšteti za-njo kar 13.200 funtov (več kot pol milijona dinarjev).

Prerok izpadel

Nevarna lestvica najbolj priljubljenih osebnosti

V mnogih deželah po svetu sestavlja-jo lestvice priljubljenosti politikov, pev-cev, filmskih igralcev in drugih po-membnih in znanih osebnosti, vendar pa povsod po svetu ni najbolj pametno, če se zapiše vse po pravici in resnici, ka-ko so se odločili ljudje. To so na svoji koži skusili tudi uredniki in izdajatelji sicer priljubljenega indonezijskega ta-blojda Monitor.

Časopis je med Indoneziji izvedel anketo o človeku, mrtvem ali še žive-čem, ki ga državljani te dežele najbolj občudujejo. Na vrh lestvice se je po-zvpel predsednik Suharto. To je bilo le-po in prav. Nihče se tudi ni razburjal, ker se je na sedmi klin lestvice desetih najbolj občudovanih vrednih osebnosti povzpela ta čas v svetu gotovo zelo oso-vražen Saddam Husein. Zaropotalo pa je zaradi nekoga, ki že stoletja dolgo ni več med živimi. Prerok Mohamed je na-mreč z lestvice desetih izpadel, ker je zbral točk le za enajsto mesto.

Objava lestvice je razburila musli-mansko prebivalstvo in izbruhnilo so srdite demonstracije. Vlada je bila prisiljena prepovedati izhajanje Monitorja in zapreti izdajatelja. Prvemu možu Monitorja grozi pet let zapora.

Časovne bombe v prsih?

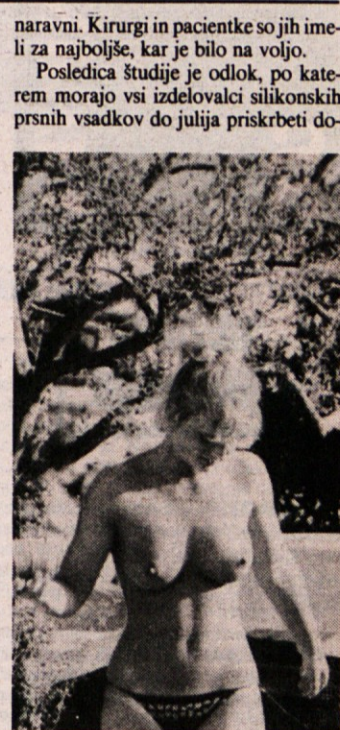
Več milijonov žensk po svetu ima v prsih silikonske vložke — Sum, da so rakotvorni?

700.000 ameriških žensk nosi prsne silikonske vsadke, ki so jim vrnili žen-stvenost v zunanjem videzu, potem ko so jim morali zaradi raka operirati doj-ko. Še enkrat več je žensk, skoraj 1.400.000, ki so jim lepotni kirurgi vsa-dili silikonske blazinice, da so jim po-pravili obliko prsi. In vsa ta več kot dvomilijonska množica žensk je zdaj v velikem strahu, z njimi vred pa tudi šte-vilne ženske v drugih delih sveta, kjer so ameriško kirurško tehniko povzeli. Si-likonski vsadki so se namreč znašli pod močnim sumom, da so rakotvorni.

Sum je na vsadke vrgla študija, ki je pokazala, da se polietilenska prevleka, ki jo imajo nekateri prsni vsadki, v tele-su počasi razkrajja, pri čemer se sprošča snov, nazvana TDA. Ta snov je na spi-sku rakotvornih, saj naj bi bila vpletena v nastanek raka na jetrih.

Iz študije sledi, da so zaradi vsadka statistično ogrožene 4 izmed 10.000 žensk. To je dovolj, da se je strah zalezel med vse prejemnice vsadkov, tudi med tiste, ki so jim kirurgi vsadili silikonske vložke brez polietilenske prevleke. Kasneje je bilo rečeno, da je ogroženost žensk nekaj manjša, kot so sprva izra-čunali.

Silikonske prsne vsadke so uvedli v kirurgijo že pred več kot dvajsetimi leti. Kaj kmalu se je pokazalo, da jih organi-zem sicer ne zavrača, da pa se vsadki z leti zmanjšujejo, ker jih celice imunske sistema počasi razkrajajo. V osmih letih naj bi bila izguba od 10 do 30 od-stotkov, kar je pač dovolj, da se opazi na obliki kirurško preurejene dojke. To pomanjkljivost so odpravile polietilan-ske prevleke na vsadkih. Tako priprav-ljeni vsadki so trajnejši in za otip bolj

kumentacijo o varnosti in neoporečno-sti svojih izdelkov, sicer jih ne bodo smeli prodajati.

Da bo sin

Korak naprej pri razkri-vanju skrivnosti spola

Za zaploditev sina nič ne pomagajo ne škornji na nogah in ne korenjasto očeta, pač pa o tem odloča kromosom Y. Če zaploditvena semenčica nima tega kromosoma, se bo zanesljivo zaplo-dila punčka. Ta odkritja so enkrat za vselej odvrnila »odgovornost« za spol otroka z žensk.

Za znanstvenike seveda ta odkritja niso zadoščala. Iskali so tisto osnovno opako, od katere je zares odvisen spol zarodka. Semenčica s kromosomom Y namreč lahko zaplodi ali sina ali hčer. Iskali so »moški« gen v kromosomu Y, vendar se jim je dolgo izmikalo. Šele lani je britanskim raziskovalcem uspelo identificirati tisti delec genske snovi DNK, ki odreja razvoj moških spolnih žlez. Gen so označili s kraticami SRY, kar pomeni predel Y, ki odloča o spolu.

Odkritje gena SRY je uspelo razis-kovalcem Ustanove za raziskovanje ra-ka v Londonu, ko so analizirali dedno snov z nenormalnimi kromosomskimi pari, katerih se je držal delček Y. Iz tega delčka so izolirali DNK, nato pa z dol-gotrajnim primerjanjem dobljene gen-ske snovi s primerki genske snovi sam-cev in samic mnogih sesalcev, od tigrov do šimpanzev, ugotovili, da je en sam segment, in to tisti, ki vsebuje gen SRY, dosledno prisoten v genski snovi samo samcev in ga nikjer pri samicah ni bilo mogoče zaslediti. To je tista najosnov-nejša opaka v dedni snovi, ki odloča o spolu otroka.

• Civilizacija je glorifikacija dela. (B. Knežević)

• Govornišvo je umetnost varanja in laskanja. (Montaigne)

• Ženska brez sramu in strahu je kot jed brez soli. (Albanski pregovor)

• Zrak v našem mestu je boljši kot drugod: vidimo, kar dihamo. (Grafti)

vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba

DAŠ: METODOVO JUTRO

Ob šestih in tri minute zjutraj je neznansko počilo pod oknom. Gospod Metod je planil iz sna. Za pokom, ki ga je prebudil, je zaslišal, kako nekdo nestrupno kot kakšen inkasant pritiska na hišni zvonec.

»Kaj je to?« je pomislil Metod. »Napad in ranjenici? Hajka?«

V pižami, ves razmršen in krmežljav, je previdno odprl vhodna vrata. Na podestu je sredi svojih pisanih cunj čepela črnolasa, čr-nooka Romka Joža.

»Imaš kaj zame?« je poprosila s sklenjeni-mi rokami in v bojazni, da ni dovolj prepri-čljiva, hitro dodala: »Daj vsaj malo vode!«

Njen petletni kuštravi sin se je naslanjal na stebel in spretno skrival prižgano cigareto.

Gospod Metod se je z veliko truda zbral, da ni vzkipe. V copatah je oddrsal v kuhinjo in prinesel kozarec vode in kos kruha.

»Gospa naj da še kakšno cunjico!«

Res se je pojavila Metodova žena s staro jo-po in dala Joži še par zakrpanih volnenih nogavic.

Tedaj je prevzel pobudo Romček: »Imam še eno petardo. Daj dinarčke, pa jo bom vrgel pri sosedu!«

Gospod Metod je zaloputnil in zaklenil vrata.

Malo kasneje je videl skoz okno, kako Romka prebira kramo iz svoje cule. Večino cunj je odvrгла na živo mejo. Požugal ji je in

zaklical za njo, naj vsaj pospravi za seboj.

»Oh, saj ne potrebujem vsega!« je Joža za-mahnila z roko in šla naprej po ulici.

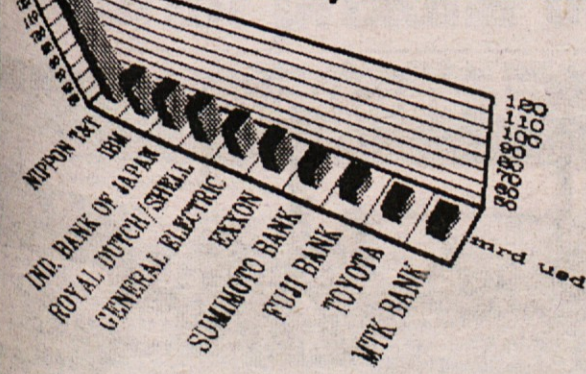
Ceprev gospod Metod ne pripada zelenim, je pozelenel od jeze, ko je z negovane žive meje pospravil nesnago. Potem je še pre-stavil smetnjak, ki so ga pustili na cesti ko-munalci in pometel raztresene smeti. Šele nato se je odpeljal v službo.

svet v številkah

DESETERICA VODILNIH

Tržno največ vredne svetovne družbe

Revija Business Week vsako leto pripravi pregled tisoč vodilnih svetov-nih družb, razvrščenih po njihovi tržni vrednosti. V najnovejšem takem pregledu je prišlo do opaznega vdora japonskih družb v sam vrh lestvice. Med tisoč družbami je kar 333 japonskih in tudi prvo mesto je japonsko. Med njimi prednjačijo predvsem velike banke. Graf tega tedna prikazuje deset tržno največ vrednih svetovnih družb. Višina stolpca pa predstavlja milijarde dolarjev.

dežurni poročajo

PO DROBIŽ — V noči na 1. maj je neznanec na Trški gori vjnil v osebnih avto Kranjčanke Silve Žan. Zlomil je trikotno okence in v avtu našel 450 din. Škode je za 2.450 din.

OB GLASBO — V nedeljo, 28. aprila, dopoldne je neznan nepridiprav vjnil v stanovanjsko barako Zvoneta Hudorovca v Krvavjem Vrhu pri Črnomlju. Potem ko je razbil več stekel na oknih, se je splazil v notranjost in odnesel dva radiokasetofona. Hudorovac je na škodi za okoli 2.000 din.

NAD ZNAKE — V petek, 26. aprila, zvečer se je 20-letni V. A. iz Čurila napil, sedel na traktor in z njim poškodoval več prometnih znakov in ograjo dvorišča Kolpasana Rosalnice. Škode je za 3.000 din.

Disciplinski center ni izhod

Novomeška vlada meni, naj bi probleme mladoletnega prestopništva reševali z usklajenim delom institucij

NOVO MESTO — S poročilom občinski skupščini o svojem delu v letu 1990 je občinski sodnik za prekrške predlagal ustanovitve disciplinskega centra, v katerega bi na osnovi izrečene disciplinske ukrepe sodnika za prekrške pošiljali mlade prestopnike. Skupščina je predlog podprla, zato je potrebna ustanovitve takšnega centra proučil občinski izvršni svet. Prišel je do zaključka, da tak center ne bi ničesar rešil.

Pregled je pokazal, da je velika večina prekrškov, ki jih naredijo mladoletniki, s področja prometa, kraj, moten javnega reda in miru in drugega pa je manjši delež. V občinski vladi so prepričani, da disciplinski center ni tisto, kar bi prispevalo k zmanjševanju števila prekrškov, ki jih naredijo mladoletniki, ampak bi bilo mnogo učinkovitejše usklajeno delovanje in povezovanje med tistimi institucijami, ki se ukvarjajo z vzgojo, izobraževanjem, socialno in preventivno v cestnem prometu.

V vsaki šoli je zaposlen svetovalec delavca, ki mu je poklicna dolžnost tudi ukvarjanje z deviantnim obnašanjem mladih. Poleg tega v Novem mestu deluje tudi Posvetovalnica za starše in otroke, ki se ukvarja predvsem s problematiko motenj v vedenju in učnih težavami, za to problematiko pa imajo

TAT NA GORSKEM KOLESU

TREBNJE — V noči na 5. maj je neznan storilec izpred stanovanjske hiše Braneta Matjaža iz Biča odpeljal moško gorsko kolo, vredno 7.000 din.

Med prazniki je trikrat gorelo

Kup fižolovk, priklopnik novih gum in nevarna žarnica

NOVO MESTO — Neznan storilec je 27. aprila pri naselju Gumberk pri Otočcu zažgal dva kupa starih fižolovk. Škode tako rekoč ni. Ogenj so, da se ne bi razširil, pogasili otoki gasilci, pripeljali pa so se tudi novomeški poklicni kolegi.

Povsem drugače je bilo s škodo v Škocju pri Trebnjem. Tam je 30. aprila okoli 22. ure začel goreti priklopnik Staneta Bizjaka. Na priklopniku so bile nove gume različnih profilov. Vozilo in tovor sta v celoti zgorela, škode je za okoli 650.000 din. Vzroke požara še ugotavljajo.

Žarnica stropne svetilke, ki se je dotikala lesenega trama, je 5. maja dopoldne zanetila strop hiše Marjanec Koba iz Pristave v novomeški občini. Ogenj se je razširil na druge prostore v hiši. Požar, ki so ga pogasili novomeški poklicni gasilci, je naredil za 20.000 din škodo.

Oropala pošto v Dobrniču

Za zapahe dan potem, ko sta onesposobila poštarja in ukradla 400.000 din za pokojnine

NOVO MESTO — UNZ Novo mesto je sporočila, da sta 29. aprila letos ob 6.55 zamaskirana moška na pošti v Dobrniču pri Trebnjem oropala poštnega delavca, tako da sta ga obvladala s fizično silo in palico, ga zbila na tla in mu ukradla poštno vrečo s 400.000 dinarji, namenjenimi za izplačilo pokojnin. Pri tem sta poštarja poškodovala po glavi in rokah.

S kraja napada sta se odpeljala z neregistriranim fičkom sive

barve; avto sta zaradi okvare zapustila v vasi Podlipa in beg nadaljevala peš.

Po obsežni akciji so delavci UNZ Novomesto dan kasneje odvzeli prostost S. D. iz Stranske vasi in S. J. iz Korit. Zaradi utemeljenega suma, da sta storila opisano kaznivo dejanje, so ju privedli k preiskovalnemu sodniku temeljnega sodišča Novo mesto, ki je zoper oba odredil pripor.

O tem primeru ropa bomo še poročali.

DVAJSET LET IN MILIJONI KILOMETROV — Po dvajsetih letih se je spet zbrala generacija šoferjev, ki je leta 1971 pri Gorjancih končala prvi šestmesečni tečaj za poklicne voznike. Ob tej priložnosti so imeli v gostilni Na hribu prijetno slovesnost, kjer so nekdanji poklicni kolegi — pri Gorjancih so sedaj le še trije, deset pa jih še vedno vozi tovornjake — napravili kratko bilanco teh dveh desetletij. Milijoni kilometrov, ki so jih prevozili po cestah, jim niso mogli doživeti. Brez večjih prometnih nezgod ali poškodb so jih zmogli, kar kaže, da je bila šola, skozi katero so šli, zares dobra. (Foto: T. Jakše)

DVA MRTVA MED PREHITEVANJEM V ŠKARJE

NOVO MESTO — Nusret Jašari, zdomec iz Švice, je 1. maja ob 6.15 vozil z opel rekordom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri vasi Senturje je začel prehitevanje tovornjak. Med prehitevanjem mu je nasproti z jugom 45 pripeljal Erik Hribar iz Litije. Vozila sta silovito trčila. Na kraju nesreče sta umrla voznik Hribar in njegov sopotnik Sebastijan Majdič iz Kisovca, v novomeški bolnišnici pa so odpeljali Jašarija, njegovega sopotnika Azima Ejupija in Hribarjevega sopotnika Branka Pavliča iz Kisovca. Gmotne škode je za 260.000 din.

Poraja se novo postajališče

Do konca maja bo razgrnjen osnutek zazidalnega načrta za avtobusno postajo v Črnomlju

ČRNOMELJ — Neurejena in premajhna avtobusna postaja v Črnomlju — če bi jo sploh še lahko tako imenovali — povzroča nemalo glavnic toliko bolj, ker se na njej vsak dan ustavi več kot 110 avtobusov. Prav zato v Črnomlju že dlje časa načrtujejo gradnjo večjega postajališča, lokacija zanj pa je bila opredeljena že v urbanističnem načrtu, sprejetem leta 1979, in sicer ob načrtovani mestni obvoznici, ki naj bi potekala od železniške postaje do Čardaka po opuščeni trasi proge Črnomelj—Vrbovsko.

200 metrov te obvoznice skozi Čardak je v grobem že zgrajene. Zemljišče, na katerem naj bi stala avtobusna postaja, je sicer omejeno z obstoječo pozidavo, vendar je edino še nepozidano v mestu, poleg tega pa leži ob glavnih smereh avtobusnega prometa, ob glavni vpadnici iz ljubljanske smeri ter v bližini železniške postaje.

Seveda so urbanisti morali upoštevati predvsem omejitve prostora in smer mestne obvoznice. Promet na postaji bo organiziran krožno, imela bo osem postajnih bokov. Peron bo pokrit, nadstrešek pa se bo proti križišču z Ulico 21. oktobra spojil s objektom, v katerem bodo prostori za spremljevalce dejavnosti, kot so čakalnica, sanitarije, prometna pisarna, prodajalna vozovnic. Južni krak bo v pritličju namenjen dopolnilnim oskrbam.

POSLAL DVE GROZILNI PISMI

ČRNOMELJ — Delavci UNZ Novo mesto so 22. aprila odvzeli prostost M. S. z Vinice pri Črnomlju, ki je osumljen izsiljevanja. Svojemu sosedu z Vinice naj bi poslal dve pismi, v katerih je terjkal, naj na določeno prinese večjo vsoto mark, sicer se mu bo maščeval. Sosed je obvestil policijo, ki je izsiljevalcu nastavila past, v katero se je tudi ujel.

ODPELJAL KOZO

SEMIČ — V noči na 4. maj je nekdo iz kleti stare stanovanjske hiše Marjete Golobič v Semiču odpeljal kozo z mlađičema. Škode je za 7.450 din.

Novi most le nova prometna zanka?

Odgovor sekretariata

V članku, objavljenem v Dolenjskem listu 18. aprila pod zgornjim naslovom, je novinar T. Jakše navedel vrsto svojih pogledov na predlagano prometno ureditev, ki bo uveljavljena z odprtjem novega mostu na Loki. Za svoj prav zavstavlja celo svojo sivo brado.

Stroka ve, kaj vse bi bilo potrebno storiti (zgraditi), da bi razmere v novomeškem prometu normalizirali. Žal so ti predlogi že dobili »sivo brado«. Imamo prometno ekonomsko studijo iz leta 1978, ki je dala smernice za postopnost gradnje novomeških prometnic in obvoznic. Projekti za preustavitev Šmihelske ceste vse do izteka onkraj Šmihela so bili izdelani leta 1983. Prav tedaj tudi projekti za preložitve Partizanske ceste ob rob zdravstvenega kompleksa. O trasah novomeških obvoznic obstajajo idejne projektne rešitve.

Tokrat smo zgradili most, lani preselili avtobusno postajo, kar je vse skladno z načrtovanimi prometnimi ureditvami. En most seveda ne more rešiti vseh prometnih problemov mesta, lahko pa nekatere ublaži.

Prometna ureditev, ki je predmet novinarjeve kritike, je nastajala v kvalificiranih strokovnih krogih in je bila javno obravnavana na ravni skupnosti KS Novo mesto in na posebni javni obravnavi dne 10. aprila 1991, na kateri pa — žal — ni bilo novinarja Jakšeta, da bi prisluhnil razpravam, kako si meščani želijo razbremenjevanja prometa v mestnem jedru in urejenega parkiranja. Enosmerni kandijski most prav gotovo izloča tranzit skozi mestno jedro in ga vodi s pomočjo kažipotov preko novih mostov. Koliko zaležajo opozorilne table »dovoljeno le za lokalni promet«, pa se lahko novinar Jakše prepriča sam na Ulici talcev, ki jo navaža za zgled: ljudje mirno vozijo mimo znaka, ker so tako prej v Ločni kot preko križišča pred banko in zavornalnic.

Ljudje, kritični do svojega dela, dvomijo o optimalnosti rešitve. Prav zato je bilo ob oblikovanju predloga prometne ureditve sprejeto, da bo potrebna strokovna skupina spremljala dogajanja v prometu in ga, če bo potrebno, tudi dopolnjevala, ne misli pa ga postavljati na glavo.

SEKRETARIAT ZA VARSTVO OKOLJA IN UREJANJE PROSTORA OBČINE NOVO MESTO

Visoke kazni za zavarovanje živalstva

Plačilo škode

V Sloveniji je aprila začela veljati nova odredba o povračilu škode na divjadi, tj. škode, ki jo kdo divjadi prizade ne s protipravnim lovom oz. na kakšen drug protizakonit način. Novi predpis bolje upošteva dejstvo, da so zaradi človekovih posegov v naravo številne živalske vrste ogrožene. V nevarnosti, da izgineta, sta na primer volk in vidra. Podobno velja za ujele, ki so večinoma uvrščene v t. i. rdečo knjigo, seznam ogroženih vrst.

Odškodninski cenik za omenjeno škodo je seveda potreben, vendar bi bil še bolj smiseln, če bi se z odškodnino zbrana sredstva nalagala v poseben sklad, ki bi bil namenjen varstvu divjadi. Odškodnine se sedaj namreč plačujejo lovski organizaciji, toda veliko divjih lovcov običajno izhaja prav od tam. Po novi odredbi o povračilu škode na divjadi je potrebno plačati za povzročeno škodo za poljskega zajca in lisico 10 tisoč in za navadno neverico 5 tisoč dinarjev, za navadnega polha 500 din, za dihurja in divjega prašiča 20 tisoč, za jazbeca 15, za laboda 50, za veliko uhario in risa 100, za rjavega medveda 150 tisoč dinarjev odškodnine itd. Cene veljajo za posamezno žival. Odškodnino po tej odredbi morajo plačati tudi preparatorji, ki nimajo dokaza o legalnem ulovu divjadi.

Odškodnine so drugod po svetu precej višje od naših. Eden glavnih smotrov zaračunavanja take odškodnine je dvig ekološke zavesti.

VIKO LUSKOVEC
Šenčur

HUDA NESREČA Z MOPEDOM

KOČEVJE — 30. aprila okoli 22. ure se je zgodila na križišču v Stari Cerkvi huda prometna nesreča, v kateri sta bila hudo poškodovana štirinajstletna šolarja D. T. iz Koblarjev in H. B. iz Konca vasi. Mladoletni D. T. je z neprednostne ceste zapeljal na glavno prav takrat, ko je po prednostni cesti pripeljala z osebnim avtom 36-letna Slavka Pugelj z Brega pri Kočevju. D. T. je bil hudo poškodovan po glavi, njegov sopotnik H. B. pa si je v nesreči zlomil stegenico desne noge. Oba, prvega celo nezavestnega, so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

• Šahovski klub Milan Majcen Sevnica je organiziral 4. hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo 16 tekmovalcev. Rezultati: 1. Bojan Kuzmič (10 točk), 2. Toni Kranjec (9), 3. Predrag Lazič (8), 4. Jože Kolman (7), 5. Franc Derstvenšek (6) itd. Skupni vrstni red po letošnjih nastopih: 1. Lazič, 37 točk (4 turnirji), 2. Derstvenšek, 31 (4), 3. Kolman, 25 (4), 4. Kranjec, 19 (2), 5. Mesojedec, 16 (2) itd. Naslednji turnir bo 19. maja ob 9. uri v Domu TVD Partizan v Sevnici.

J. B.

• Na majskem zaključnem vikend-turnirju, katerega pokrovitelj je bil Informacijski inženiring Gora Kočevje, je zmagal Novomešanec Emil Luzar pred Žilevskim, Ofakom, Klobučarjem in Čukom. V tekmovalstvu za prehodni pokal »Bela trdnjava« (skupna razvrstitev) je zmagal Samo Žilevski pred Podkornikom, Malnarjem, Jurkovičem itd. Med pionirji je Mark Vesel osvojil prehodni pokal »Najboljši šahist«. Tekmovanja bodo nadaljevali septembra in pričakujejo ponoven odziv pokroviteljev.

I. S.

• V hotelu Šport na Pokljuki je bilo tridnevno šahovsko prvenstvo Slovenije za starejše pionirke in pionirje. Pri dekletih je v konkurenci 26 šahistk dosegla prvo mesto Ljubljanka Ipavčeva. Dolenjski predstavnici, Ingrid Mihelič in Marija Sterbenc iz Starega trga, sta bili tudi uspešni. Miheličeva se je z 2. mestom uvrstila na državno prvenstvo, Sterbencova je bila četrta. Med pionirji je zmagal Šoln iz Vrhnike. Najbolje uvrščeni Dolenjec je Mark Vesel iz Kočevja s 15. mestom.

-ob

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Vinko Hutar iz Metlike, ki je nastopil v Domžalah in Litiji, in novomeška tekmovalka Dušana Škedelj, ki je bila v Postojni, nista dosegla pričakovanega nastopa v finalu. Nekaj boljši vtis je z 800 podrtimi keglji naredila Milena Veber. • Izvršni odbor OKZ Novo mesto je ugotovil, da je bil prvi del sezone uspešen. Pohvalil je KD Novo mesto za uspešno organiziranje turnirja v počastitev dneva žena. Organizirali bodo strokovni seminar za sodnike in inštruktorje kegljanja. Skupščina bo 17. maja.

ŠPORTNE IGRE

NOVO MESTO — Danes se začnejo majske delavske športne igre, in sicer bo v Domu športov na Loki ob 16. uri šahovsko tekmovalje. V novomeški športni dvorani bodo ob isti uri tekme v odbojki, streljanju in metanju pikada. V soboto bodo v Domu JLA prišli na svoj račun kegljaci, 16. t.m. pa bodo tekme v malem nogometu. Na igriščih v Portovaldu bodo 21. in 23. maja teniška tekmovanja v okviru DŠI.

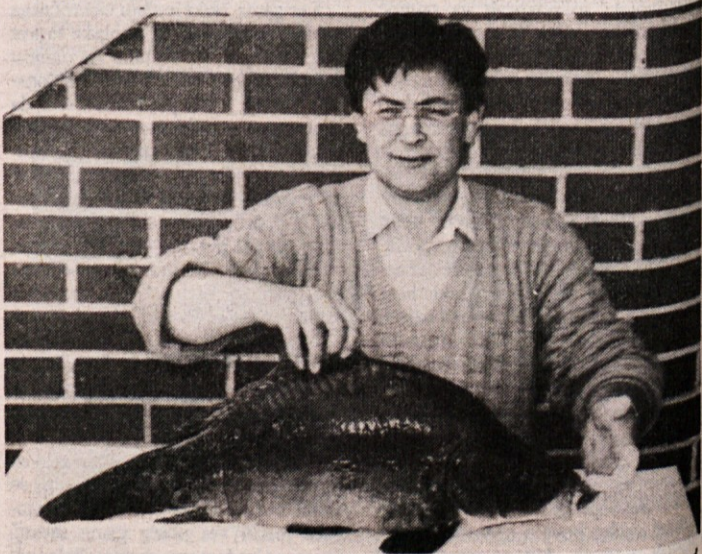
USPEH V LJUBLJANI

LJUBLJANA — Milan Eržen, tekmovalce novomeške Krke, je zmagal na 46. tradicionalni kolesarski prireditvi pod Urhom v Ljubljani, medtem ko je bil njegov klubski kolega Judež četrti. Nastopilo je prek 200 kolesarjev in kolesark. Pri ženskah sta zasedli v skupini A Krčeva in Sajčeva, članici Krke, 2. in 3. mesto.

ŠPORTNE IZ KOČEVJA IN RIBNICE

• Nogometaši Kočevja še naprej zmagujejo na tekмах v ljubljanski medobčinski ligi. Tokrat so kar s 7:1 premagali solidno enajsterico Črnuč po boljši igri, ki je navdušila zlasti po veliki učinkovitosti domačih nogometašev. S to zmago si je moštvo Kočevja praktično že zagotovilo prvo mesto in zdaj ima 32 točk, šest več kot drugouvrščena Bela krajina iz Črnomlja. Prvo mesto hkrati prinaša kvalifikacije in vstop v višji tekmovalni razred.

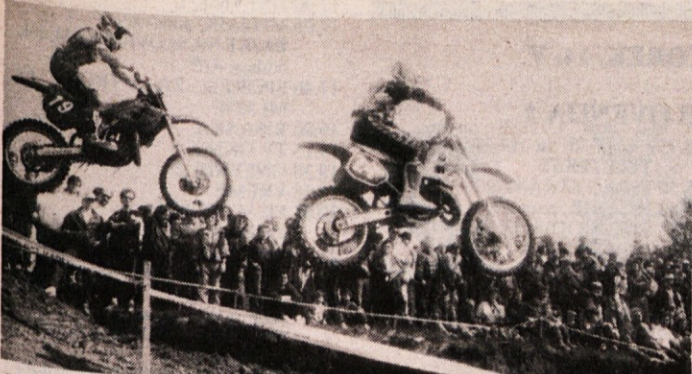
• Na majskem turnirju nogometnih ekip v Kočevju so slavili domačini, ki so v finalnem srečanju kar s 6:0 premagali moštvo Ithana. V preostalih tekmah so bili došeženi naslednji izidi: Ithan — Veterani 1:0, Kočevje — Mladinci 5:0 in Veterani — Mladinci 5:2.

REKORDEN KRAP — Kočevski ribič Miloš Praščević je 14. aprila uplenil v Rudniškem jezeru krpa, ki je meril 75 cm in bil težak 8,20 kg. Ni znano, da bi v vodah Ribiške družine Kočevje kdo uplenil doslej večjega krpa, ki bi bil stehat in izmerjen pred pričami. Po podatkih iz brošure »Ribištvo na Kočevskem« je bil doslej najtežji uplenjen krpa v Rinži tisti, ki ga je pred skoraj šestimi leti spravil na suho Franc Gregorčič in je bil dolg 65 cm in težak 8 kg. Zelo verjetno pa to nista najtežja krpa, uplenjena v teh vodah, saj prav Miloš Praščević trdi, da je predlani spravil na suho krpa, dolga 95 cm in težkega 11,10 kg, vendar takrat ni opravil meritev pred pričami. (Foto: J. Primc)

ČRPALKA SPET OBRATUJE — Med prazniki so se mnogi Brežičani razveselili prenovljene Petrolove bencinske črpalke pri stadionu, ki je bila zaradi del že od jeseni zaprta. Tačas so morali vsi vozniki svoje žejne avtomobile napajati na črpalke v Trnju, ki je bila marsikomu precej od rok, pa še na gnečo so pogosto naleleti. Na sliki: še zadnja opravila tik pred prazniki. (Foto: B. D.-G.)

LOV TUDI V ZRAKU — Še ne 18-letni Novomeščan Jure Murn (št. 19) se je na dirki izkazal z napadalno vožnjo. Svoje tekmece je lovil tudi v zraku, ko so bili skoki z motorjem dolgi tudi do 40 metrov. (Foto: J. P.)

Prvomajsko romanje na motokros

Klub Mel pripravil prvo dirko za državno prvenstvo v motokrosu — Uspeh Mežnarja in Murna — Veliko pritožb in čudno žrebanje vstopnic

DOLENJSKE TOPLICE — Na travnikih in njivah med Sušicami in Dolenjskimi Toplicami je bilo 1. maja skorajda premalo prostora za vso »pločevino« in obiskovalce, ki so jih na prvo letošnje dirko za državno prvenstvo v motokrosu privabili lep praznični dan, napet in razburljiv sport na motorjih in nenazadnje tudi nagrade, ki jih je organizator ponudil za izžrebane vstopnice. Morda so pričakovali celo manj, kot so to popoldne doživeli. Mnogi so bili sprva presenečeni, zatem navdušeni in na koncu nekateri tudi razočarani.

Ob 1.800 metrov dolgi progi z 21 skakalnici, ki je ognjeni krst doživela že v lanskem letu, se je zbralo okoli 5.000 gledalcev, ljubiteljev motokrosa iz Dolenjske, Bele krajine, prišli pa so tudi iz drugih slovenskih krajev in celo iz sosednje Hrvaške. Gledalci so že ob otvoritvi zaslušili, da ima dirka bolj posloven kot športni pridih, saj jo je otvoril kar predstavnik generalnega pokrovitelja podjetja Avtobum iz Kočevja, predsednik kluba Mel Ludvik Mežnar pa je na koncu pozdravil navzoče v imenu organizatorja. Dolenjski ljubitelji motokrosa so med 70 tekmovalci bodili le svoje tekmovalce, in ne zastoj. V kategoriji 80 cm je prek dolin, strmin in skalnic hrbalo vozil še ne 12-letni Ludvik Mežnar (sin predsednika kluba) in si po dveh vožnjah in s prvim nastopom za državno prvenstvo priboril tudi prve točke in skupno sedmo mesto. V tej kategoriji je dobro vozil tudi njegov klubski tovariš Simon Bakšič iz Straže, ki je zasedel 11. mesto, Janez Jordan pa je med 21 tekmovalci pristal na 19. mestu. V kategoriji 125 cm se je odlično izkazal tudi Novomeščan Jure Murn. Žreb mu sicer ni bil naklonjen, saj je na startu dobil najslabše mesto, z borbeno vožnjo pa je vseeno upravičil skupno 3. mesto, ki ga ima med slovenskimi motokrosisti v tej kategoriji. Po nesrečnem padcu v 2 vožnji, je v tretji vožnji pripeljal skozi cilj šesti in na koncu osvojil deveto mesto.

Rezultati — 125 cm: 1. Boštjan Kampuš AMD Karlovac, 2. Goran Goricki, 3. Silvin Veseljak (Oba Ina-Jaska) itd.

Rezultati — 80 cm: 1. Sašo Kragelj (Orehova vas), 2. Borut Koščak (Sentvid pri Stični), 3. Roman Cerar (AMD Lukovica).

Prvo državno prvenstvo bo ostalo v spominu tudi po številu pritožb, ki so jih tekmovalci in njihovi spremljevalci vložili med dirko in po njej pri strokovni komisiji. Ta je zasedala dobri dve uri, tekmovalci pa so skupaj z gledalci ves ta čas čakali na slovesno razglasitev. Obiskovalci dirke v vetru in bližajoči se noči niso želeli sredi travnikov ostati zato, da bi pozdravili prve tri na stopničkih, temveč so čakali na žrebanje vstopnic. Tako se je zgodilo, da mnogi niso držali do pričetka žrebanja, čeprav so zaradi nagrad pokupili kar 11.000 vstopnic po 100 dinarjev. Tako se je pri prvih nagradah dogodilo, da sta bila lastnika prvih dveh izžrebanih vstopnic že doma in je Avtobum juga 45 oddal šele

potem, ko so izžrebali že tretjo številko vstopnice.

Upamo, da so si športni delavci kluba Mel nabrali nekaj novih izkušenj, ki jih bodo lahko pokazali 21. julija, ko bo v Dolenjskih Toplicah dirka za republiško prvenstvo v razredu 80 in 125 cm.

J. PAVLIN

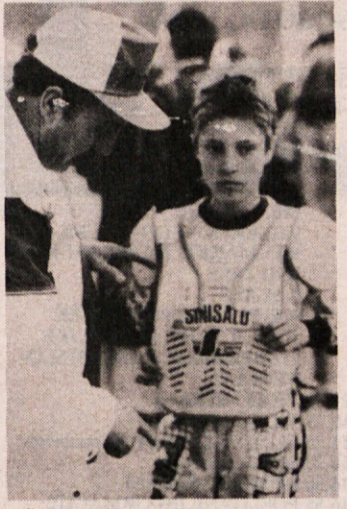
Šport

Brez »leka« proti Leku

Elan nadigrat žalcane — Igralec več ni zadoščal

NOVO MESTO — V 23. kolu SNL sta se na stadionu Bratstva in enotnosti pomerila Partizan-Hmezd in domači Elan. Na prvi zadetek so gledalci čakali kar do 44. minute, ko so Novomeščani s strelom Kostreva prišli v vodstvo. Pričakovati je bilo, da bodo elanovci v drugem delu srečanja učinkovitejši, a se je med strelce vpišal le še Plevnik in tako dosegel končni izid. Dodajmo, da je Elanovo ekipo ponovno začel trenirati Vlado Klinčarovski. Pod njegovim vodstvom je moštvo zbralo v treh srečanjih že 5 točk. Po tem kolu je še naprej vodil Slovan s 33 točkami, drugi je bil velenjski Rudar z dvema točkama zaostanka, Elan pa je bil z 21 točkami na 11. mestu. V 24. kolu SNL je Elan v gosteh meril moči z enajsterico Domžal Leka. Novomeščani so že v 9. minuti doživeli hladen tuš, saj so gostitelji nepričakovano povedli. Z izidom 1:0 sta ekipi končali prvi polčas, rezultat pa se ni spremenil do konca tekme, čeprav je Elan od 55. minute imel igralca več. Tudi po tem kolu ni sprememb na vrhu prvenstvene lestvice; Elan ostaja na 11. mestu.

M. G.

OČE IN SIN — Predsednik kluba Mel Ludvik Mežnar je imel na dirki kar precej skrbi. Prvič zato, da je dirka dobro stekla, v drugi vlogi pa je bil tudi trener in svetovalec svojemu sinu Ludviku. Napotki pred dirko so se obnesli, saj je ta 12-letni fantič v kategoriji do 80 cm v skupni razvrstitvi dosegel ugledno šesto mesto. (Foto: J. P.)

Čakaje na telovadnico

Kdo bo odgovarjal, ker semiški učenci nimajo primerne telesne vzgoje? — Bo kdaj dovolj denarja?

SEMIČ — Tukajšnja osnovna šola je bila do nedavnega celodnevna v pravem pomenu besede, v zadnjem času pa je veliko dejavnosti odpadlo, vendar pouk poteka normalno z izjemo telesne vzgoje, ki jo imajo na urniku, in sicer vsi razredi skupaj kar 47 učnih ur na teden. Toda odkar je v domu TVD partizan, kjer so imeli telovadbo, 12. decembra lani padel na tla strop, je telovadba semiških učencev močno okrnjena. Učitelji se morajo pač znajti po svoje, možnosti pa so precej pičle.

Ko je toplota, telovadijo na zunanjem igrišču, čeprav se ne morejo vzdržati vsi razredi, »privoščijo« pa si lahko le atletiko in športne igre, kar ni ravno po učnem načrtu. Drugače pa gledajo športne filme, poslušajo zdravstvena predavanja, medtem ko telovadijo, predvsem v starem delu šolskega poslopja, ne morejo, saj se trese vsa šola.

»Zavedamo se, da denarja za gradnjo naše telovadnice ni, vendar pa se hkrati ne moremo sprijazniti s tem, da nam govori, naj pač počakamo na boljše čase. Na črnomajski občini si sicer prizadevajo, da bi dobili denar z republike, nam pa je naročeno, naj pripravljamo projekte, da bi lahko, ko bo priložnost, takoj začeli graditi,« pravi Barbara Fir, ki je postala ravnateljica semiške šole šele pred dobrima dvema mesecema. Vendar zatrjuje, da bo nadaljevala s prizadevanji za novo telovadnico, ki jih je zastavila prejšnja ravnateljica. »Slišati je tudi drugo možnost, da bi le obnovili Partizanov dom, vprašanje pa je, kaj bi se bolj splačalo, adaptacija ali novogradnja. V domu bi namreč še vedno primanjkovalo prostora za 20 ur pouka telovadbe na teden, bojimo pa se tudi, da potem še dolgo časa ne bi prišli do svoje telovadnice. Povrh tega v projektu ni le te-

lovadnica, ampak so tudi učilnice, ki jih nujno potrebujemo.«

Firova priznava, da se bojijo novega šolskega leta, saj ne vedo, kako organizirati pouk, ko ne bo ne nove ne stare telovadnice. »Sedanja generacija otrok bomo zamenjali, kar se tiče telovadbe. In kdo bo za to odgovarjal?« se sprašuje ravnateljica. Sicer priznava, da starši podpirajo šolo v njenim prizadevanjih, pomagali pa bi lahko le s samoprispevkom. »Prav tako pa si gradbeni odbor med drugim prizadeva, da se na naš problem ne bi pozabilo ali da ne bi morda kdo pomislil, da smo se sprijaznili s tem, da nimamo telovadnice. Nismo se in se tudi ne moremo,« pravi odločno Firova.

M. B.-J.

Barbara Fir

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

roket

II. ZVEZDA LIGA, ženske, 24. KOLO: MODEA ŠPARTA — OPREMA 25:18 (11:7)

Opredela: Stefanjšin, Lindič, Guštin 3, Vuk, Križmanič 1, Jerič 10, Kersnič, Petek 2, Jerič — Benčina 2, Klančar.

LESTVICA: 1. Modeta Šparta 46, 2. MTČ 41... 9. Oprema Kočevje, 12. Burja Centrocoop, 13. Lokomotiva 0.

SRL, moški, 23. KOLO: JADRAN — INLES RIKO 26:25 (14:12)

Inles Riko: Lapajne, Djokić 5, Šilc 3, Pajnič, Mikić 5, Lesar 8, Tomšič 3, Fajdiga 1, Jakšič, Škoper.

KRŠKO — VELIKA NEDELJA 22:12 (12:8)

Krško: Brodnik, Kekić 2, Iskra 7, Voglar 7, Martinčič 2, Rakar, Vrtovšek, Urbanč 2, Kozinc, Keže 2, Kováč.

DOBOVA AFP — ORMOŽ 19:25 (7:10)

Dobova AFP: Jurkas, I. Deržić 1, S. Deržić 5, Žibert 1, Starc 1, B. Levčev 6, Večerič 4, Vašcer 1, Černoga, Kranjc, Bratanič, Škofca.

SRL, moški, 24. KOLO: INLES RIKO — EMENS DOL 30:21 (19:5)

Inles Riko: Lapajne, Djokić 5, Šilc 2, Pajnič 1, Mihelič 5, Lesar 5, Tomšič 6, Fajdiga, Škoper, Marolt 1, Jakšič 5, Abram 1.

SEŠIR — DOBOVA 21:29 (13:13)

Dobova: Jurkas, Vašcer S. Deržić 6, Starc 3, I. Deržić 12, Žibert 1, Glasar 3, Černoga, Levčev 4, Polovič.

DRAVA — KRŠKO 30:17 (16:7)

Krško: Imperl, Rakar, Iskra 4, Voglar 5, Martinčič 2, Vrtovšek 2, Urbanč 4, Kozinc, Keže, Brodnik.

LESTVICA: 1. STT Rudar 41, 2. Pomurka Bakovci 39, 3. Inles Riko 37... 9. Dobova 20... 13. Krško 11, 14. Emens Dol 0.

Pari prihodnjega kola: Dobova — STT Rudar, Predvdor — Inles Riko, Jadran — Krško.

nogomet

SNL, 23. KOLO: ELAN — PARTIZAN HMEZAD 2:0 (1:0)

Strelca: 1:0 Kostrev (v 44. minuti), 2:0 Plevnik (82 min).

Elan: Črv, A. Primc, Kobe, Pavlin, Kramar, V. Primc, Horvat (Kolenc), B. Mesojedec, Plevnik, Bracović (S. Mesojedec), Kostrev (Markovič).

SNL, 24. KOLO: DOMŽALE — ELAN 1:0 (1:0)

Elan: Črv, A. Primc, Kobe (Bracović), Kramar, Pavlin, V. Primc, Milanović, B. Mesojedec, Horvat (S. Mesojedec), Plevnik, Kostrev.

LESTVICA: 1. Slovan 33, 2. Rudar (V) 33, 3. Ljubljana 30... 11. Elan (-2) 21, 12. Mura 21 itd.

Pari prihodnjega kola: Partizan Hmezd — Vozla, Ljubljana Domžale, Elan — Jadran Lama itd.

Podmladek obeta

Pogovor s predsednikom občinske strelske zveze v Sevnici

SEVNICA — V sevnški občinski strelski zvezi, ki jo od leta 1984 vodi Mirko Ognjenović, je devet strelskih družen z 277 strelci. Strelske družine Blanca, Boštanj, Heraj Marok, Kopitar, Kovinar, Lisca in Stilles so bolj ali manj organizacijsko in tekmovalno trdne in uspešne, medtem ko je delo žal zamrlo v SD Metalna in Krmelju in v SD Jutrjanjka.

»Delujemo v okviru občinske športne zveze, saj je tudi strelstvo šport, kar dolgo nekaterim ni bilo najbolj jasno. Zda dobimo tudi nekaj več denarja za delo. Vesel sem, da dosegamo vsako leto boljše rezultate, kar je nedvomno posledica načrtnega strokovnega dela. Priborili smo si, da je strelstvo v občini med prioriteta na 2. mestu za rokometom. Že pred kakimi petimi leti smo kupili večjo količino orožja oz. opreme. Oprema je še dobra. Je pa bila vsa ta leta Jugoslavija nekaj posebnega, ker je imela le nacionalni program, čigar cilj je množičnost, za to pa seveda ni bila potrebna vrhunska kakovost orožja. Čehi so pravzaprav puške Anschütz 335 delali le še za nas! Pred kratkim pa smo začeli nabavljati še orožje za t.i. mednarodni program. Že nekaj let se namreč zavzemamo, da se nacionalni in mednarodni program poenotita. Povedati je treba, da so se z uvedbo 1., 2. in 3. lige v Sloveniji na splošno rezultati zelo izboljšali, in če je sprva še zadoščala vadba enkrat na teden, je zdaj že povsem normalno, da morajo tekmovalci prihajati na strelišče dvakrat in tudi trikrat na teden. Za boljše telesno vzdržljivost pa se ukvarjajo še z drugimi športi oz. rekreacijo, kot so kolesarjenje, rokomet in namizni tenis. Veliko število strel-

cev gre skozi oblike usposabljanja in že pri pionirjih je izredno velik osip. Tisti, ki ostanejo, tudi nekaj dosežejo,« pravi predsednik Ognjenović.

Med pionirji je veliko talentov. Iz teh vrst se vzpenjajo k samemu vrhu našega strelstva obetavni mladinci Boštjan Škrlec, Jani Hrovat in Danilo Petrin iz SD heroja Maroka, kjer je Ognjenović predsednik SD in trener. Omenjena trojka je bila lani na republiškem prvenstvu druga, na nedavnem državnem prvenstvu pa je osvojila 4. mesto. V ta krog najobetavnejših strelcev v sevnški občini je gotovo treba uvrstiti še Boštjana Karliča iz Boštanj in Matejo Mešček z Blance. Mimogrede: Ognjenović, ki je zaposlen na občinskem štabu za teritorialno obrambo v Sevnici, je ne le dober trener, temveč tudi odlični strelci. Z značilno puško je že osvojil zlato puščico v Posavju, ko pa so se nedavno pomerili z novo jurišno puško SAR 80 slovenski teritorialci, je dosegel najboljši rezultat.

P. PERC

Mirko Ognjenović

V Wildonu z »Avstrijci«

Sezona konjskih dirk — 19. maja Šentjernej

ŠENTJERNEJ, KRŠKO — V nedeljo ob 15. uri bo na hipodromu v avstrijskem Wildonu velika konjeniška prireditve, ki se je bodo udeležili tudi tekmovalci iz Šentjerneja. Jernej Narat, Vlado Kovač, Slavko Franko in Rudi Govek bodo na dirki, ki velja za nastop v okviru tekmovalnega Alpe-Adria, zastopali Slovenijo. Šentjernejčani, ki bodo v nedeljo vozili z izžrebanimi avstrijskimi konji, so letos že dosegli nekaj uspehov. Na dirkah v Ljutomeru so izmed vseh gostujočih tekmovalcev v edini oni »vzeli« zmago domačinom. Martin Križmanič s Pantom se je s časom 1,23,3 uvrstil med najhitrejšje voznike. Pevidēja pod vajetmi Slavka Antončiča je bila s časom 1,32,2 tretja.

V zadnjem kolu pa so ribniški rokometali premagali na svojem igrišču zadnje uvrščeno ekipo Emens Dol in tako še vedno ostajajo v konkurenci za drugo mesto. Kot zanimivost tega srečanja lahko omenimo, da je tekmo obiskalo samo 15 gledalcev. Igralci Dobove so v 23. kolu na domačem terenu v tekmi z Ormožem morali priznati poraz. Verjetno sta k temu prispevala tudi odsotnost odličnega Glasarja in neborbenost dobovskega moštva. Vtis je popravilo v naslednjem kolu z visoko zmago v gosteh pri Seširju, ko so vodili skoraj v celotnem srečanju. Da razlika v golih ni bila še večja, gre zahvala zanesljivemu škofojloškemu vratarju Maroltu. Krški rokometarji so po zmagi v 23. kolu,

Jadran prekinil odlično serijo

Za poraz Inlesa Rika v Sežani krivi tudi sodniki — Oprema dosegla cilj

Vrste odličnih spomladanskih rezultatov rokometarjev Inlesa Rika iz Ribnice je bilo konec v Sežani, kjer je na tekmi 23. kola prve republiške lige Ribničani porazil domači Jadran. Svoj delež so k porazu prispevali tudi sodniki, ki so, milo rečeno, sodili na škodo gostujoče ekipe.

V zadnjem kolu pa so ribniški rokometali premagali na svojem igrišču zadnje uvrščeno ekipo Emens Dol in tako še vedno ostajajo v konkurenci za drugo mesto. Kot zanimivost tega srečanja lahko omenimo, da je tekmo obiskalo samo 15 gledalcev. Igralci Dobove so v 23. kolu na domačem terenu v tekmi z Ormožem morali priznati poraz. Verjetno sta k temu prispevala tudi odsotnost odličnega Glasarja in neborbenost dobovskega moštva. Vtis je popravilo v naslednjem kolu z visoko zmago v gosteh pri Seširju, ko so vodili skoraj v celotnem srečanju. Da razlika v golih ni bila še večja, gre zahvala zanesljivemu škofojloškemu vratarju Maroltu. Krški rokometarji so po zmagi v 23. kolu,

Št. 19 (2177) 9. maja 1991

SPECIALNA OLIMPIADA

NOVO MESTO — V Bruslju poteka specialna športna olimpiada duševno prizadetih oseb. Med 6 slovenskih udeležencev nastopajo tudi Boštjan Hočevar in Srečko Gazvoda iz Delavnic pod posebnimi pogoji Novo mesto ter Erika Špehar in Franci Lakner iz DPP Črnomelj. Vsi tekmujejo v atletiki. Duševno prizadete osebe na Dolenjskem in v Beli krajini, vključene v delavnice pod posebnimi pogoji, so deležne čedalje intenzivnejše skrbi na športnem področju. Dolenjske delavnice pod posebnimi pogoji se vsako leto srečujejo na športnodružni prireditvi in se na ta način vključujejo v mednarodno gibanje specialne olimpiade. Stroške tokratne udeležbe na športnih igrah v Belgiji krijejo med drugimi Krka, tovarna zdravi Novo mesto, in Pletiljstvo Gerbec iz Metlike.

T. JAKŠE

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 10. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.10 in 14.35 — 1.15 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
KLOBUK KLOBUK
VELIKI ZASUK, ponovitev 3. de-
la franc. nadalj.
14.50 VIDEO STRANI
15.00 SVET NA ZASLONU, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 HČI MORSKIH VALOV,
norveška nadalj., 2/6
18.50 NOVOŠTI ZALOŽB
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 IZGUBLJENI SVETOV, IZGI-
NULA ŽIVLJENJA, angl. po-
ljudnoznan. serija, 2/4
21.05 HEROJI, avstralska nadalj., 4/4
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 SOVA:
DRAGI JOHN, amer. naniz.,
12/23
PLEVEL, amer. franc. film
1.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Maribor — 19.00 Domači ansambli: Pu-
gelj, Vesna in Nagelj (ponovitev) — 19.30
Dnevnik — 20.00 Zarišče — 20.30 Moš-
ki cerkveni zbor iz Moskve — 21.25 Ko-
lesarska dirka Alpe-Jadran — 21.45 Sate-
litski programi — 22.30 Yutel — 23.30
Satelitski programi

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Živeti kakor vsi normalni ljudje — 10.00
Šolski program — 12.00 Poročila —
12.10 Video strani — 12.20 Živi ogenj
(amer. film) — 14.10 Culico na rame —
15.10 Pagliacci (opera) — 16.30 Video
strani — 16.35 Poročila — 16.40 TV ko-
ledar — 16.50 Pokličimo 93 — 17.00 Iz
vašega čtiva: Dragutin Domjanič —
17.30 Živeti kakor vsi normalni ljudje
(2/8) — 18.00 Hrvaška danes — 18.45

Polna hiša (amer. naniz.) — 19.10 Risan-
ka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Matere,
hčere in ljubimci (ameriški film) — 21.35
Duoptrija — 22.25 Dnevnik 2 — 22.45
Ekran brez okvira — 0.15 Yutel — 1.15
Poročila

SOBOTA, 11. V.

SLOVENIJA 1

8.00 — 11.40 in 15.10 — 1.25 TELE-
TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 TV MOZAIK
8.30 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 12. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 MARKO NA BELEM KO-
NJU JAŠE
9.25 ALF
9.50 PERISKOPOV RAČEK
10.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.00 PESEM PORABSKIH SLO-
VENCEV
11.30 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 FLUID: GRAMMY 90, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 ŽABJE SANJE, avstralski film
18.35 EOP VIDEO STRANI
19.00 ŽE VESTE?
19.00 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 KRIZKRAŽ
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
NA ZDRAVJE!, amer. naniz.,
11/30
TWIN PEAKS, amer. nadalj.,
17/21
ZA LEPO ŽIVLJENJE, franc.
film
1.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.55 Domžale: Mednarodni teniški turnir
(prenos) — 15.00 Videonoč (ponovi-
tev) — 19.00 Muppet show — 19.30
Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice:
Obracun v velikem mestu (amer. film)
— 21.50 Mednarodni teniški turnir (po-
snetek iz Domžal) — 23.20 Yutel — 0.15
Satelitski programi

HTV 1

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Spored za otroke — 10.00 Izbor šolskega
programa — 11.30 Divji svet živali
— 12.00 Besede, besede — 13.45 Pircien
in roža (poljski mlad. film) — 15.15 Mik-
ser M (zabavna oddaja) — 16.00 Doku-
mentarni film — 16.15 Narodna glasba
— 16.45 Sedmi čut — 16.55 Poročila
— 17.30 TV teden — 17.45 TV razstava
— 18.00 Vrnitev na otok zakladov (TV
nadalj., 4/10) — 18.55 Denver, poslednji
dinozaver (amer. risana serija) — 19.30
Dnevnik 1 — 20.00 Pogovor tedna
— 20.15 Črni mesec (amer. film) — 22.05
Izseljena Hrvaška — 22.35 Dnevnik 2
— 22.55 Športna sobota — 23.15 Fluid
(zabavnoglasbena oddaja) — 0.00 Yutel
— 0.55 Poročila

NEDELJA, 12. V.

SLOVENIJA 1

8.15 — 12.05 in 13.00 — 23.45
TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ZAV
HČI MORSKIH VALOV, nor-
veška nadalj., 2/6
10.15 V ZNAMENJU ZVEZD, nemška
dok. serija, 10/12
10.45 MUPPET SHOW, ponovitev
11.10 VIDEO MEH
11.40 OBZORJA DUHA
12.00 VIDEO STRANI
13.15 VIDEO STRANI
13.25 IZBOR PESMI ZA EVROVIZI-
JO 91, skrajšan posnetek
14.40 SAGA O FORSYTHIH, nadalj.,
17/26
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 ZELENI OGENJ, amer. film
18.45 EP VIDEO STRANI
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 POSEL JE POSEL, slovenska na-
niz., 6/6
20.35 EPP
20.40 ZDRAVO
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 SOVA:
KREMLJI IN PRASKE, amer.
naniz., 11/16
NA POTIK MAVRICI, kanadska
nadalj., 2/14
23.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 12.55 Domžale: teniški turnir;
14.00 EP v boks; 12.00 Grobnik: moto
dirke za EP; 15.10 Monte Carlo: F-1 za
VN Monaca 12.55 Športno popoldne —
19.30 Dnevnik — 20.00 Bajke na Sloven-
skem (dok. oddaja 5/5) — 20.30 Ciklus
filmov R. W. Fassbinderja: Zakon Marije
Braun (nemški film) — 22.25 Posnetek
boks — 23.25 Športni pregled — 0.10
Yutel

HTV 1

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00
Nedeljsko dopoldne za otroke 10.00 Split:
Srečanje katoliške mladine — 12.00
Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila —
13.05 Serijski film — 13.55 Družinska
oddaja — 14.25 Nedeljsko popoldne —
18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča —
19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Humoristična
serija — 21.35 Poljudnoznanstvena serija
— 21.50 Dnevnik 2 — 22.10 Glasbena
oddaja — 23.10 Športni pregled — 23.55
Yutel

PONEDELJEK, 13. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 14.45 — 0.25 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.45 VIDEO STRANI
15.00 VIDEO STRANI
15.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 URA RESNICE, nemška drama
21.10 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3
22.20 400 LET SLOVENSKE GLAS-
BE, 17. oddaja
23.05 SOVA:
GLEDALIŠČE RAYA BRADBURYJA,
angl. naniz., 4/6
NA POTIK MAVRICI, kanadska
nadalj., 3/14
0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po
sledh napredka — 21.00 Sedma steza
(športna oddaja) — 21.20 Omizje — ...
Yutel

Slovenija
Moja dežela.

TOREK, 14. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.25 in 14.40 — 23.35
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 ŠOLSKA TV
ZEMLJEPISE POSEBNOSTI,
13/14
10.55 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 14. lekcija
11.20 SEDMA STEZA
11.40 OSMI DAN
12.25 OMIZJE
14.55 VIDEO STRANI
15.05 MOZAIK, ponovitev
ANGLEŠČINA - FOLLOW ME,
14. lekcija
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK - ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 IME MI JE STEVEN, amer. na-
dalj., 1/4
20.55 NOVOŠTI ZALOŽB
21.05 MEDNARODNA OBZORJA:
ALBANJA
21.50 DNEVNIK 3, VREME
22.10 SOVA:
ČRNI GAD, angl. naniz., 4/6
NA POTIK MAVRICI, kanadska
nadalj., 4/6
23.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
2 Koper — 19.00 Zvočnost slovenskih
pokraj: Gorenjske — 19.30 Dnevnik —
20.00 Zarišče — 20.30 Žrebanje lota —
20.35 Umetniški večer: David Lean: Živ-
ljenje za film (amer. dok. film) — 22.25
Yutel

SREDA, 15. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.50 in 15.05 — 0.35 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 ŽIV ZAV
9.55 Ž. Petan: DACHAUSKI
PROCESI, MGL
10.55 IME MI JE STEVEN, amer. na-
dalj., 1/4
14.50 MEDNARODNA OBZORJA:
ALBANJA
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
BAJKENA SLOVENSKEM, dok.
oddaja, 4/5
17.40 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
TATTOVI MILA, italijanski film
21.35 MARLBORO MUSIC SHOW
22.20 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA:
ALF, amer. naniz., 37/38
NA POTIK MAVRICI, kanadska
nadalj., 5/14
V ZNAMENJU ZVEZD, nemška
dok. serija, 11/12
0.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 18.30 Slo-
venci v zamejstvu — 19.00 Studio Maribor
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Športna sredi-
— 22.20 Svet poroč — 23.05 Yutel

ČETRTEK, 16. V.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 15.05 — 23.50
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
10.45 VIDEO STRANI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 MOZAIK, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
17.05 ČAS NEGOTOVOSTI, dok.
serija, 5/7
18.00 ...
18.30 EP VIDEO STRANI
18.35 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 VELIKI ZASUK, franc. nadalj.,
4/8
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
23.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Za-
rišče — 20.30 Skozi hudičeva vrata (angl.
dok. oddaja, 1/3) — 21.00 Mali koncert
— 21.15 Večerni gost: Mira Omerzel
— 22.00 Retrospektiva jugoslo-
vanskega filma: retrospektiva filmov Jo-
žeta Babiča - V spopadu (bosanski film)
— 23.35 Yutel

ZOPET VAS PRESENEČA

KOLPA
d.d. Metlika

vam v svojem salonu v Rosalnicah 5 pri Metliki nudi kopalniški
program **kolpa-san** in program kuhinjskih korit **kolpa-ker**

IN KERAMIČNE PLOŠČICE
v času od 29. 4. — 18. 5. 1991

- z 20% popustom za takojšnje plačilo ali
- na obročno brezobrestno odplačevanje 1 + 2

Ne glede na obliko plačila pa vam nudimo še
DODATNE UGODNOSTI:

- za vse redne programe 5%
- za proizvode II. kvalitete 25%
- za opuščene programe KOLPA.SAN 40%
- za izvozne programe KOLPA.SAN in KOLPA.KER 40%

KOLPA d.d. Metlika
Rosalnice 5
tel. 068/58-292, 58-273
fax 068/58-180

Salon je odprt
vsak dan od 8. — 16. ure
ob sobotah od 8. — 12. ure

JELOVICA

nudi od 1. maja dalje

IZREDNI POPUST
za predplačilo
NA STARE CENE

30%

- vezana okna JELOBOR
- polkna s fiksnimi lamelami

15%

- okna TERMOTON
- vrata
- senčila
- montažne stene

UGODNO POSOJILLO 1 + 4
BREZPLAČEN PREVOZ do 100 km
(nakup nad 25.000 din)
ORGANIZIRANA MONTAŽA

PRESENEČENJE
pri nakupu nad 50.000 din

JELOVICA Kidričeva 58, 64220 ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 631-241, fax: (064) 632-261

INFORMACIJE IN PRODAJA:

JELOVICA — PREDSTAVNIŠTVO NOVO MESTO, OB POTOKU 5
(V GOTNI VASI), TELEFON: 068/22-772
DELOVNI ČAS: OD 8. DO 16. URE IN
1. IN 3. SOBOTO V MESECU OD 8. DO 12. URE

S časopisi je večkrat tako.

Stvarnost postaja grozljiva. Tudi zato, ker jo tako delajo časopisi.
Od 14. maja naprej bo vse drugače.

ŠIPAD

— BLAGOVNA znamka, ki združuje 64 proizvajalcev kvalitetnega pohištva

Da bi še bolj izboljšali ponudbo pohištva v vašem kraju, smo zainteresirani za zakup ali najem poslovnega prostora v ožjem središču Maribora, Murske Sobote, Novega mesta in Jesenic.

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- da imate v lasti ali najemu prodajni prostor nad 80 m²
- da imate skladišče nad 200 m²
- da ste sposobni nuditi ob naši stalni pomoči kvalitetno in prijazno postrežbo
- da ne priznate omejitev zasluga, ki se vam nudi s prodajo pohištva širokega asortimana

Zainteresirani lastniki poslovnega prostora (družbeni in zasebni sektor) lahko pošljejo ponudbo na naslov:

ŠIPAD
Komerc

OUR -NAMJEŠTAJ-
SARAJEVO

PREDSTAVNIŠTVO Ljubljana
C. Ljubljanske brigade 9
61000 LJUBLJANA
Telefon: (061) 575-604
Telefax: (061) 571-639

IKI

GLOBOKO p.o.

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO

vam nudi pod ugodnimi pogoji:

- gradbeni material
- stavbno pohištvo
- inštalacijski material
- profilna železa
- peči za centralno ogrevanje
- bakreno in pocinkano pločevino
- barve in lake
- kmetijske stroje
- umetna gnojila in škropiva.

V času od 25. 4. 1991 do 25. 5. 1991 nudimo 5% popusta za gotovino in člane stanovanjskih zadrug za nakup nad 2.000,00 din.

Za stranke poslujejo vsak dan od 7. — 19. ure, v soboto pa od 7. — 13. ure.

OBIŠČITE NAS!

grafika

Novo mesto p.o.
Glavni trg 24, Novo mesto

A0

Na podlagi 35. in 36. člena statuta podjetja

razpisna komisija objavlja prosta dela

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidati za direktorja morajo poleg zakonskih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo,
- da imajo 5 let delovnih izkušenj na vodstvenih mestih,
- da imajo organizacijske in druge sposobnosti za uspešno gospodarjenje,
- da predložijo program razvoja podjetja za mandatno obdobje.

Mandat traja 4 leta.

Rok za prijavo kandidatov na razpis je 30 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po odločitvi zbora delavcev.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati na gornji naslov s pripisom: ZA RAZPISNO KOMISIJO.

Komisija za medsebojna razmerja delavcev podjetja

AGROIND. VIPAVA

objavlja
prosta dela

KMETIJSTVO VIPAVA
Agroind.
VIPAVA
p.o. Vipava

ZASTOPNIKA ZA PRODAJO VIN ZA PODROČJE MESTA ZAGREB IN OKOLICE

Pogoji:

- višja ali srednja šola ekonomske ali komercialne smeri
- 2 leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, s 6-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Kmetijstvo Vipava, Agroind. Vipava, Vinarska c. 5, 65271 Vipava.

REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE METLIKA KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN ADMINISTRATIVNE ZADEVE

razpisuje
prosta dela in naloge

DIREKTORJA DOMA POČITKA METLIKA

Kandidati morajo za sklenitev delovnega razmerja poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. da imajo najmanj višjo strokovno izobrazbo socialne, zdravstvene ali podobne smeri,
2. da imajo najmanj 5-letne delovne izkušnje na področju opravljanja vodilnih ali vodstvenih del v tovrstnih ustanovah,
3. da predložijo program razvoja doma.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 15 dneh po dnevu razpisa na naslov: Sob Metlika, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

O imenovanju bomo kandidate obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

AMF d.o.o.

PODJETJE ZA PROIZVODNJO,
MONTAŽO IN TRGOVINO

UGODNO! INDIVIDUALNI SATELITSKI SISTEMI

Sprejemnik PACE SS 6060, LNB »MIT« 1,3 dB,
80 cm parabola.

Posebne cene za trgovine in monterje!

Garancija 12 mes., servis zagotovljen!

Inf.: AMF d.o.o., Verje 70, Medvode

tel.: 061/621-498, 555-267 • 068/64-110

DANA

Zahladnica pristnih okusov

DANA, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija p.o. Mirna,

objavlja prosto delovno mesto

vodje nabave

Pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe agronomske, živilske ali ekonomske smeri;
- 3 leta delovnih izkušenj na komercialnih poslih;
- vozniki izpit B-kategorije.

Pričakujemo prijave sposobnih, dinamičnih strokovnih ljudi, ki so se pripravljene vključiti v naš kolektiv.

Kandidati imajo možnost pridobiti stanovanje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: »DANA«, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija p.o. Mirna, 68233 MIRNA. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

M

Mercator – Mednarodna trgovina, d.d.

Ljubljana, Titova 137

VABI K SODELOVANJU:

KV kuharje
KV slaščičarje
KV natakarje

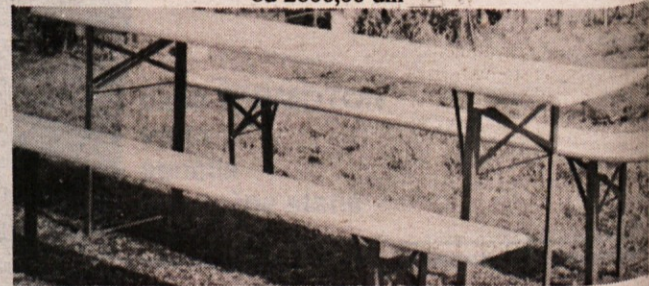
Zaželjene so večletne delovne izkušnje ter obvezno znanje tujega jezika. Primerne kandidate bomo zaposlili v naših delovnih enotah v tujini. Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na gornji naslov v roku 8 dni.

NOVO NOVO

»ZLOŽLJIVA VRTNA GARNITURA«

po zelo ugodni ceni

od 2600,00 din

— dimenzija mize 220 x 50 cm

— dimenzija klopi 220 x 25 cm

Informacije in vplačila:

»TIPS« KRŠKO MDB 15

☎ 0608/21-463 in 21-367

zavarovalnica tilia d.d.
ново mesto

*Naša poslovnost, znanje, sodobna organiziranost
in skoraj stoletna tradicija so najboljše jamstvo.*

TILIA — ime prijazne usode

ZAHVALA

V 93. letu se je od nas poslovila naša draga mama, stara mama in babica

ANA MORAVEC

iz Zemlja 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala tudi pevkam za občuteno zapete pesmi.

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

Ljubil svojo si družino, ljubil zemljo si in dom, ostala grenka nam je bolečina, ko odšel si v večni dom.

JULIJU MATEKOVIČU

Boleč je spomin na 4. maj, ko mineva prvo žalostno in tiho leto, ko si nas tako nepričakovano in prežgodaj zapustil, ljubi in skrbni mož, ate in stari ata. Hvala vsem, ki prinašate cvetje, prižigate svečke ter stojite ob njegovem grobu in ga imate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi tvoji

ZAHVALA

Me stisnil Bog je na srce ko dete nedolžno in srečno in prosil Boga sem goreče, da tam počival bi večno.

V 83. letu je odšel naš ate

TONE MUHIČ

iz Malega Podljubna

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili v oporo v težkih trenutkih, ga zasuli s cvetjem in se mu poslednjič poklonili ob odprtem grobu. Posebno se zahvaljujemo gospodu kaplanu za ganljive besede in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsi, ki ga imamo radi

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nenadni izgubi našega očeta

JAKOBA MAHNETA

z Uršnih sel 104

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem ter kolektivoma M—Standard in GIP Pionir iz Novega mesta za izraženo sožalje, darovano cvetje in pomoč, govornikoma za poslovilne besede in GD Uršna sela za ganljive besede in opravljen obred. Iskrena hvala vsem, ki ste ga spoštovali in pospremili ob njegovem odhodu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ljubezen, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje.

V 61. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

JOŽE STRUNA

z Verduna pri Uršnih selih 15

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali vence, cvetje, sveče, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni družini Samida za nesebično pomoč, nevrološkemu oddelku bolnišnice v Novem mestu, ZB Uršna sela in DO Gorjanci iz Straže. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Fani, otroci Marjan, Nada in Zdravko z družinami

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustil naš dragi in skrbni oče, dedek in pradedek

MATIJA SLAK

z Jordankala 4 pri Mirni Peči

Ob tej boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo vaščanom za požrtvovalno pomoč, župniku za lep obred, pevcem Fantom s Praprotna za zapete pesmi ter gostilni Novljan.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta, sina, brata in strica

JOŽETA PAVLAKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala govornikoma Jožetu in Ivanu Starešiniču za poslovilne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu. Zahvaljujemo se GD Preloka, Konfekciji Novoteks Vinica, IMV Črnomelj, Komunalnemu podjetju Črnomelj za podarjene vence in izrečeno sožalje. Prisrčna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Marija, sinova Marjan in Jože z družino, oče in vsi ostali

V SPOMIN

8. maja bo minilo leto žalosti, odkar je po teški bolezni tiho odšel k večnemu počitku moj dragi in dobri mož

VINKO VENGLJEŠ

Kapele pri Brežicah

Le grob tvoj so naša srečanja s teboj, Vinko; radi te obiskujemo vsi, ki za teboj žalujemo.

Žena Marija in sorodniki

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ANGELA ŽAGAR

roj. FLAJNIK, iz Sečjega sela pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo osebju ZD Vinica, kolektivu OŠ Vinica, govornici in g. župniku za opravljen obred. Posebno se zahvaljujemo dobrim sosedom za skrb in pomoč v težkih trenutkih.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla, niti roke nam podala, smrti te vzela je prerano, v srcih naših boš ostala.

Nepričakovano nas je zapustila naša draga mama, teta, tašča, babica in prababica

MARIJA KOSTREVC

iz Dednje vasi 31 pri Pišecah

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili k večnemu počitku. Iskreno se zahvaljujemo pevcem DU Brežice, g. Marjanci Ogorevc za poslovilne besede, Društvu upokojencev Sentjerne. Vsem še enkrat iskrena zahvala!

Žalujoci: vsi njeni

Šentjerne, Tišina, Grosuplje, Brežice, Cerknica, Novo mesto

V SPOMIN

Minilo leto je že dni, ko tebe, dragi ate, več med nami ni, minilo bo še mnogo let, a spomin nate bo ostal za vedno svež.

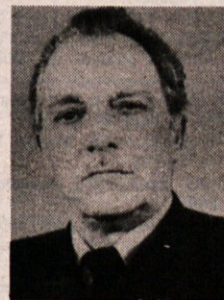
Minilo je žalostno leto, kar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ate, stari ate, tast in stric

STANKO ZAVRŠNIK

iz Gradaca

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi očeta, dedka, brata in strica

FRANCA KOGOJA

iz Dolenjskih Toplic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste počastili spomin nanj in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo borcem Jurišnega bataljona XXXI. divizije, lovcem LD Dolenjske Toplice, Društvu ZSAM Gorjanci Straža ter družinama Potočar in Kužnik iz Stare Cerkve pri Kočevju, ki so nam v težkih trenutkih še posebej pomagali

Žalujoci: sin Milan, hčerke Dora, Zmaga in Meta z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

Po težki bolezni nas je v 79. letu zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

ANA MURN

roj. Trlep z Rdečega Kala pri Dobrniču

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in ostalim vaščanom, prijateljem, znancem in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence in našo drago mamo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Humarju, kolektivu Trimo Trebnje, Metalka Ljubljana, pevcem in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Vsem, ki ste imeli radi našo drago mamo, staro mamo, taščo, sestro, teto in botro

FRANČIŠKO GOLE

iz Vel. Bučne vasi 10

nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, hvala. Iskrena hvala vsemu zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu za vso skrb in nego v času njene bolezni. Hvala tov. Potočarju za poslovilne besede in g. Virantu za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustila naša draga sestra in teta

ANICA KLEMENČIČ

iz Ždinje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov Šmihel Novo mesto, Društvu invalidov in Društvu upokojencev Novo mesto za izkazano pozornost. Lepa hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: sestre Joži in Tina z družinama, brat Miha, tete in sestrične

Ljubljana, 3. maja 1991

tedenski koledar

Četrtek, 9. maja — Dan zmage
 Petek, 10. maja — Izidor
 Sobota, 11. maja Žiga
 Nedelja, 12. maja — Pankracij
 Ponedeljek, 13. maja — Servacij
 Torek, 14. maja — Bonifacij
 Sreda, 15. maja — Zofija

LUNINE MENE

14. maja ob 5.36 — mlaj

kino

BREŽICE: 10. in 11. 5. (ob 20. uri) ameriška erotična drama Henry in June. 12. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Odpadniki. 14. 5. (ob 20. uri) ameriški erotični film Ogenj v telesu.

ČRNOMELJ: 10. 5. (ob 20. uri) ameriški erotični film Začetnica v kosiljubezni. 12. 5. (ob 20. uri) ameriški

fantastični film Tenka linija smrti. 14. 5. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Hrabri viking Erik.

KRŠKO: 9. 5. (ob 21. uri) ameriški erotični film Henry in June. 12. 5. (ob 18. uri) ameriški akcijski triler Umri moško, II. del.

KRMELJ: 11. 5. ameriški akcijski film Rojen 4. julija.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 5. (ob 18. uri) občinska revija otroških in mladinskih pevskih zborov. 9. (ob 20. uri) ter 10. in 11. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški vohunski akcijski film Živi paket. 11. 5. (ob 22. uri) slovenski film Veter v mreži. 12. (ob 18. in 20. uri) ter 13. in 14. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Premaknjeni psihiater. 13. 5. (ob 18. uri) srečanje plesnih skupin Bele Krajine in Dolenjske. 14. 5. (ob 18. uri) TV show — Gimnazija Novo mesto. 15. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski letalski film Jekleni orel.

SEVNICA: 10. in 12. 5. ameriški akcijski film Rojen 4. julija.

KARAMBOLIRANO ŠKODO 120 L, letnik 1989, prodam. 26-587.

Z 101 GTL, letnik 1984 in diatonično harmoniko h.e.a ali c.f.b, prodam. 42-462.

Z 101, letnik 1984, registrirano do decembra, prodam. 52-401.

126 P, letnik 1984, registriran do 3/1992, prodam. 52-225.

ZASTAVO 101, letnik 1981, registrirano do aprila 1992, prodam. Radiša Gruić, Zagrebška 8, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1983, prodam. Blažič, Brusnice 80.

JUGO 45, star eno leto, 13000 km, prodam. (0608)82-639.

Z 101, letnik 1978, registrirano do maja 1992, prodam. (068)26-240.

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do 5/1992, prodam. 43-877, popoldne.

VW KOMBI, letnik 1974, brezhiben, prodam. (0608)79-230.

125 P, neregistriran, prodam. 42-042.

MAZDO ŠPORT 323 F, belo, letnik 1991, prodam. 22-764.

DIANO, letnik 1979, in 126 P, letnik 1982, prodam. 25-894.

JUGO 55 A, letnik 4/88, 31000 km, prodam. (0608)33-563.

R 4, star 2 meseca, prodam. 27-103, Novo mesto.

Z 750 prodam. 22-348.

FIAT 126 BIS, letnik 1990, prodam za 115.000 din. 22-616, popoldne.

JUGO KORAL 45, september 1989, prodam. Informacije na (068)26-618, po 15. uri.

JUGO 45, letnik 1988, prodam. Roman Kaferle, V Brezov log 27, Novo mesto.

Z 101 SKALA, letnik november 1988, prodam. 27-134.

LADO SAMARO, letnik 1987, prodam. (0608)62-527.

R 4 GTL, letnik 1985, prevoženih 69000 km, po ugodni ceni prodam. 56-573.

OPEL KADETT 1.2, letnik 1978, rumene barve, za 5200 DEM, in športno kolo Rog, na 10 prestav, prodam. Anton Gričar, Dol. Jesenice 15, Sentrupert.

126 P, v dobrem stanju, prodam. Šmarjeta 11.

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Informacije na 23-708.

Z 750, letnik 1980, prodam. 26-786.

AVTOMATIK in BT 50 prodam. 49-374, po 19. uri.

R 4 GTL, star dve leti, prodam. Informacije na 26-614 ali 24-493.

Z 750, letnik 1985, prodam. 42-376.

DVA FIATA 126 PL, letnik 1987 in 1982, prodam. 42-452.

PLETILNI STROJ Pfaff, dvoredni, na kartice, prodam. (068)51-644.

GOLF, letnik 1989, prodam. 27-581.

JUGO 60, letnik 1989, prodam. 26-319.

R 4, letnik 1988, prodam. (068)42-413, od 19. do 21. ure.

VW KOMBIBUS 1600, nosilnost 900 kg, registriran do 2/92, primeren za manjšo obrt, ugodno prodam. 85-136.

DIANO 6, letnik 1976, registrirano do 15.4.1992, s pripadajočo opremo, rezervno plateno streho in nekaterimi rezervnimi deli, prodam. Cena 1800 DEM ali dinarska protivrednost. Informacije na (0608)81-150.

GOLF XD, letnik 1987, prodam. 27-405.

Z 101 COMFORT, letnik 1980, dobro ohranjeno, obnovljeno, prodam. 42-348, popoldne.

R 9 DIESEL, metalik zelene barve, star 15 mesecev, prodam. Ivančič, Šegova 18, Novo mesto, po 16. uri.

JUGO, karamboliran, marec 1991, prodam. Slavko Luzar, Dol. Brezovica 19, Sentjerne.

GOLF, letnik 1986, prodam. (0608)79-272, po 15. uri.

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave stare 3 in 4 mesece, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije gostilna Cetin, Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, (0608)67-578.

ROLETE, ŽALUZIJE izdelujemo in montiramo po konkurenčni ceni. (068)44-662.

POPRAVLJAM pohištvo, oblagam stenske obloge. Se pripravim! Jože Kolenc, Mali Vrh 5, Mirna Peč.

ZELO UGODNO! Dinarska prodaja kompresorjev iz uvoza, od 50 do 1000 l. Tel. (068) 84-647.

BETONAL
 d.o.o.
 TREBNJE, Kolodvorska 1,
 tel. 068 44 003

Obveščamo cenjene kupce, da izdelujemo in vgrajujemo vse vrste betonom po konkurenčnih cenah. Pri nas lahko naročite tudi ostali gradbeni material. Pokličite na tel. 44-003 ali se oglasite osebno.

INTERMARC

TEHNIČNA TRGOVINA STOPIČE pri Novem mestu

tel/068-43-806

— KOSILNICE BCS
 — ORIGINAL REZERVNI DELI BCS
 — KMETIJSKA MEHANIZACIJA
 — NAHRBTNE KOSILNICE NA LAKS KAWASAKI

TRAMP d.o.o.
 poslovalnica Vagabund Ljubljana, Linhartov podhod 11

Zaposlimo
 poslovodjo za vodenje trgovine Vagabund v Novem mestu, Sokolska 3.

Ponudbe sprejemamo na gornji naslov.

NOVO, NOVO, NOVO,

V soboto, 11. maja 1991, ob 10. uri:
 — otvoritev novoodprte trgovine
 z gradbenim, tehničnim ter kmetijskim materialom.

Vse za hišo, dom in kmetijstvo.

Suha krajina Commerce DVOR, d.o.o., tel. 87-470

Pogrebne storitve

Franc Hiti
 Sela pri Otovcu 20
 68340 Črnomelj

Obveščam cenjene stranke, da nudim vse pogrebne storitve (prevoz, krste in vso ostalo opremo, postavitev odra na domu, izkop jam). Če kupite vso opremo pri meni, vam nudim brezplačen prevoz do 40 km. Ključete lahko na tel. št. (068) 52-837 ob vsakem času in ob vsaki uri.

SOP KLEPAR
 Podjetje za proizvodnjo industrijske opreme
 Krško, p.o., Žadovinek 39

Na podlagi delavskega sveta SOP KLEPAR

objavlja
 prosto delovno mesto

RAČUNOVODJA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še:

- VI. ali VII. stop. strok. izobraz. ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj,
- 3 mesece poskusnega dela.

Ponudbe z opisom dosedanjih del in s priloženimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: SOP KLEPAR, Žadovinek 39, 68270 Krško. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem objavljenem postopku.

Cvetličarna

»LIPOV LIST«

iz Dolenjskih Toplic je s 1. majem odprla kupcem vrata.
 Na razpolago imajo vse vrste rezanega cvetja in lončnic, izdelujejo tudi vence, ikebane in šopke.
 Tel. (068) 65-614, popoldan 25-772.

STROJEPISNE STORITVE VSEH VRST OPRAVLJAM po 20 do 25 din za tipkano stran. Tel. (068) 47-046.

VEDEŽEVALKA V NOVO MESTU 14. 5. 1991. Tel. (065) 26-839.

SATELITSKE ANTENE z montažo že od 16.000 din naprej. Možnost obročnega odplačevanja. Tel. 51-396.

preklci

JOŽE TURK, Sela pri Zajčjem Vrh 17, Novo mesto, prepovedujem vsem sedem pašo kokoši po parceli št. 1052/2 (vrt). Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

posest

PARCELO (40 m2), primerno za vinograd, prodam ali menjam za gradbeni stroj (kombinirko), po dogovoru. Alojzija Pate, Gor. Kamence 8, Novo mesto.

MANJŠE POSESTVO, 7 km od Sevnice (Jelovec), skupaj ali po posameznih parcelah prodam. (041)155-205, Nevenka Prodanović, Belasova 25, 41090 Zagreb, p.p. 6022.

VINOGRAD in travnik (cca 1100 m2) v Gabrju pri Soteski prodam. (068)65-351.

PARCELO za vikend v okolici Sevnice prodam. (0608)82-652.

V BRESTANICI prodam parcelo — Rožno (43 a), in njivo (44 a) v Dol. Leskovcu. (063)38-173, od 7. do 15. ure.

ENODRUŽINSKO HIŠO, novo, v Ivančni Gorici — Stična, poceni prodam. (061)262-281.

VINOGRAD, 2300 m2, posajenih ca 550 trt, prodam ali menjam za osebni avto BMW 316 i ali 318 i, star do dveh let. Ponudbe pod šifro: »DOBRAVA«.

PARCELO, zazidljivo, v Krškem prodam. Informacije na (0608)77-019, popoldne.

GOZD (1 ha, 32 arov) v Rasnem, v bližini gozdne ceste, prodam. Cena po dogovoru. Franc Klobučar, Uršna sela 47.

GOZD (2 ha) v Trebnjem, ob asfaltni cesti, prodam. (061)371-868, popoldne ali zvečer.

PARCELO (43 a) v Brestanici — Rožno in njivo (44 a) v Dol. Leskovcu prodam. (063)38-173, od 7. do 15. ure.

HIŠO z vrtom v bližini Žužemberka ugodno prodam. 87-379.

HIŠO in poslopje, s 3000 m2 zemljo na Radovici v Beli krajini prodam. (061)272-082, zvečer.

STARO ZIDANICO na Trški gori prodam. 20-228, od 7. do 15. ure.

prodam

PRALNI STROJ GORENJE, potreben popravila, prodam za 3.000 din. 45-289.

VOLA, težkega 700 kg, starega 3 leta, in traktorski cirkular na kardam prodam. Jože Košale, Mali Cerovec 3, Stopiče.

UGODNO PRODAMO dvojne dvonih balkonskih vrat in pripadajoče rolete brez mehanizma. Kristanova ulica 8/2, Novo mesto.

STRUŽNICO za les, ekscentrično žago za železo, skobelni stroj — debelino — po ugodni ceni prodam. 23-767.

PEČ Emo central (za 500 DEM dinarske protivrednosti) in motor APN 6 (za 500 DEM dinarske protivrednosti) prodam. (0608)79-770, zvečer.

KOMBINIRANO PEČ za kopalnico (80 l), novo, cenejše prodam. Marija Kosi, Lončarska 2, Dolenja vas pri Ribnici. (061)864-117.

HARMONIKO — tritonsko — motor, dobro ohranjen, prodam. Novomeška 40, Sentjerne.

HIŠO (9 x 10) v Novem mestu prodam. (068)27-739, 73-459.

VESPO MERI, Rogovo športno kolo in barvni TV Grundig prodam. 44-877.

VIDEOREKORDER ugodno prodam. Derepasko, Zagrebška 14, Novo mesto.

KRITINO Strešnik (cca 2000 kom) prodam. (061)224-919, 224-476.

PRIKOLICO, kiperico, srednje, v cementno strešno opeko, rabljeno, prodam. Branko Hrovatič, Vel. Orehek 34, Stopiče.

ORGLA IN OJAČEVALEC, primerno za samostojno igranje, prodam. Cena za oboje je 1000 DEM. Informacije po (0608)81-500, po 15. uri.

NOVO SATELITSKO ANTENO, stereo, kompletno z montažo, prodam za 1.090 DEM. (0608)70-465, Bojan.

ŠANK (3 m), v zelo dobrem stanju, prodam. 45-196.

PRALNI STROJ Wern 600, skoraj nov, za 3.250 din, in barvni televizor Iskra Montreal, zamenjan ekran, za 2.600 din prodam. (0608)31-225.

KOBILO, 6 let, brij, in tovrsto prikolico prodam. Zagorci, Dol. Brezovica 20, Sentjerne.

BELO KOZO z mladičem prodam. (068)50-291, popoldne.

SPALNICO, ohranjeno, po ugodni ceni prodam. 26-785.

SREBRNEGA PUDLJA, srednjega, starega 3 mesece, odličnih staršev, prodam. 84-590.

KRAVO, brejo 8 mesecev, s tretjim letom, prodam. 84-870.

HRASTOVE DESKE, suhe, prodam. 45-144.

ZLATO ZAPESTNICO, 18-karatsno, 49 gramov, ugodno prodam. 73-420.

VIDEOREKORDER in barvni televizor, oboje novo, prodam. 23-979.

SMREKOVE PLOHE (8 cm) in rotacijsko kosilnico prodam. 25-809.

KOŠNJO v Dol. Podborštu pri Trebnjem prodam. Pokličite na (068)87-176.

USNjeno SEDEŽNO garnituro, pralni stroj, stedišnik Corona, hladilnik vse novo, in malo rabljeno motorno žago Husarna prodam. 52-430.

KONTEJNER (390 x 230), tip Ponnir, nov, prodam. Cena po dogovoru. Informacije: Slaščičarna Bršljin 17, Novo mesto.

razno

NE OSTANITE SAMI, pomlad je tu! Vabi vas AFRODITA, ženitvena posredovalnica in klub iz Kranja, Poslovni center, Planina 3, od 8. do 14. ure, četrtek in petek od 14. do 19. ure. (064)324-258.

DELAVNICO (30 m2), na ugodni lokaciji, oddam v najem. 84-675.

LOKAL (cca 30 do 50 m2) v centru Novega mesta najamem. Ponudbe pod šifro: »YAMI«.

POSLOVNE PROSTORE v Novem mestu oddam. Informacije na 22-465.

VPOLJAN BUTIK (20 m2) v Novem mestu oddam najmanj za eno leto. (068)25-259 ali (0531)32-286.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: **Dolenjski list Novo mesto, p.o.**
 UREDNIŠTVO: **Drago Rustja** (glavni urednik in direktor), **Mirjan Legan** (odgovorni urednik), **Andrej Bartelj**, **Mirjan Bauer** (urednik Priloge), **Mirjam Bezek-Jakše**, **Bojan Budja**, **Breda Dušič-Gornik**, **Anton Jakše**, **Zdenka Lindič-Dragaš**, **Martin Luzar**, **Milan Markelj**, **Pavel Perc**, **Jože Primo**, **Jože Simčič** in **Ivan Zoran**.
 IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 22 din, naročnina za 2. trimesečje 250 din; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 500 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
 OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 280 din, na prvi ali zadnji strani 560 din; za razpise, licitacije ipd. 300 din. Mali oglasi do deset besed 250 din, vsaka nadaljnja beseda 25 din.
 ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
 NASLOV: **Dolenjski list**, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefax: 24-898. Nenaročenih rokov in fotografij ne vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: **Grafika Novo mesto, p.o.** Tisk: **Ljudska pravica, Ljubljana**.

VARSTVO dojenčkov na Žibertovem hribu nudim. ☎ 24-320. 3070
NAJAMEM opuščeno kmetijo na območju Dolenjske, Bele krajine ali Suhe krajine. ☎ (061)707-636. 3120
SPREJMEM kakršnokoli delo na domu ali vzamem v varstvo dva otroka. ☎ 85-329. 3122

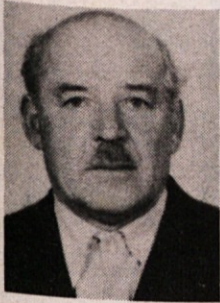
službo dobi

AKVIZITERSTVO! Prodaja zanimivega artikla (tekstil). Če želite honorarno zaposlitev, pokličite po 20. uri na ☎ (0608)75-663. 2985
KV KUCHARICO ali natakario redno zaposlim. Naslov in oglasnem oddelku. 3027
KUHARJA in natakario zaposlimo. Nudimo sobo. ☎ (061)482-872. 3036
NATAKARICO, KV ali PKV, zaposlimo. Možnost stanovanja in hrane. ☎ (0608)31-352. 3088

D.O.O. PETICA išče zastopnike za Belo krajino, Trebnje, Krško, Brežice in Novo mesto. Če ste ambiciozni, samozavestni, z vsaj srednjo izobrazbo, v dopoldanskem času brez obveznosti in imate telefon, se javite na ☎ 21-303, od 19. ure dalje. Možnost kasnejše zaposlitve. 3097

stanovanja

STANOVANJE v Novem mestu išče mlada družina z enim otrokom. Možnost predplačila (do 200 DEM mesečno). ☎ 28-166. 3002
SOBO, opremljeno, z možnostjo kuhinja, oddam dekletu. ☎ 26-187. 3049
SOBO s kopalnico išče medicinka. ☎ 28-688. 3090
GARSONJERO v Novem mestu prodam. ☎ 27-619. 3134

ZAHVALA

*Odšel od nas si brez slovesa,
nisi roke nam podal,
v srcih naših pustil si praznino
in pa grenko bolečino,
ko sedaj boš v miru ti počival
in v temnem grobu spal.*

V 63. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, sin, brat in stari oče

TONE GRUBAR

iz Velikega Cerovca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala tudi tovarni zdravi Krka — kolektivoma Skladišče surovin in Program izolacije, bolnici — kuhinja in tovarni oblačil Labod — DSS za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in denarno pomoč. Vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena, otroci z družinami, oče ter bratje in sestre

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža

ALFONZA FONZE BRZIČA

se najtopleje zahvaljujem vsem prijateljem, sorodnikom, znancem in kolektivoma Revoza in Adrie za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste mojega moža pospremili k mirnemu počitku in njegov grob v Celju posuli s cvetjem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoča žena Smiljana Brzič

ZAHVALA

*Srce si nam ranila,
ker si nas zapustila,
težko je verjeti,
da se ne boš vrnila.*

27. aprila nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica, sestra in teta

ANA KAMBIČ

roj. Simonič,
iz Praproč 3 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili k večnemu počitku. Še posebej hvala družini Hrkovi in Rezmencovski ter Vidi Kukar in sosedu Lojzki za poslovilne besede. Hvala g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Praproče, Metlika, San Francisco, Sidney, Podreber in Vavpča vas

ZAHVALA

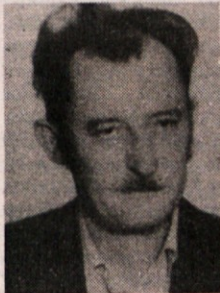
Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA SMERKETA

s Poljan pri Mirni Peči

se iskreno zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem za nesebično pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala velja tudi župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Ljubil svojo si družino,
ljubil zemljo si in dom,
ostala grenka bolečina,
ko odšel si v večni dom.*

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil v 52. letu naš dobri mož, oče, sin in brat

JANKO GAŠPERIČ

iz Šipka pri Dragatušu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili k preranemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Specovi ter patronažni sestri Zvonki iz ZD Črnomelj. Zahvaljujemo se GD Dragatuš za lepo organiziran pogreb, govorniku Jožetu Perku za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevskeму zboru iz Črnomlja ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

*Grenke solze nam zalivajo oči,
ko tebe, dragi ati, več med nami ni.*

V 55. letu nas je po dolgi in težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oči, brat, stric in svak

ANTON HODNIK

iz Orehovca pri Kostanjevici na Krki

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, vence in denarno pomoč. Zahvaljujemo se bratoma Jožetu in Tinetu za vso skrb in delo ob pogrebu, zdravstvenemu osebju Interne bolnišnice Novo mesto za nego in pomoč, ki so mu jo nudili v njegovih zadnjih urah, dr. Nemethu za dolgoletno zdravljenje, delovnim kolektivom Vinska klet Leskovec, Meso Kostanjevica, Iskra Indel, Novoles Lipa in SOP IKON Kostanjevica za podarjeno cvetje, vence, sveče in denarno pomoč. Največjo zahvalo smo dolžni g. župniku za tako lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in g. Branku Hrovatu za zaigrano melodijo ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: žena Mimi, sin Tone, hčerke Martina, Marinka in Tonica z družinami, brata Jože in Tine z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 70. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama

DANICA VIDIC

iz Vavte vasi 42

V težkih trenutkih slovesa nismo bili sami, zato dolgujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in soborcem iz Poljanske doline, njenim nekdanjim sodelavcem iz Novolesa — Vezani les, Dolenjki, Krki — obrat Specifika, društvu upokojencev Straža ter ZB Straža iskreno zahvalo. Posebno zahvalo izrekamo dr. Rafku Kapšu ter osebju internega oddelka intenzivne nege bolnišnice v Novem mestu za ves izkazan trud v boju za ohranitev življenja naše mame. Vsem, ki ste našo mamo spremili na njeni zadnji poti, še posebno godbi na pihala iz Straže, pevskeму zboru Šmihel, govornikom ter vsem, ki ste ji poklonili cvetje, iskrena zahvala.

Mož Jože, hčerke Danica, Zvonka, Jelka z družinami

ZAHVALA

*Ljubil svojo si družino,
ljubil zemljo si in dom,
ostala je grenka bolečina,
ko odšel si v večni dom.*

Po težki bolezni je v 84. letu prenehalo biti plemenito srce našemu dragemu možu, očetu in staremu očetu

ALOJZU ŠIRCLJU

z Dol. Dobrave 6 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, sveče, svete maše in pokojnega pospremili na zadnji poti. Hvala kolektivu Kolinske in CP sektor VVC Novo mesto za podarjene vence in posebna zahvala dr. Humarju za obiske na domu in lajšanje bolečin ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Marija, hčere Jožefa, Fani, Ani in Mari z družinami ter sin Jože z ženo

ZAHVALA

*Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrti te vzela je prerano,
v srcih naših boš ostala.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.*

Ob boleči izgubi ljubljene žene, mamice, hčerke, tete, svakinje in nečakinje

VERE PRIJATELJ

iz Rakovnika pri Šentrupertu 11

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, znancem za izrečeno sožalje in nesebično pomoč v težkih trenutkih. Posebna zahvala podjetju Dana Mirna, OŠ Šentrupert, SSTZU Novo mesto, g. župniku za opravljen obred, pevcem, gospodu direktorju Dane Mirna za poslovilne besede in vsem, ki ste našo Vero pospremili na njeni zadnji poti, ji podarili cvetje in darovali maše. Iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

ANTONA DRENIKA

z Velike Cikave

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje, sveče, nam izrazili sožalje in našega očeta pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo vaščanom za kakršnokoli pomoč, govorniku za poslovilni govor in duhovniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči domači

ZAHVALA

V 32. letu življenja nas je v bolečinah težke bolezni zapustil naš ljubljeni mož, očka, sin, brat, zet in stric

MIRKO ŠKOFIČ

iz Stranske vasi

V globoki žalosti, prežeti z neutolažljivo bolečino, grenkobo in strtostjo otroških src, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ob smrti našega Mirka sočustvovali z nami. Hvala zdravstvenemu osebju iz Kliničnega centra in Onkološkega inštituta — C. Hvala vsem sodelavcem iz tovarne IMV — tozdr STS, PTT, Pionirju Novo mesto, tovarišicam in učencem OŠ Birčna vas. Hvala pevcem MPZ Ruperč Vrh, gasilec iz Stranske vasi in ostalim, govornikom in gospodu župniku za opravljen obred. Hvala za vsako žalostinko, hvala za sleherni besedo tolažbe. Hvala vsem dobrosrčnim sosedom, vsem sodelavcem, vsem prijateljem. Hvala za vaše stiske rok, za vse izraze sožalja, za vsak cvet, za vsak korak do preranega groba. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pokazali, da ste ga imeli radi. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči: žena Zdenka, sin Simon, hčerki Mirka in Nina v imenu vsega sorodstva

Vasja Fuis

Mineva 245 let, kar so si Novomeščani izprosil na dunajskem cesarskem dvoru dovoljenje, da smejo ustanoviti gimnazijo ter s tem omogočiti svoji in ostali dolenjski mladini šolanje v Novem mestu. Šola, ki je začela delovati kot šestrazredna, od parve do retorike, je bila dobrih stovajset let v rokah frančiškanov. Patri so jo vodili in na njej poučevali. Pouk je sprva potekal v frančiškanskem samostanu, potem pa je bil vse do leta 1912 v bližnji stavbi, ki jo zdaj, seveda precej spremenjeno, zaseda Glasbena šola Marjana Kozine. Nad vhodnimi vrati je ostal v kamen vklesan napis v latinščini, ki pravi, da so »to stavbo postavili po naklonjenosti presvetle kraljice Terezije za vzgojo srca in uma«. Od leta 1912 je gimnazija v zgradbi, sezidani na drugem koncu mesta, pod Marofom, ob današnji Cesti herojev.

Kaj vse se je zgodilo od daljnega 3. novembra 1746, ki šteje za prvi dan pouka na novomeški gimnaziji? Bile so vojne, propadla so cela cesarstva, menjavali so se vladarji, sistemi in zakoni, gimnazija pa je ostala in delovala naprej. Dolgo je bil učni jezik nemški in se slovenska beseda ni smela oglašiti v razredu. Pa je prišel konec tudi za taka obdobja, zlasti še, ko so vodenje šole prevzeli slovensko čuteči in narodno zavedni profesorji. Gimnazija je slednjič postala in ostala do današnjega dne ustanova za vzgojo slovenskega srca in slovenskega uma, kot bi dejali stari rodoljubi. Ves čas obstoja je bila v življenje Novomeščanov in Dolenjcev vgrajena tudi kot kulturna ustanova, kot žarišče svetlih pobud in prepovedi, in zdaj zagotovo vemo, da bi brez nje ne bilo »novomeške pomlad«, če drugega niti ne omenjamo.

Novomeška gimnazija, tretja

najstarejša v Sloveniji (za ljubljansko klasično in koprsko), je bila vseskozi elitna šola, o njej se je vedno govorilo s spoštovanjem, biti njen maturant je pomenilo pomembno priznanje. Na njej so se šolali ali poučevali ljudje, ki so se uveljavili v kulturi, umetnosti, znanosti, gospodarstvu in na drugih področjih ustvarjalnosti.

Prav gotovo je čast in ponos voditi šolo s tako dolgo preteklostjo in tradicijo, a je tudi velika odgovornost. Novomeška gimnazija se, potem ko je bila nerazumno porinjena za celo desetletje v tokove slabo naumljenega usmerjenega izobraževanja, prav v jubilejnem letu spet vrača v vzgojno-izobraževalni sistem kot stara dobra gimnazija. Ravnateljica Vasja Fuis, druga ženska med dosedanjimi prefekti in ravnateljici novomeške gimnazije (prva je bila Palmira Kasesnik), sicer profesorica francoskega in nemškega jezika, ne skriva, da doživlja ponovno oživljanje gimnazije kot nekakšno zmagovalno pravega in pravičnega nad zavoženim. »Sem preveč čustveno vezana na to šolo, da bi mi bilo vseeno,« pripoveduje. »Gimnazija je v pravem pomenu moja šola. Na njej sem se šolala, postala je moje prvo delovno mesto, na gimnaziji sem ostala in zdaj mi na njej poteka že deseto leto ravnateljstva. Moram reči, da sem boleče doživljala, kar se je dogajalo ta leta, ko nismo smeli biti gimnazija. Kajti ta leta so nam naredila veliko škodo. Vrstili so se neljubi pojavi: menjava programov, kadrovska siromašnje, zdesetkani oddelki, finančne težave, celo boj za obstanek. Ob vsem tem je šola dala, kar je največ mogla. Naši diplomanti so bili po uspešnosti študija nad republikim povprečjem, dosegali so 70-odstotno uspešnost, medtem ko je bila republiška povprečna uspešnost le okoli 50-odstotna. S te strani torej nimamo slabe vesti, temveč lahko le ugotovimo, da smo dobro delali.«

Vračanje gimnazije na njena nekdanja, a v marsičem nova pota sovpada z 245. obletnico njene ustanovitve. Praznovanje tega jubileja zato nikakor ni samo simbolično. Sprejeli smo, ki poteka jo že od aprila, hoče gimnazija opozoriti javnost, da je spet tu, vsestransko zasidrana v življenje Novega mesta, aktivna v kulturi, ustvarjalno navzoča. Začenja se revizija gimnazije. Med drugim oblikuje dijakom z večjimi intelektualnimi sposobnostmi dvorano za ustvarjalnost. Prof. Vasja Fuis to posebej spodbuja in podpira z odprtim srcem.

I. ZORAN

Na Hrovatovi žagi se čas ustavi

Osemdeset let so ob Raduljici mleli, osemdeset let že žagajo — Vse diši po star — Vodno kolo menjajo vsakih trinajst let, to delo zmore 300 krepkih mož

ŠTRIT — Potoček Raduljica, ki teče ob vznožju Bučke, že od leta 1825 poganja mlinsko kolo Pungerske žage, ki ji domačini iz okoliških vasi in zaselkov rečejo kar Hrovatova v spomin na čase, ko so prav na tem mestu hrvaški prekopčevalci trgovali s tobakom. Do leta 1908 so mleli žito, potem so notra-

PRIPELJAL PRVI ZGODOVINSKI VLAK

KOČEVJE — Prvi zgodovinski turistični vlak je pripeljal iz Ljubljane v Kočevje v soboto, 27. aprila. Z njim je prišlo okoli 120 izletnikov, ki jih je na kočevski železniški postaji pozdravil predsednik občinske skupščine Mihael Petrovič, zapela pa sta jim nonet Rog iz Želj in moški pevski zbor Svoboda iz Kočevja. Izletniki so obiskali grobišča v Rogu in Kostel. Naslednji tak vlak pričakujejo v Kočevju to soboto.

DISKOTEKO PRENAVLAJO

OTOČEC — Vsi, ki radi zahajajo v otoško diskoteko, si bodo morali za nekaj časa najti drug podoben lokal. Diskoteka je namreč do nadaljnjega zaprta zaradi prenovitvenih del, ko pa bodo ta pri kraju, odgovorni obljubljajo, da v tem lokalni ne bo manjkalo ne dobre glasbe ne prijetnega razvedrila.

Kdo ima daljše jezike: voli ali politiki?

Na Bohorju že 14. jezikovna nedelja

BOHOR — Na 14. jezikovno nedeljo na Bohorju so planinci prinesli ducat jezikov. Čeprav so zatrjevali, da so nadstrankarski, dvotipni na račun politikov, češ da bi tudi ti morali pokazati svoje jezike, ni manjkalo. Vendar so bili edini, da je bolje, da se to ne zgodi, ker bi bili preveč strupeni. Poleg merjenja in tehtanja jezikov jih komisija tudi poskuša, ker pa je dobra, ne gre tvegati zdravlja njenih članov.

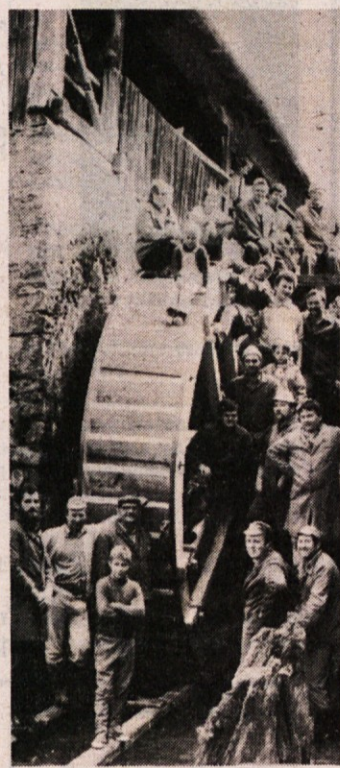
Najtežji jezik, težak 1,75 kg, je prinesel Ivan Zupanc s Senovega, najdaljšega, dolgega 68 cm, pa Andrej Zupanc. Komisija je ocenila tudi dekoracijo posušenih jezikov. Najbolj domiselni so bili člani planinske skupine iz Planine z dvema prepletenima jezikoma, ki sta izhajala iz pošvedranega para čevljev, zraven pa je bila še svetilka. Naslov te domislice je bil »Pot v Evropo«. Drugo nagrado so za jezik v podobni jajci v trgovini košari dobili gostinci iz krškega hotela Sremič. Predsednica planinskih veterinarov iz Sevnice Elka Grilc pa si je prislužila tretjo nagrado z nategnjenimi jeziki, s katerimi je ponazorila razpad Jugoslavije, njeno geslo pa je bilo »Ne čujem dobro!«

A. ŽELEZNIK

njust preuredili in od tedaj vodno kolo poganja žago venecijanko.

Danes daje staro poslopje, ki ga je že dodobra načel zob časa, komaj slutiti, da se za temi zidovi še kaj dogaja. Pa vendar, vse je še tako kot pred stol eti. Takšne žage zagotovo ni več na Dolenjskem, morda bi jo zaman istali po Sloveniji, zato bi bilo prav, da bi si jo ogledal tudi kakšen strokovnjak s tega področja, saj bi lahko služila tudi za muzej žagarstva na Dolenjskem.

»Vsakih trinajst let zamenjamo le vodno kolo, vreteno ali osovino, kot ji pravimo, pa je še iz starih časov,« pove Pungerski Rudi starejši, ki se na delovanje žage najbolj spozna, čeprav že

ZBERO SE VSAKIH TRINAJST LET

nekaj časa stanuje v drugem kraju, žagarstvo pa kot dodaten poklic pri kmetiji upravlja sin Rudi.

Prav zadnjo soboto v aprilu se je pri Hrovatovi žagi zbralo 30 moških iz Strita in okoliških vasi, ki so po moči spominjali na Krpana. Ta dan jih je Rudi povabil zato, da so na žagi menjali staro, obglodano vodno kolo in namestili novo. Mnogi so tega opravila že vajeni, pa vendar 2500 kilogramov težko kolo, ki meri v premeru 4 metre, ni bilo enostavno postaviti na staro vreteno. Kljub temu da jim je nagajala voda, je bilo delo opravljeno v slabi uri. Več časa so možje zatem porabili pod kozolcem, ko so po stari navadi dodobra zalili novo kolo. Pri Hrovatovih je takšna veselica le vsakih trinajst let.

»Zamenjava kolesa zaustavi žago za teden dni. Dalj je stala le še leta 1962, ko os na občini sklenili, da jo zapečatijo. Menda so naši vaščani na razrez pripeljali preveč na črno posekanega lesa. Po dveh letih so pečat odstranili in jermenja se vrtijo še danes. Izjema je le poletni meseci, ko je Raduljica nizka. Takrat pri žagi kaj popravimo ali zamenjamo,« pravi Rudi starejši, ki še vedno skrbi da stari in obrabljeni delček venecijanke zamenja z novim.

J. PAVLIN

PLESNI VEČER

NOVO MESTO — V ponedeljek, 13. maja, ob 18. uri bo v novomeškem Domu kulture srečanje plesnih skupin Dolenjske in Posavja. Nastopilo bo 14 skupin, in to v glavnem iz novomeške in krške občine.

V METLIKI RAZSTAVA PSOV

METLIKA — Metliško kinološko društvo, ki šteje 27 članov, pripravlja v sklopu Vinske vigredi razstavo psov. Pričetek razstave bo v nedeljo, 19. maja, ob 10. uri pred metliškim gasilskim domom. Strokovnjaki bodo ocenjevali čistokrvne pse, to pa bo tudi priložnost za vse tiste, ki bi se radi včlanili v društvo, sicer v Metliki manj znano. Vabilo velja tako za odrasle kot tudi za otroke.

Razigrani proti obletnici

Ansambel Rubin napoveduje: že jeseni kasete

NOVO MESTO — Podobno, kot se zbirali izjemnih rudnin navdušujejo nad rubinom, dragim kamnom, se ljubitelji narodnozabavnih viž mogoče veselijo nastopa Rubina, novomeškega ansambla. Ker pa Rubin ni pri roki in pri ušesih vselej v živo, bo izdal kaseto, in sicer naj bi se po njegovem okvirnem načrtu to zgodilo letošnjo jesen. Prej bo poskrbel še za nekatere podrobnosti, med katerimi ni na zadnjem mestu denar, potreben za kaseto. Včasih v takih primerih priskočijo na pomoč sponzorji. Še zdaj ansambel tesno sodeluje z dvema pokroviteljema, in to z Obrtno zadružno Hrast Novo mesto in z novomeškim Mesarstvom Križan.

Videti je, da Rubinova peterica prav sedaj posebej navdušeno muzicira. Kaže, da je dobila nov muzikantski zalet, ko je pred nekaj meseci stopila pred občinstvo z novim klaviristom in novim harmonikarjem. Da glasbeniška kondicija fantom ne bi pošla, dvakrat tedensko vadijo, vsako soboto pa si privoščijo nastope po plesih. Številka telefona 21-549 sicer res

PRIPRAVE NA »TREBANJSKI KOŠ«

TREBNJE — Tu bo do 27. do 30. junija kulturno-zabavna prireditev »Iz trebanjskega koša«, ki jo pripravljajo krajevno turistično društvo v sodelovanju s kulturnimi delavci. Organizatorji so se za »trebanjski koš« že začeli pripravljati in v maju naj bi sestavili seznam udeležencev prireditve, posebej še razstavljalcev kakovostnih izdelkov domače obrti. Zato vabijo izdelovalce takega blaga, naj udeležbo prijavijo do 20. maja v trebanjski turistični poslovalnici Kristof.

Fuis in Radovič

Fotografska razstava domačih ustvarjalcev

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 10. maja, bodo ob 8. uri zvečer v fotogaleriji Vesta 21 odprli novo fotografsko razstavo, ki ji velja posvetiti nekaj več pozornosti, saj se po daljšem času v tem elitnem razstavnem prostoru predstavljata domača fotografska ustvarjalca.

Bojan Radovič iz Novega mesta se bo predstavil s svojimi najnovejšimi fotografskimi stvaritvami, Saša Fuis, Novomeščan, ki že več let živi in dela v Koelnu, pa s fotografskim ciklom o Romih, s katerim je diplomiral na koelnski fotografski šoli. Razstava se lepo vključuje v vrsto prireditev, s katerimi novomeška gimnazija slavi 245-letnico svojega delovanja, saj sta oba fotografska ustvarjalca nekdanja novomeška gimnazijca.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Namesto ceste v Beli krajini sama jama — Novi novomeški most pod kritičnim očesom javnosti — So šolski avtobusi izkoriščeni? — Iz Šentlovrenca pohvala

Dežurni telefon je v četrtek pred prvomajskimi prazniki kar živahno pel. Martin Malenšek s Štrekljčeva v Beli krajini je poklical med prvimi. Pravi, da je že starejši možakar, a se s svojo »katro« še vseeno rad kam zapelje. Veselja pri vožnji pa ni, saj se komaj izogiba velikim luknjam na makadamski cesti med Jugorjem in Stranskim vasjo. Včasih sta za to cesto skrbela celo po dva cestarja, sedaj pa je Cestno podjetje oba prestavilo drugam, kar je velika škoda. Poklicali smo sektor Cestnega podjetja v Črnomlju in njegov vodja Boris Weiss nam je povedal, da ima naš bralec Martin Malenšek prav. Cestarja so morali zaradi finančnih težav razporediti na druge operative naloge, za

občinsko cesto od Jugorja do Stranke vasi, tako kot še za mnoge druge, pa skrbijo le toliko, da je promet varen.

Več bralcev nas je klicalo v zvezi z gradnjo novega novomeškega mostu. Jože Hosta iz Šentjerneja sprašuje, kdaj bo most dokončan in odprt, na kar mu nismo mogli dati točnega odgovora. Kaže, da so investitorji in izvajalci postali previdni, pa rokov ne omenjajo več. Jože ima tudi pripombe na tiste »kapelice« pri mostu ter na Dolenjski list, češ da piše premalo o politiki. Bralka M. Z. iz Novega mesta ima tudi pripombe glede novega mostu. Pravi, da je asfalt slabo položen, in opozarja slavnostne goste na otvoritvi, naj pazijo, da si ne polomijo nog. Meni tudi, da tako razkošnih (dragih) svetilk, kot so predvidevane za novi most, ne bi bilo treba. Matjaž iz Straže moti napis na prometni tabli pri novem mostu, saj je Mirna Peč na njem napisana napačno. Z Matjažem se strinjamo, da morajo biti napisi slovnično pravilni, in upamo, da popraviljanje napake ne bo trajalo toliko časa, kot je trajala gradnja mostu.

Bralka M. K. iz Novega mesta je ena tistih, ki je že več let brez zaposlitve. Svoj problem bi rada rešila sama, saj ima prostor, da bi odprla lokal. Iz izkušenj meni, da smo še vedno družba, ki se v besedah zavzema za podjetništvo, v praksi pa ga zavira.

Iz šmarjčkega konca smo dobili dva klica. Špelo je očito strah hoditi ponoči okoli, kajti sprašuje nas, kdaj bo tudi v Šmarjeti napeljana javna razsvetljava. Na to vprašanje bo vedel odgovoriti predsednik krajevnega skupnosti. Obljubljamo, da se bomo v eni od prihodnjih števil o tem pogovorili z njim. Toneta iz Vinice pri Šmarjeti pa skrbi, ali se le

ne ravnamo preveč negospodarno, ko za učence osnovnih šol najemamo velike avtobuse, ki potem vozijo skoraj prazni skozi vas. Odgovor smo dobili iz osnovni šoli Šmarjeta. Tam trdijo, da z najetjem manjših avtobusov ne bi nič prihranili, se pa ta dva, ki ju imajo najeta sedaj, na svoji progi do šole vendarle napolnita.

Bralka K. J. iz Novega mesta ima pripombo k čestitki za dan OF in 1. maj, ki je bila objavljena na prvi strani našega časopisa. Oblikovno se ji ne zdi posrečena, pa tudi namestitev k sliki, ki prikazuje razdejane snežne ujme, po njenem ni najbolj primerna.

Dolgoletna naročnica A. P. iz Novega mesta se pritožuje nad lastniki psov na Mestnih njivah. Prav nič nimajo spoštovanja do otroških igrišč in javnih travnatih površin, kamor hodijo sprehajati svoje štirinožne prijatelje. Pa bi le lahko imeli malo več kulture kot tisti, ki jih imajo na vrvcu, ter bi pospravili za njimi iztrebke. Ponekod na Zahodu je brez potrebne opreme za odstranjevanje iztrebkov prepovedano takole olajševati svoje pse.

Zvonka iz Žužemberka nam je pisala in se med drugim pritožila, da so meni nič tebi nič postavili po vaseh kontejnerje za smeti. Meni, da bi radi služili na račun ljudi, ki že tako težko živijo. Na deželi ni toliko smeti, kar pa jih je, bi lahko po njenem mnenju zanje poskrbela krajevna skupnost.

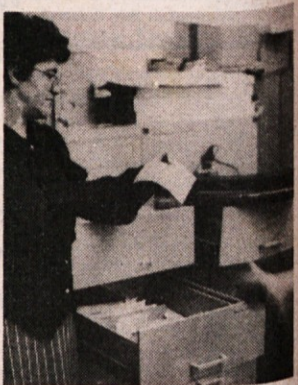
Klicala nas je tudi Francka Grošelj iz Šentlovrenca, ki pa se za razliko od drugih ne pritožuje, temveč bi rada pohvalila miličnike, ki so hitro izsledili hvalivka in plen, ki si ga je prilastil, so se splazil v njeno stanovanje.

T. JAKŠE

Videorekorder bo filme vrtel Jožetu Draganu

Čakajo še Račkini radiokasetofoni in Novotehni televizor

NOVO MESTO — Veliko naročnikov je svoj dolg do Dolenjskega lista poravnalo še pred objavo nagradne akcije; ko pa je v časopisu

črno na belem pisalo, da pravočasno plačilo lahko prinese lepo nagrado, je številno vplačil do prvega petka v maju skokovito naraslo, celo tolikanj, da smo morali zbranje predstaviti na terek, prej ni bilo mogoče razknjižiti vseh položnic.

Kot je bilo napovedano, prvo nagrado, in sicer Amstradov videorekorder, prispeva Dolenjski list, srečo pri torkovem zbranju, ko je med plačane položnice segla tajnica uredništva Ljudmila Brulc, pa je imel Jože Dragan iz Šentjurja 7 pri Mirni Peči. Gre za dolgoletnega naročnika Dolenjskega lista, za tudi rednega plačnika, saj od 1964. leta ni bil še nikoli terjani zaradi zamude pri poravnavi dolga do časopisa.

Zdaj bomo petkrat zapored med pravočasnimi plačniki naročnine z zrebom določili, kdo bo lastnik radiokasetofona Emilija (aparate je prispevala Račka, z računalniškim in drugim blagom dobro založena firma, o katere pestri in po cenah ugodni ponudbi se lahko prepričate na Cesti kom. Staneta 34 v Novem mestu ali po telefonu in telefaksu 21-058), poletje pa pride na vrsto glavna nagrada, barvni televizor, ki ga prispeva Novotehna, največje dolenjsko podjetje za trgovino na debelo in drobno ter servisne storitve, njene poslovalnice s tehničnim in gradbenim blagom pa so v Novem mestu, Trebnjem, Metliki, Krškem in Kostanjevici.

L. M.

RUBIN — Ansambel, ki se je svoj čas na valovih brežiškega in sevnškega radija nekaj lastnimi skladbami že prebil v dolenjski prostor, pred drugim medijskim nastopom stavi na nastope v živo. V soboto je igral v Gabrju na plesu v Hudoklini gostilni. (Foto: M. Luzar)

studio DOLJET NAJBOLJŠI

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado SILVI SAJE iz Trnja pri Veliki Loki. Nagradjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (2) Prvi poljub — ANSAMBEL L. SLAKA
- (4) Po Koroškem — ANSAMBEL A. ISKRE
- (1) Pri nas se poje — ANSAMBEL R. PRAPROTNIKA
- (5) Dom je zavetje sreče — LIPA
- (3) Samotna domačija — FANTJE IZPOD ROGLE
- (9) Pod Gorjanci pa nismo pijanci — FIS
- (8) Preko plota — ANSAMBEL SLAVKA PLUTA
- (10) Lepa so jutra — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (6) Zakaj ljubezen mine — ALFI NIPIČ & NJEGOVI MUZIKANTI
- (—) Ohcet — ANSAMBEL J. ŠUMAHA

Predlog za prihodnji teden: Venček narodnih — TONČEK PLUT.

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto